

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

202

Na osnovu člana IV 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 20. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 16. januara 2008. godine i na 12. sjednici Doma naroda, održanoj 25. februara 2008. godine, usvojila je

ZAKON

**O VINU, RAKIJI I DRUGIM PROIZVODIMA OD
GROŽĐA I VINA**

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Zakona)

Ovim Zakonom uređuju se:

- posebnosti čuvanja geografskog porijekla grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina;
- proizvodnja, promet i prerada plemenitog vinskog grožđa za vino;
- proizvodnja i promet mošta i vina i drugih proizvoda od grožđa i vina;
- zadaci ovlaštene institucije za vinogradarstvo i vinarstvo (u daljnjem tekstu: ovlaštena institucija);
- izrada i vođenje vinogradarskog katastra;
- druga pitanja važna za provođenje jedinstvenog sistema u vezi s proizvodnjom i prometom grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Član 2.

(Definicija vina)

Vino je poljoprivredno-prehrambeni proizvod, dobiven s potpunim ili djelimičnim alkoholnim vrenjem masulja ili mošta, proizveden od grožđa plemenite vinove loze, koje u vrijeme berbe sadrži najmanje 64 stepena Oechsle šećera, ukoliko nije za pojedine berbe, sorte i proizvodna područja drugačije određeno.

Član 3.

(Definicija grožđa)

Grožđe je, u smislu ovog Zakona, zdrav, zreo, prezreo, prosušen ili prirodno smrznut plod plemenite vinove loze (Vitis vinifera) namijenjen za proizvodnju vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Član 4.

(Rakija i drugi proizvodi od grožđa i vina)

Drugi proizvodi od grožđa i vina (u daljnjem tekstu: drugi proizvodi) po ovom Zakonu su:

- niskoalkoholna pića;
- proizvodi od grožđa i vina bez ili s djelimičnim vrenjem, groždani mošt, groždani mošt djelimičnog vrenja, gusti groždani sok i gusti groždani mošt, rektificirani groždani sok, groždani sok i mistela;
- mješavina drugih pića, odnosno biljnih ekstrakta s vinom, u kojima je udio vina veći od 50%;
- nealkoholni proizvodi od vina;
- vinske rakije;
- vinsko sirće;
- vina za destilaciju;
- proizvodi destilacije alkoholno prevrelih proizvoda od grožđa: rakija (komovica, lozovača, vinovica,

droždenka), vinski destilat, vinski alkohol (rafinirani i nerafinirani) i vinjak;

- i) sporedni proizvodi od grožđa i vina: drop, peteljke i proizvodi od sporednih proizvoda: vinski talog, vinski kamen i sjemenje grožđa;
- j) ostali proizvodi od grožđa i vina.

Član 5.

(Geografsko porijeklo vina i drugih proizvoda)

- (1) Geografsko porijeklo vina i drugih proizvoda označava se po geografskom području, gdje je grožđe bilo proizvedeno i gdje su grožđe, vino, odnosno drugi proizvodi od grožđa i vina dobili, zbog prirodnih, odnosno ljudskih faktora, određena, posebna svojstva.
- (2) Vrste oznaka geografskog porijekla vina su sljedeće:
 - a) zaštićeno geografsko porijeklo (ZGP);
 - b) priznato geografsko porijeklo (PGP).
- (3) Oznakom zaštićeno geografsko porijeklo (ZGP) mogu se označiti samo vina iz razreda kvalitetnih i vrhunskih vina, kod kojih je i grožđe i vino proizvedeno na određenom području, koje je jednako ili manje od vinogorja. Imena i uvjeti za zaštićeno geografsko porijeklo vina propisani su, a pravna zaštita osigurana je ovim Zakonom i propisima o industrijskom vlasništvu.
- (4) Oznakom priznatog geografskog porijekla (PGP) mogu se označiti vina regije (rejona) za koja je sve grožđe proizvedeno u određenoj regiji ili manjem području od regije. Imena i uvjeti za priznato geografsku oznaku propisani su, a pravna zaštita osigurana je ovim Zakonom i propisima o industrijskom vlasništvu.
- (5) Oznaka geografskog porijekla je zajedničko pravo i smiju ga koristiti oni koji su upisani u registar proizvođača grožđa i vina, za vino, odnosno druge proizvode, ako su grožđe, vino i drugi proizvodi proizvedeni na određenom području i ispunjavaju druge propisane uvjete.
- (6) Zbog zaštite i kontroliranja geografskog porijekla vina i drugih proizvoda, vodi se, u skladu s ovim Zakonom, popis geografskih oznaka vina i drugih proizvoda.

U toj namjeri se:

- a) vinogradska područja Bosne i Hercegovine dijele na uzgojna područja;
 - b) vodi katastar postojećih i mogućih vinogradarskih površina s idealnim vinogradarskim zemljištem (u daljnjem tekstu: katastar vinograda);
 - c) vodi registar proizvođača grožđa i vina (u daljnjem tekstu: registar);
 - d) propisuju preporučene i dozvoljene sorte vinove loze i podloge za vinovu lozu (u daljnjem tekstu: trsni izbor);
 - e) prati dozrijevanje grožđa i određuje vrijeme berbe;
 - f) odgovarajuće ograničava urod grožđa po hektaru;
 - g) ocjenjuje i označava vino i druge proizvode.
- (7) U pogledu oznake porijekla vina i drugih proizvoda primjenjuju se propisi o industrijskom vlasništvu samo ako u ovom Zakonu nije drugačije određeno. Proizvođač vina, čije vino ispunjava uvjete za označavanje porijekla po ovom Zakonu, uživa pravnu zaštitu po propisima o industrijskom vlasništvu.

Član 6.

(Označavanje i zaštita kontroliranog porijekla, imena i oznake vina)

- (1) Oznaku kontroliranog porijekla mogu dobiti proizvodi s vinogradarskog područja s utvrđenim organoleptičkim i hemijskim svojstvima značajnim za ekološke uvjete položaja i sorte ili grupe sorti grožđa tog područja.
- (2) Po zahtjevu proizvođača, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH) i na osnovu mišljenja ovlaštene institucije, izdaje rješenje za označavanje vina oznakom "zaštićeno geografsko porijeklo" (ZGP) ili "priznato geografsko porijeklo" (PGP), vina iz člana 25. stav (1) i stav (3), član 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. i 35. ovog Zakona.
- (3) Uz zahtjev iz stava (2) ovog člana proizvođač prilaže elaborat o zaštiti kontroliranog porijekla (stručnu dokumentaciju) koji izrađuje ovlašteno pravno lice iz čl. 10. i 11. ovog Zakona.
- (4) Svako rješenje iz stava (2) ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 7.

(Elaborat)

Elaborat (stručna dokumentacija) za izdavanje rješenja za proizvode s oznakom kontroliranog porijekla od člana 25. do 35. ovog Zakona mora sadržavati:

- a) geografske, ortografske i geološke podatke o vinogradarskom području (regiji, podregiji, vinogorju, odnosno položaju) na kojem bi se proizvodilo grožđe za proizvode za koje se traži rješenje za označavanje kontroliranog porijekla, te opis područja i površinu vinograda u regiji, podregiji, vinogorju;
- b) podatke o postojećim površinama pod vinogradima (parcela) na osnovu zemljišnoknjižnih izvoda i prijepisa posjedovnog lista;
- c) podatke o sortnom sastavu, agrobiološkim i tehnološkim karakteristikama sorte i podlogama svakog vinograda, iskazano broičano i u postotku zastupljenosti;
- d) prikaz klimatskih, zemljišnih, temperaturnih i drugih činitelja koji su svojstveni za određeno područje i koji imaju značajan uticaj za proizvodnju određenog kvaliteta grožđa i vina;
- e) podatke o urodu po trsu, jedinici površine i ukupno;
- f) opis agrotehnike, ampelotehnike i zaštite od biljnih bolesti i nametnika, koji se primjenjuju, odnosno namjeravaju primjenjivati;
- g) opis načina prerade grožđa, dorade i njege vina i opis sredstava koja se upotrebljavaju u proizvodnji;
- h) opis objekata, tehničkih sredstava i uređaja koji se upotrebljavaju u proizvodnji;
- i) analizu hemijskog sastava mošta i vina, te opis organoleptičkih svojstava vina;
- j) opis boce, opreme i oznaka koje će dato vino imati u prometu;
- k) podatke koji se moraju pratiti u proizvodnji svake godine, a predstavljaju specifičnost određenog vina;

- l) druge podatke značajne za ocjenu i postizanje određenog kvaliteta;
- m) izvod iz Registra proizvođača grožđa i vina.

Član 8.**(Izmjena rješenja)**

- (1) Proizvođač je dužan zatražiti kod svake promjene iz člana 7. tač. a) do m) ovog Zakona izmjenu već izdatog rješenja o zaštiti geografskog porijekla.
- (2) Po zahtjevu proizvođača, Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, izdaje rješenje o izmjeni rješenja iz stava (1) ovog člana.
- (3) Zahtjevu iz stava (2) ovog člana treba priložiti dodatku elaborata (aneks) koji se odnosi na zatraženu izmjenu.

Član 9.**(Promjena kategorije vina)**

Vino s oznakom kontroliranog porijekla može se u pojedinim godinama zbog slabijeg kvaliteta ili iz drugih razloga svrstati u nižu kategoriju, ako je to predviđeno elaboratom iz člana 7. ili aneksom elaborata ovog Zakona.

Član 10.**(Zaštita imena i znaka vina)**

Zaštita imena i znaka vina i drugih proizvoda od grožđa i vina, proizvedenih prema odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, provodi se prema odredbama posebnih propisa o zaštiti imena i znaka.

Član 11.**(Stručni i analitički zadaci u oblasti vinogradarstva i vinarstva)**

- (1) Stručne, pravne, razvojne i analitičke zadatke u oblasti vinogradarstva i vinarstva, koji su posebno značajni za Bosnu i Hercegovinu, a određeni su ovim Zakonom i na osnovu njega izdatim propisima i ustavnim aktom, obavljaju institucije ovlaštene od nadležnog ministarstva (u daljnjem tekstu: ovlaštene institucije).
- (2) Način rada i uvjete koje treba da ispunjava pravno lice iz stava (1) ovog člana propisat će ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: ministar) pravilnikom.
- (3) Radi praćenja djelotvornosti i stanja u vinogradarstvu ovlaštene institucije dužne su o obavljenim poslovima iz svoje djelatnosti najmanje dva puta godišnje podnijeti pisani izvještaj Ministarstvu i nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Zadaci iz stava (1) ovog člana su:
 - a) savjetovanje, edukacija, osposobljavanje i prijenos znanja do vinogradara i vinara u tehnološkim, privrednim, ekološkim i drugim oblastima važnim za razvoj vinogradarstva i vinarstva;
 - b) selekcija i introdukcija vinove loze i genetska banka vinove loze;
 - c) uzgoj i garancija dovoljnih količina osnovnog matičnog materijala vinove loze i zemljišta;
 - d) vođenje registra proizvođača i prerađivača grožđa i vina;
 - e) vođenje vinogradarskog katastra;
 - f) praćenje propisanih tehnologija i metoda proizvodnje grožđa i vina (praćenje dozrijevanja grožđa);

- g) analiza grožđa i vina i razvrstavanje vina i drugih proizvoda po kvalitetu: ocjenjivanje vina i drugih proizvoda (laboratorijske analize i organoleptička ocjena);
- h) izdavanje dozvola za šećerenje grožđa i mošta;
- i) određivanje vremena berbe grožđa;
- j) izdavanje odluka o ocjenjivanju vina i drugih proizvoda.

POGLAVLJE II. PRERADA GROŽĐA I VINA**Član 12.****(Proizvodnja grožđa i vina, te prerada vina i drugih proizvoda)**

- (1) Proizvodnjom grožđa smatraju se svi radovi u vinogradu, uključujući i berbu grožđa.
- (2) Proizvodnja vina obuhvata preradu grožđa, i to: odvajanje zrna od peteljke; presovanje grožđa i sve podrumске radove: obrada masulja i mošta, alkoholno vrenje masulja i mošta, njega vina i pripremanje vina za potrošnju; punjenje vina u originalnu ambalažu, te skladištenje vina prije stavljanja u promet.
- (3) Prerada vina i/ili drugih proizvoda tehnološki je postupak u kojem se kao sirovina upotrebljava vino, odnosno drugi proizvodi.

Član 13.**(Proizvođači grožđa, vina i drugih proizvoda)**

- (1) Vino i druge proizvode smiju proizvoditi lica koja za tu djelatnost ispunjavaju propisane uvjete u pogledu stručne osposobljenosti, prostorija i opreme, a upisani su u registar proizvođača grožđa i vina, i to:
 - a) pravna lica i samostalni poduzetnici;
 - b) fizička lica koja se bave proizvodnjom grožđa, vina i drugih proizvoda, a nisu samostalni poduzetnici, ali samo od vlastitog uzgoja grožđa.
- (2) Minimalne tehničko-tehnološke uvjete iz stava (1) ovog člana propisuje ministar posebnim propisom.
- (3) Poslove utvrđivanja minimalnih tehničko-tehnoloških uvjeta iz stava (2) ovog člana obavljaju nadležni organi entiteta (kantoni) i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Ispunjavanje uvjeta iz stava (2) ovog člana utvrđuje i kontrolira Ministarstvo, na prijedlog nadležnih organa entiteta (kantoni) i Brčko Distrikta BiH.

Član 14.**(Registar proizvođača grožđa i vina)**

- (1) U registar se upisuju pravna i fizička lica koja proizvode grožđe (u daljnjem tekstu: proizvođači grožđa), pravna i fizička lica koja proizvode vino (u daljnjem tekstu: proizvođači vina), odnosno pravna i fizička lica koja proizvode druge proizvode (u daljnjem tekstu: proizvođači drugih proizvoda) ili pravna i fizička lica koja prerađuju vino, odnosno druge proizvode (u daljnjem tekstu: prerađivači vina, odnosno drugih proizvoda).
- (2) Proizvođači grožđa su pravna i fizička lica koja proizvode grožđe za vino, odnosno druge proizvode i:
 - a) imaju u vlasništvu, zakupu, odnosno u koncesiji 0,05 ha ili više vinograda na teritoriji Bosne i Hercegovine;
 - b) imaju stalni boravak u Bosni i Hercegovini, a imaju, u vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona, vinograde u vlasništvu ili zakupu u graničnim područjima države

koja graniči s Bosnom i Hercegovinom, ako dovezu grožđe, vino odnosno druge proizvode na teritoriju Bosne i Hercegovine.

- (3) Proizvođači vina su pravna i fizička lica koja proizvode vino od grožđa iz vlastite proizvodnje ili od kupljenog grožđa ili vina.
- (4) Prerađivači vina, odnosno drugih proizvoda su pravna i fizička lica koja prerađuju vino, odnosno druge proizvode iz vlastite, odnosno kupljene robe, u druge proizvode.
- (5) Proizvođači, odnosno prerađivači koji su pravna lica, odnosno samostalni poduzetnici upisuju se u registar u upravnoj jedinici, u kojoj pravno lice, odnosno samostalni poduzetnik ima sjedište. Proizvođači grožđa koji su fizička lica upisuju se u registar upravne jedinice u kojoj se nalaze njihovi vinogradi, odnosno njihov veći dio.
- (6) Objedinjavanje registra i glavni registar vodi Ministarstvo.

Član 15.

(Sadržaj registra)

- (1) U registar se upisuju podaci:
 - a) o proizvođačima i prerađivačima iz čl. 13. i 14. ovog Zakona: ime, prezime i adresa, jedinstveni matični broj fizičkog lica, odnosno ime, sjedište i matični broj pravnog lica, odnosno samostalnog poduzetnika;
 - b) o vinogradima: općina, katastarska općina, broj parcele, katastarski razred, neto i brutopovršina;
 - c) o vinskom trsu: broj trsova i razdaljina sadnje, sorta, zemljište, godina sadnje, popunjenost zasada;
 - d) o proizvodu: količina grožđa po sortama, količina vina i drugih proizvoda u domaćoj proizvodnji;
 - e) o otkupu: količina otkupljenog grožđa, mošta odnosno vina po sortama i količinama otkupljenih drugih proizvoda po vrstama;
 - f) ostali podaci.
- (2) Molbu za upis u registar mora predati proizvođač, odnosno prerađivač iz stava (1) ovog člana prije početka obavljanja aktivnosti na propisan način, u propisanim rokovima i zajedno s propisanom dokumentacijom.
- (3) Uvjeta koje mora zadovoljiti proizvođač za upis u registar, odnosno vinogradarski katastar, te sadržaj, oblik i način vođenja registra pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Registar na propisan način vodi upravna jedinica. Upravna jedinica propisane podatke iz registra u propisanom roku i na propisan način šalje resornom ministarstvu, nadležnom za poljoprivredu i ovlaštenoj instituciji za izradu zbirnog registra.
- (5) Podatke iz registra može upotrijebiti:
 - a) ministarstvo za praćenje stanja i oblikovanje privredne politike u oblasti vinogradarstva i vinarstva;
 - b) ovlaštene institucije za obavljanje svojih zadataka;
 - c) nadležne inspekcije za obavljanje svojih zadataka;
 - d) upravni organ nadležan za državnu i entitetsku statistiku, te
 - e) drugi organi ovlašteni zakonom.

Član 16.

(Katastar postojećih i mogućih vinograda)

- (1) Na osnovu zbirnog registra i drugih baza podataka, ovlaštene institucije, u skladu sa članom 11. stav (4) tačka e) ovog Zakona, pravi katastar vinograda kao evidenciju o postojećim i mogućim vinogradima. Katastar vinograda vodi se povezano sa zemljišnim katastrom.
- (2) Kao moguće vinogradarske površine mogu se evidentirati samo apsolutno vinogradarska zemljišta. Apsolutno vinogradarsko zemljište je zemljište na kojem vinski trs daje kvalitetno i količinski optimalne proizvode, pri čemu je ekonomičnost proizvodnje vinove loze na tom zemljištu veća nego što bi bila kod proizvodnje drugih poljoprivrednih proizvoda.
- (3) Prilikom izrade i vođenja katastra vinograda ovlaštene institucije upotrebljavaju podatke o:
 - a) proizvođačima iz zbirnog registra proizvođača grožđa i vina, pri čemu se mogu za fizička lica upotrijebiti, u pogledu imena, prezimena i adrese, te jedinstvenog matičnog broja lica, podaci iz centralnog registra stanovništva; a za pravna lica i samostalne poduzetnike, u pogledu imena, adrese, matičnog broja, te drugih javnih podataka, podatke iz registra preduzeća; a za oboje i podatke iz registra teritorijalnih jedinica i evidencije kućnih brojeva;
 - b) zemljištu iz zemljišnog katastra, topografskih nacrti, karata i baza;
 - c) vlasnicima, površinama, katastarskoj kulturi i katastarskom razredu iz baze podataka zemljišnog katastra Bosne i Hercegovine uključujući postojeću kompjutersku obradu;
 - d) zemljištu i njihovoj rodosti iz agrokarte, kategoriziranja i razvrstavanja poljoprivrednog zemljišta, iz pedološke i geološke karte, iz aero-foto snimaka i postojećih satelitskih snimaka, te i podataka sistematskog praćenja i analize rodosti poljoprivrednog zemljišta;
 - e) podneblju iz baze podataka Hidrometeorološkog zavoda Bosne i Hercegovine;
 - f) zagađenosti iz podataka sistematskog praćenja zagađenosti poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednog bilja i otpadnih voda.
- (4) Oni koji upravljaju podacima, odnosno vlasnici iz stava (3) ovog člana daju Ministarstvu podatke besplatno, a mogu zaračunati neposredne materijalne troškove za potrebnu dodatnu dokumentaciju.
- (5) Ovlaštene institucije vode vinogradarski katastar.

Član 17.

(Grožđe)

- (1) Grožđe, koje je predviđeno za prerađu u vino, može se proizvoditi samo na apsolutno vinogradarskim zemljištima i od određenih preporučenih, odnosno dozvoljenih sorti vinove loze za određeno proizvodno područje.
- (2) Grožđe koje je predviđeno za prerađu u vino mora biti, u pogledu predviđenog kvalitetnog stepena vina, proizvedeno s odgovarajućom vinogradarskom tehnologijom.
- (3) U proizvodnji grožđa i vina mora se raditi s grožđem, dropom, moštom i vinom tako da se zadrže i razviju sve prirodne osobine kvaliteta grožđa i da se odnjeuguje odgovarajuće vino za promet.

- (4) Zabranjena su sredstva i postupci koji mogu biti štetni za ljudsko zdravlje i okoliš.
- (5) Iz uvezenog grožđa, dropa, odnosno mošta, nije dozvoljena proizvodnja vina, izuzev stone kategorije vina bez zaštićenog geografskog porijekla. Ova odredba ne važi za grožđe koje proizvođači iz člana 13. i člana 14. stav (2) ovog Zakona proizvode na svojim zemljištima na pograničnim područjima susjednih zemalja, a u skladu s ovim Zakonom i propisima, izdatim na osnovu njega, dovezu u Bosnu i Hercegovinu.

Član 18.

(Berba)

- (1) Berba grožđa za proizvodnju mošta i vina nije dozvoljena prije dana koji, po pojedinačnim područjima za pojedine sorte plemenite vinove loze i stepenu kvaliteta na osnovu podataka o dozrijevanju grožđa, odrede ovlaštene institucije. Pojedino područje koje je određeno za berbu može biti manje od vinogradarske podregije.
- (2) Rok za berbu grožđa određuje se na osnovu terenskih mjerenja zrenja grožđa tako da grožđe za vrijeme berbe ima toliki stepen šećera da doslađivanje vina više nije potrebno.
- (3) Bez obzira na član 2. ovog Zakona, Ministarstvo može zbog izuzetno nepogodnih prilika za dozrijevanje grožđa, a po prethodnom mišljenju ovlaštenih institucija, dopustiti proizvodnju vina od grožđa koje za vrijeme berbe ima najmanje 52 stepena Oechsle.
- (4) Dozvoljeni rok za berbu ovlaštene institucije objavljuju na način uobičajen u određenom kraju.
- (5) Berbu grožđa za vrhunsko vino treba prethodno prijaviti ovlaštenim institucijama. Prije berbe ovlaštene institucije pregledaju količinu i kvalitet grožđa koje je predviđeno za proizvodnju vrhunskog vina iz člana 25. stav (3) tačka d) ovog Zakona.
- (6) Proizvođač je dužan svake godine, najkasnije do 31. decembra tekuće godine, prijaviti općinskom organu uprave, nadležnom za poljoprivredu, količinu berbe grožđa i proizvoda dobivenih od grožđa, te njihovu zalihu iz prethodnih godina.

Član 19.

(Njega vina)

- (1) U proizvodnji grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina dozvoljeni su samo propisani postupci i enološka sredstva.
- (2) Popravljanje mošta i vina, te doslađivanje grožđa i mošta nije dozvoljeno, osim ako ovlaštene institucije izdaju propisanu dozvolu za doslađivanje dropa i mošta.
- (3) Ovlaštene institucije mogu izdati dozvolu ako su u pojedinim godinama vremenske prilike za rast i razvoj vinove loze bile posebno nepovoljne, a pri tome uzima u obzir proizvodno područje i predviđeni stepen kvaliteta vina i sortu grožđa.
- (4) Dozvola za doslađivanje ne smije se izdati ako je masulj, odnosno mošt namijenjen za proizvodnju vrhunskog vina.
- (5) Dozvola iz stava (4) ovog člana zajednička je odluka za sve proizvođače grožđa i vina pojedine sorte s određenog proizvodnog područja i izdaje se po službenoj dužnosti.
- (6) Odluka se objavljuje u proizvodnom području na uobičajen način, a jedan izvod šalje se poljoprivrednoj inspekciji.

- (7) Dozvoljene postupke i sredstva u proizvodnji pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 20.

(Zabranjeni postupci)

Zabranjeno je:

- a) masulju, moštu i vinu dodavati šećer, koncentrirani mošt ili druge slatke supstance, ako ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega nije drugačije određeno,
- b) masulju ili moštu, kojem je uz uvjete propisane članom 19. ovog Zakona, dodat šećer ili koncentrirani mošt i vinu dobivenom od takvog masulja, odnosno mošta popravljati kiselost,
- c) patvoriti, odnosno povećavati količinu masulja, mošta ili vina dodavanjem alkohola, vode, šećera, kiseline, vinskog taloga, koncentriranog mošta, suhog grožđa i drugih supstanci i sastojaka,
- d) miješati:
- 1) stono, kvalitetno ili vrhunsko vino sa specijalnim vinima,
 - 2) masulj, mošt ili vino od plemenite vinove loze s proizvodima direktno rodni hibrida,
 - 3) zdrava vina s bolesnim vinima i vinima s manom,
 - 4) bijela vina s crnim vinima radi dobivanja ružičastih vina,
- e) u proizvodnji vina i drugih proizvoda koristiti etilni alkohol koji nije vinskog porijekla,
- f) vinu kojem je uz uvjete iz člana 19. ovog Zakona povećavan alkohol dodavati koncentrirani mošt,
- g) u proizvodnji vrhunskih vina dodavati koncentrirani mošt, šećer ili bilo koje druge slatke supstance,
- h) dokiseljavanje ili otkiseljavanje u proizvodnji vrhunskih vina,
- i) držati sredstva koja ne zadovoljavaju uvjete iz člana 19. stav (1) ovog Zakona u prostorijama u kojima se proizvodi vino i drugi proizvodi od grožđa i vina.

Član 21.

(Izuzeci)

- (1) Izuzetno od odredbi člana 20. ovog Zakona, ovlaštene institucije mogu dopustiti proizvođaču da, na osnovu provedene analize, masulju, moštu ili mladom vinu u vrenju doda šećer ili koncentrirani mošt, radi povećanja sadržaja alkohola u vinu, ako je zbog loših vremenskih uvjeta sadržaj groždanog šećera u masulju ili moštu manji od prosječnog sadržaja šećera za tu sortu i to područje.
- (2) Uvjete i način pod kojim je proizvodima iz stava (1) ovog člana dozvoljeno dodavati šećer ili koncentrirani mošt, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 22.

(Miješanje grožđa, masulja, mošta i vina)

- (1) Miješanje grožđa, masulja, mošta odnosno vina dozvoljeno je za pojedine stepene kvaliteta vina, za različita godišta i boje grožđa samo u okviru koji određuje ovaj Zakon i propisi izdati na osnovu njega.
- (2) Zabranjeno je miješanje domaćeg vina s uvoznim.

**POGLAVLJE III. PODJELA VINOGRADARSKOG
PODRUČJA NA PROIZVODNA PODRUČJA****Član 23.****(Proizvodna područja)**

- (1) U pogledu ekoloških razmjera (reljef, podneblje, tlo, agrobiološki faktori, te nauke o plemenitoj vinovoj lozi), glavnih organoleptičkih svojstava vina, te historijsko-tradicionalnih postupaka prerade grožđa i vina, vinogradarska područja Bosne i Hercegovine dijele se na proizvodna područja: zonu, regiju (rejon), podregiju (podrejon), vinogorje i vinorodne položaje.
- (2) Zona je šire geografsko područje koje ima slične prilike što se tiče podneblja i otapanja snijega koje, zajedno s agrobiološkim faktorima, utiču na glavna organoleptička svojstva vina, proizvedenog na području vinorodnog kraja.
- (3) Vinorodna područja iz stava (1) ovog člana, s njihovim granicama, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 24.**(Izbor sorti)**

- (1) U pojedinim regijama (rejonima) smije se saditi i proizvoditi vino samo iz onih sorti koje određuje sortni izbor za pojedinu regiju.
- (2) Sorte vinove loze za proizvodnju vina u smislu ovog Zakona moraju pripadati vrsti Vitis vinifera ili ukrštanjem Vitis vinifera s drugim vrstama roda Vitis.
- (3) Ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, donosi pravilnik o nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze kojim će se odrediti i grupe preporučenih i dozvoljenih kultivara za pojedina vinogradarska područja.

**POGLAVLJE IV. RAZVRSTAVANJE, OCJENJIVANJE I
OZNAČAVANJE VINA****Odjeljak A. Razvrstavanje vina****Član 25.****(Razvrstavanje vina po kvalitetu)**

- (1) Vina, u smislu ovog Zakona, jesu:
 - a) vina u užem smislu riječi:
 - 1) mirna vina,
 - 2) pjenušava vina,
 - 3) biser vina,
 - 4) gazirana vina.
 - b) specijalna vina:
 - 1) desertna vina,
 - 2) aromatizirana vina,
 - 3) likerska vina,
 - c) Po boji, vina se dijele na: bijela, ružičasta (rose, opolo) i crna (crvena).
- (2) Po sadržaju neprevrelog šećera, vina se dijele na:
 - a) mirna vina:
 - 1) suha,
 - 2) polusuha,
 - 3) poluslatka i
 - 4) slatka.

- b) pjenušava, biser i gazirana vina na:

- 1) vrlo suha,
- 2) suha, polusuha,
- 3) poluslatka i
- 4) slatka.

- (3) Razvrstavanje vina u stepene kvaliteta zavisi od dostizanja kvaliteta grožđa, prinosa po hektaru koji ne smije biti veći od propisane količine, stepena sladora koji se dobije prilikom gnječenja grožđa, prirodnog alkohola i drugih supstanci vina, te organoleptičkih svojstava vina, i to:
 - a) Stono vino bez oznake geografskog porijekla je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa vinove loze. Stono vino ne može nositi oznaku sorte.
 - b) Stono vino s oznakom geografskog porijekla je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa koje potiču iz jedne vinogradarske regije.
 - c) Kvalitetno vino sa oznakom zaštićenog geografskog porijekla (ZGP) je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa koje potiču iz jedne vinogradarske podregije sa izraženim kvalitetnim organoleptičkim svojstvima značajnim za ekološke uvjete i sorte određene vinogradarske podregije, vinogorja ili položaja čiju oznaku nosi, koje je odnjegovano u toj podregiji.
 - d) Vrhunsko vino sa oznakom zaštićenog geografskog porijekla (ZGP) je vino proizvedeno od određene sorte ili grupe sorti grožđa koje potiču iz jednog ili više vinogradarskih položaja u okviru jednog vinogorja sa izuzetno izraženim kvalitetnim, specifičnim organoleptičkim i hemijskim svojstvima značajnim za ekološke uvjete položaja i sorte, odnosno grupe sorti grožđa. To vino mora biti odnjegovano i punjeno u boce u vinogradarskom vinogorju koji obuhvata određeni položaj.
 - e) Ako vino iz st. (1), (2) i (3) ovog člana ima oznaku sorte, mora biti proizvedeno od najmanje 85% grožđa sorte čije ime nosi.

Član 26.**(Predikatna vina)**

- (1) Predikatna vina su vina koja u izuzetnim godinama u posebnim uvjetima dozrijevanja, načina berbe i prerade daju poseban kvalitet, a moraju biti proizvedena samo od grožđa preporučenih sorti za pojedino vinogorje.
- (2) Predikatna vina su:
 - a) "Kasna berba"- vino proizvedeno od grožđa koje je ubrano u stanju potpune zrelosti i čiji mošt ima najmanje 94° Oechsla.
 - b) "Izborna berba"- vino proizvedeno isključivo od brižno izabranog grožđa, čiji mošt sadrži najmanje 105° Oechsla.
 - c) "Izborna berba bobica"- vino proizvedeno od prezrelih ili plemenitom plijesni napadnutih bobica čiji mošt sadrži najmanje 127° Oechsla.
 - d) "Izborna berba prosušenih bobica"- vino proizvedeno od prosušenih bobica čiji mošt sadrži najmanje 154° Oechsla.
 - e) "Ledeno vino"- vino proizvedeno od grožđa koje je ubrano pri temperaturi od najmanje -7° C i prerađeno

u smrznutom stanju, a čiji mošt sadrži najmanje 127° Oechsla.

- (3) Entitetsko ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, na prijedlog nižih nivoa uprave zaduženih za poslove poljoprivredno-prehrambenog sektora, dopustit će proizvodnju i drugih predikatnih vina na osnovu proizvođačke specifikacije po prethodnom mišljenju ovlaštenog pravnog lica iz člana 6. st. (1), (2) i (3) ovog Zakona.

Član 27.

(Pjenušava vina)

- (1) Pjenušava vina su vina dobivena prvim i drugim alkoholnim vrenjem svježeg grožđa, mošta od grožđa i vina podobnog za dobivanje stonog vina kao i kvalitetnog i vrhunskog vina, koja kada se otvori posuda otpuštaju ugljendioksid, koji potiče isključivo od vrenja i ima pritisak od najmanje 3 bara kao posljedicu otopljenog ugljendioksida pri temperaturi zatvorene posude od 20 °C.
- (2) Prirodna pjenušava vina mogu biti:
- stono pjenušavo vino,
 - stono pjenušavo vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - kvalitetno pjenušavo vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - vrhunsko pjenušavo vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

Član 28.

(Biser vina)

- (1) Biser vina su vina dobivena od stonog vina, kvalitetnog vina ili proizvoda podobnih za dobivanje stonog vina ili kvalitetnog vina pod uvjetom da takva vina ili proizvodi imaju ukupnu alkoholnu jačinu ne manju od 9 % vol. ili stvarnu volumnu alkoholnu jačinu ne manju od 7 % vol. i koja imaju pritisak, zbog nastalog ugljendioksida, ne manji od 1 bara i ne veći od 2,5 bara kada se drži na temperaturi od 20 °C u zatvorenim posudama.
- (2) Biser vina mogu biti:
- stono biser vino,
 - stono biser vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - kvalitetno biser vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

Član 29.

(Gazirana vina)

- (1) Gazirana vina su vina dobivena od stonih vina, koja kada je posuda otvorena otpuštaju ugljendioksid koji u cijelosti ili djelimično potiče od dodavanja tog plina i koji ima pritisak od najmanje 3 bara kao posljedicu otopljenog ugljendioksida, kada se drži u zatvorenoj posudi na temperaturi od 20°C.
- (2) Gazirana vina mogu biti:
- stono gazirano vino,
 - stono gazirano vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

Član 30.

(Arhivsko vino)

Arhivsko vino je vino koje se u podrumskim uvjetima čuva duže od njegovog optimalnog zrenja, a najmanje pet godina od dana prerade grožđa u vino, od čega najmanje tri godine u boci.

Član 31.

(Specijalna vina)

- (1) Specijalna vina su vina dobivena posebnim načinom prerade grožđa, mošta ili vina bez dodatka ili s dodatkom određene količine vinskog alkohola, vinskog destilata, šećera, koncentriranog mošta i mirisavih ili drugih dozvoljenih supstanci biljnog porijekla.
- (2) Specijalna vina su:
- desertno vino,
 - likersko vino,
 - aromatizirano vino.

Član 32.

(Desertna vina)

- (1) Desertna vina su specijalna vina dobivena posebnim načinom prerade prezrelog, odnosno prosušenog grožđa, kao i vina dobivena posebnim postupcima dorade mošta i vina.
- (2) Desertno vino mora sadržavati najmanje 15 % vol. stvarnog alkohola.
- (3) Desertna vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kvaliteta:
- desertno vino,
 - desertno kvalitetno vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - desertno vrhunsko vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - prošek je desertno kvalitetno ili desertno vrhunsko vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

Član 33.

(Likerska vina)

- (1) Likerska vina su specijalna vina dobivena vrenjem masulja ili mošta uz dodatak uguščenog mošta, alkoholnog mošta, vinskog destilata ili vinskog alkohola.
- (2) Stvarni sadržaj alkohola u likerskim vinima ne smije biti manji od 15 % vol. stvarnog ni veći od 22 % vol. ukupnog alkohola.
- (3) Likerska vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kvaliteta:
- likersko vino,
 - likersko kvalitetno vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - likersko vrhunsko vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

Član 34.

(Aromatizirana vina)

- (1) Aromatizirana vina su specijalna vina dobivena iz vina posebnim postupkom uz dodatak alkohola, sladora, kiselina i ekstakta dobivenog maceracijom aromatičnih biljaka.
- (2) Sadrže najmanje 8% vol. stvarnog alkohola a najviše 25 % vol. ukupnog alkohola.

- (3) Aromatizirana vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kvaliteta:
- a) aromatizirano vino,
 - b) aromatizirano kvalitetno vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - c) aromatizirano vrhunsko vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

**Član 35.
(Mlado vino)**

- (1) Mlado vino je vino kod kojeg je izvršeno djelimično ili potpuno vrenje i koje nije prošlo cijelu tehnološku obradu.
- (2) Mlado vino može biti:
- a) stono mlado vino bez geografskog porijekla,
 - b) stono mlado vino s kontroliranim geografskim porijeklom,
 - c) kvalitetno mlado vino s kontroliranim geografskim porijeklom.

Član 36.

Uvjete za proizvodnju, označavanje i stavljanje u promet vina iz čl. od 25. do 35. ovog Zakona, pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Odjeljak B. Ocjenjivanje vina

Član 37.

(Obavezno ocjenjivanje vina i mošta prije stavljanja u promet)

- (1) Vino i mošt određeni za stavljanje u promet moraju biti prije stavljanja u promet ocijenjeni na propisan način. Poslije službenog ocjenjivanja vina određenog za promet nije dozvoljeno naknadno mijenjanje.
- (2) Ako se vino nakon ocjenjivanja iz bilo kojeg razloga promijeni, treba ga prije puštanja u promet ponovo ocijeniti.
- (3) Ocijenjeno mora biti i uvezeno vino.
- (4) Bez obzira na stav (1) ovog člana, nije potrebno ocijeniti vino iz vlastite proizvodnje koje proizvođači iz člana 13. stav (1) ovog Zakona sami upotrijebe za vlastitu potrošnju.

**Član 38.
(Ocjena vina)**

- (1) Ocjena vina i mošta sastoji se od organoleptičke ocjene vina u koju ide izgled, miris i okus vina i od fizičko-hemijske analize vina i mošta.
- (2) Ocjenom vina i mošta određuje se:
 - a) primjerenost vina i mošta za promet i njegova istovjetnost s pratećom dokumentacijom,
 - b) stepen kvaliteta vina s obzirom na: geografsko porijeklo vina, uvjete proizvodnje i njege, sadržaj pojedinih supstanci i organoleptičku ocjenu,
 - c) istovjetnost vina s obzirom na certifikat države izvoznice i primjerenost za promet tog vina u Bosni i Hercegovini.

**Član 39.
(Postupak ocjene vina i mošta)**

- (1) Ocjenu vina i mošta daju ovlaštene institucije. O ocjenjivanju i razvrstavanju vina ovlaštene institucije odlučuju u upravnom postupku.

- (2) Ako vlasnik vina, odnosno mošta nije zadovoljan ocjenom, može u roku od osam dana od dana prijema te odluke uložiti žalbu Ministarstvu i zahtijevati ponovno ocjenjivanje vina, odnosno mošta. Rezultat ponovne ocjene je konačan.
- (3) Za ocjenu vina iz razreda zaštićenih vina vrhunske i kvalitetne kategorije, proizvedenog u Bosni i Hercegovini, uzima uzorak ovlašteno lice ovlaštene institucije.
- (4) Za ocjenu mošta i vina iz razreda stonog vina proizvedenog u Bosni i Hercegovini, ovlaštenoj instituciji za ocjenu mošta i vina uzorak šalje naručilac.
- (5) Za ocjenu uvezenog vina uzorak daje poljoprivredni inspektor.
- (6) Ako se uvezeno vino kasnije doradi, prije puštanja u promet krajnjem potrošaču, ocjenjuje ga i daje uzorak ovlaštena institucija.

**Član 40.
(Degustatori)**

- (1) Degustatore za organoleptičku ocjenu vina i mošta imenuje ministar. Degustator mora prethodno položiti ispit sposobnosti, poznavanja enologije i propisa o vinogradarstvu i vinarstvu.
- (2) Ako je degustator ujedno i proizvođač vina, odnosno mošta ili vlasnik a zaposlen je u organizaciji koja proizvodi vino, odnosno mošt, njegova ocjena ne zbraja se u slučaju kada se ocjenjuje njegovo vino i mošt ili vino i mošt organizacije u kojoj je taj vlasnik zaposlen.

Član 41.

(Komisija za ocjenjivanje vina i mošta)

- (1) Organoleptičku ocjenu vina obavlja najmanje petočlana komisija degustatora sastavljena od predstavnika proizvođača grožđa i vina, potrošača i stručnjaka u oblasti vinogradarstva i vinarstva.
- (2) Prilikom ponovne ocjene, prvobitni ocjenjivači se eliminiraju. Ponovnu ocjenu daje proširena devetočlana komisija.

Odjeljak C. Označavanje vina

Član 42.

(Označavanje vina i drugih proizvoda)

- (1) Za označavanje vina i drugih proizvoda smiju se upotrijebiti samo propisane oznake i takva oprema koja potrošača ne dovodi u zabunu o porijeklu, stepenu kvaliteta i sastavu vina, sorti grožđa od kojeg je vino proizvedeno, o mogućim odlikovanjima proizvođača, posebnim postupcima proizvodnje i o drugom.
- (2) Za imenovanje vina iz razreda kvalitetnih vina ne smiju se upotrebljavati izmišljena imena, osim ako se ne radi o registriranoj robnoj oznaci.
- (3) Vino se može imenovati prema određenim licima ili danima u godini, ako je grožđe brano na određeni datum, odnosno ako je lice po kojem se vino imenuje povezano s mjestom ili krajem u kojem se proizvodi grožđe.
- (4) Odlikovanje, odnosno priznanje može se označiti samo na količini vina za koju je službeno lice prije ocjenjivanja utvrdilo da ga predstavlja odlikovani, odnosno nagrađeni uzorak.

Član 43.

(Rješenje o puštanju vina u promet)

- (1) Sva originalno punjena vina u prometu moraju imati Rješenje o puštanju vina u promet.
- (2) Ovlaštene institucije izdaju Rješenje o puštanju vina u promet proizvođaču vina na osnovu količine vina, za koje je proizvođač predložio uzorak za ocjenu i navedena je u odluci iz člana 39. stav (1) ovog Zakona.
- (3) Ovlaštene institucije vode propisanu evidenciju o izdatim rješenjima.

Član 44.

(Označavanje geografskog porijekla bosanskohercegovačkog vina)

- (1) Oznakom zaštićenog geografskog porijekla smije se označavati samo vino određenog stepena kvaliteta, proizvedeno na određenom proizvodnom području i s važnim osobinama ovog proizvodnog područja za koje proizvođači prijave tražene podatke u registar proizvođača grožđa i vina.
- (2) Pravo na označavanje geografskog porijekla vina i drugih proizvoda dobiva proizvođač nakon dobivanja mišljenja o ocjeni vina.
- (3) Oznaku proizvoda s kontroliranim geografskim porijeklom, s kontroliranog i ograničenog vinorodnog područja i kontroliranog i ograničenog specifičnog vinorodnog područja, mogu dobiti vina koja zadovoljavaju uvjete iz stava (2) ovog člana i koja imaju rješenje za označavanje oznakom kontroliranog geografskog porijekla.
- (4) Proizvodi sa oznakom kontroliranog geografskog porijekla moraju zadovoljiti uvjete da:
 - a) potiču s određenog i ograničenog vinorodnog područja,
 - b) potiču od određenih sorti ili grupa sorti vinove loze,
 - c) imaju propisan najmanji prirodni sadržaj alkohola,
 - d) nije premašen dopušteni prirod po hektaru,
 - e) ima hemijski sastav i organoleptička (senzorska) svojstva karakteristična za proizvod s tog područja,
 - f) su evidentirani u registru.
- (5) Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, na prijedlog ovlaštene institucije, donosi rješenje o dopuštenu označavanja vina oznakom zaštićenog (kontroliranog) geografskog porijekla.
- (6) Kategoriju kvaliteta vina sa oznakom kontroliranog geografskog porijekla određuje hemijski sastav i organoleptička (senzorska) svojstva vina.
- (7) Ovlaštene institucije vode registar oznaka kontroliranog geografskog porijekla vina, uključujući tradicionalne i homonimne oznake.
- (8) Uvjete koje mora zadovoljiti proizvođač i proizvod za dobivanje rješenja o označavanju vina oznakom kontroliranog geografskog porijekla, te postupak zaštite propisuje ministar pravilnikom.
- (9) Za oznaku geografskog porijekla po proizvodnom području mogu se koristiti samo propisana imena proizvodnih područja.

- (10) Označavanje vina jednog kvalitetnog razreda imenom određenog proizvodnog područja isključuje upotrebu istog imena za označavanje vina drugog kvalitetnog razreda.
- (11) Oznaka geografskog porijekla vina mora biti istaknuta na vidnom mjestu na ambalaži.
- (12) Ako robna oznaka vina sadrži bilo kakvo neposredno ili posredno isticanje geografskog obilježja, ona se smije upotrijebiti samo ako je vino proizvedeno na području koje je u toj robnoj oznaci posredno ili neposredno sadržano.
- (13) Pored geografskog porijekla vina, na svakom originalnom punjenju vina proizvedenog u Bosni i Hercegovini, mora biti navedeno i da je vino proizvedeno u Bosni i Hercegovini.

U slučaju istih geografskih imena potrebno je tačno odrediti oba geografska područja i osigurati da ne može dovesti do zabune.

- (14) Ako vlasnik vinograda ili vinskog pogona koji se nalazi na pograničnom području susjedne države u blizini granice s Bosnom i Hercegovinom obrađuje, odnosno proizvede vino na takvom pograničnom području, Ministarstvo određuje oznaku vina donošenjem rješenja u upravnom postupku. Postupak počinje na zahtjev stranke. Rješenje važi za određenu količinu grožđa, odnosno vina i može biti sadržajno i vremenski ograničeno i može se poništiti ukoliko bi bilo u suprotnosti sa međunarodnim sporazumom, odnosno ako ga vlasnik krši.
- (15) U slučaju povrede prava iz st. (1) i (2) ovog člana, korisnik oznake kontroliranog geografskog porijekla ima pravo na sudsku zaštitu, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju oznake geografskog porijekla proizvoda i usluga.

Član 45.

(Zabrana prilikom označavanja vina)

Prilikom označavanja bosanskohercegovačkog i uvezenog vina zabranjeno je:

- a) prevođenje geografskih oznaka,
- b) označavanje vina koje bi na bilo koji način dovelo u zabunu o geografskom porijeklu vina. Zabunom se smatra i opisno i slikovno navođenje područja iz kojeg ne dolazi grožđe za to vino ili upotreba riječi: "sličan kao, vrstan, tip, stil, postupak kao i sl.", odnosno upotreba imena koja mogu dovesti u zabunu svojom fonetičnom sličnošću.

Član 46.

(Označavanje drugih proizvoda)

Drugi proizvodi mogu se označavati geografskim porijeklom samo ako grožđe, odnosno vino od kojeg su proizvedeni, potiče u cjelini iz označenog područja, a zato postoje propisani dokazi. Postupak za dobivanje naziva geografskog porijekla drugih proizvoda, te sudska zaštita proizilaze iz propisa o industrijskom vlasništvu.

Član 47.

(Mjere zbog miješanja vina)

- (1) Ako proizvođač miješa vina različitog geografskog porijekla i to bosanskohercegovačko vino sa stranim, odnosno vino iz različitih vinorodnih krajeva, može se cijela količina vina koja se nađe u prometu, kad se utvrdi miješanje u njegovom podrumu, označiti kao stono vino s nezaštićenim geografskim porijeklom.

- (2) Odredbe iz stava (1) ovog člana ne važe za primjere iz člana 14. stav (2) tačka b) ovog Zakona.

POGLAVLJE V. PROMET

Član 48.

(Promet)

- (1) Promet groždem, moštom, vinom i drugim proizvodima smatraju se po ovom Zakonu svi postupci nakon završene proizvodnje grožđa, mošta, odnosno vina i drugih proizvoda, koji su nastali skladištenjem, prijevozom, razdjeljivanjem i prodajom grožđa, mošta, vina i drugih proizvoda, kao i njihovim izvozom ili uvozom, osim skladištenja za vlastitu upotrebu proizvođača.
- (2) U promet se smiju staviti grožđe, mošt, vino i drugi proizvodi od grožđa i vina koji su proizvedeni u skladu s odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega i koji imaju Rješenje za stavljanje u promet.
- (3) Proizvod iz stava (1) ovog člana u prometu je kada je završen postupak njegove dorade i izdato Rješenje za stavljanje u promet.
- (4) U promet se, prema ovom Zakonu, ubraja i ponuda vina ugostiteljskim objektima, domaćinstvima koja se bave turizmom ili sličnim domaćinstvima, točionicama vina, na saobraćajnicama i drugim oblicima neposredne ponude krajnjem potrošaču.
- (5) Uvjete za stavljanje u promet proizvoda iz stava (1) ovog člana pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 49.

(Organoleptičko ocjenjivanje vina)

- (1) Rješenje za stavljanje u promet proizvoda iz člana 48. stava (1) ovog Zakona donose, po ovlaštenju Ministarstva, ovlaštene institucije.
- (2) Rješenje ovlaštene institucije za stavljanje u promet vina zasniva se na nadzoru prerade grožđa, uvida u podrumsku evidenciju, fizikalno-hemijskoj analizi i organoleptičkoj (senzorskoj) ocjeni.
- (3) Uz rješenje o stavljanju upakovanog vina u promet, ovlaštene institucije izdaju markice, odnosno vrpce kojima će proizvod u prometu biti obilježen.
- (4) Analitičke metode, opremu i druge uvjete za provođenje analiza pravilnikom propisuje ministar.
- (5) Članove komisije za organoleptičko ocjenjivanje vina i drugih proizvoda od grožđa i vina (u daljnjem tekstu: komisija) pri Ministarstvu imenuje ministar.
- (6) Način organoleptičkog (senzorskog) ocjenjivanja, uvjete i način rada komisije pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 50.

(Vino i drugi proizvodi čiji je promet zabranjen)

- (1) Zabranjen je promet:
- a) vina od grožđa samorodne loze i drugih proizvoda, te loze, koji sadrže alkohol;
 - b) pokvarenog vina i vina s greškom, te vina i drugih proizvoda koji ne odgovaraju propisanom kvalitetu, odnosno ne odgovaraju za ljudsku ishranu;
 - c) neocijenjenog vina;

- d) vina kojem strana svojstva, odnosno geografsko porijeklo ne odgovara deklaraciji;
- e) neispravno označenih vina i drugih proizvoda od grožđa i vina,
- f) vina i drugih proizvoda od grožđa i vina koji nemaju rješenje za stavljanje u promet.

- (2) Proizvođači vina i drugi koji vino stavljaju u promet moraju posudu s pokvarenim vinom posebno označiti a količinu takvog vina odmah prijaviti poljoprivrednom inspektoratu.

Član 51.

(Oblici ponude vina u pogledu punjenja)

- (1) Samo originalno punjeno vino smije se pustiti u promet krajnjem potrošaču. Originalno punjeno vino je vino punjeno u propisanu ambalažu i označeno na propisan način.
- (2) Suprotno stavu (1) ovog člana, vino koje nije originalno punjeno mogu, prema propisanim uvjetima, staviti u promet krajnjem potrošaču:
- a) prema ovom Zakonu, registrirani proizvođači grožđa i vina, ako nude vino, odnosno mošt iz vlastite proizvodnje grožđa i vina u svom proizvodnom podrumu, specijaliziranim prodavnicama i trgovinama koje imaju propisane uvjete za prodaju a imaju dozvolu upravne jedinice;
 - b) ugostiteljski objekti koji ispunjavaju propisane uvjete, ako na određenom proizvodnom području nude vino iz tog proizvodnog područja.

Član 52.

(Prodaja vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina smiju se prodavati samo u originalno zatvorenim bocama ili drugim posudama koje čuvaju kvalitet upakiranog proizvoda.
- (2) Uvjete i način pakiranja vina i drugih proizvoda od grožđa i vina pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 53.

(Prodaja vina u rinfuzi)

- (1) Proizvođači upisani u registar mogu mošt, vino i druge proizvode od grožđa i vina prodavati kao otvorenu robu (rinfuzu) u prostorijama u kojima obavljaju proizvodnju, preradu i doradu ili u svojim specijaliziranim prodavnicama i trgovinama koje ispunjavaju propisane uvjete za prodaju vina.
- (2) Uvjete i način prodaje proizvoda iz stava (1) ovog člana kao otvorene robe pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 54.

(Kvalitet vina)

- (1) Za kvalitet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina u prometu osim proizvoda iz člana 57. stav (3) ovog Zakona, a ukoliko su prevezena i skladištena u skladu s članom 55. stav (1) ovog Zakona, odgovoran je proizvođač pod čijim imenom je proizvod stavljen u promet.
- (2) Za kvalitet uvezenog vina i drugih proizvoda od grožđa i vina odgovara uvoznik.
- (3) Ako je uvoznik uvezao proizvode iz stava (1) ovog člana za račun drugog pravnog ili fizičkog lica, koje obavlja preradu ili doradu navedenih proizvoda (korisnik), za kvalitet

proizvoda na tržištu odgovorno je pravno ili fizičko lice koje obavlja preradu ili doradu navedenih proizvoda.

- (4) Ako je vino ili drugi proizvod od grožđa i vina proizveo jedan proizvođač, a drugi ga je proizvođač doradio i punio, za kvalitet proizvoda na tržištu odgovoran je punilac.

Član 55.

(Prijevoz vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina moraju se prevoziti i skladištiti na način da mu se sačuvaju fizikalno-hemijska, mikrobiološka i organoleptička (senzorska) svojstva.
- (2) Vino i vinski mošt u prijevozu mora pratiti odgovarajuća dokumentacija.
- (3) Najveća količina neoriginalno punjenog vina, koje se može prevoziti bez odgovarajuće dokumentacije, ne smije biti veća od 50 litara na prijevozno sredstvo, osim kod prijevoza vlastite proizvodnje vina, iz vlastitog podruma, do stalnog prebivališta proizvođača.
- (4) Dokumente koji prate vino i druge proizvode od grožđa i vina u prijevozu pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 56.

(Prodaja vina)

U prodavnicama u kojima se obavlja promet robe na malo mogu se vino i drugi proizvodi od grožđa i vina držati i prodavati samo u originalno zatvorenim bocama i posudama, ukoliko nemaju propisane uvjete za prodaju vina u rinfuzi iz člana 53. ovog Zakona.

Član 57.

(Vino u ugostiteljskim objektima)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina u ugostiteljskim objektima drže se samo u originalno zatvorenim bocama i posudama.
- (2) Izuzetno od odredbe stava (1) ovog člana, stono vino, stono vino s kontroliranim geografskim porijeklom i kvalitetno vino s kontroliranim geografskim porijeklom mogu se držati u staklenim bocama ili posudama od drugog materijala koji osigurava kvalitet vina u pogledu fizikalno-hemijskih i organoleptičkih (senzorskih) svojstava, do 60 litara volumena i prodavati kao otvorena roba.
- (3) Za kvalitet vina koja se u ugostiteljskim objektima prodaju kao otvorena roba odgovoran je vlasnik ugostiteljskog objekta.
- (4) Prodajom kao otvorene robe ne smatra se prodaja vina i drugih proizvoda od grožđa i vina na čaše iz originalno zatvorenih posuda do 5 litara volumena.
- (5) Kvalitet proizvoda iz stava (4) ovog člana u pogledu fizikalno-hemijskih, mikrobioloških i organoleptičkih (senzorskih) svojstava mora biti jednaka onima u originalno zatvorenim posudama, a za eventualne razlike odgovoran je vlasnik ugostiteljskog objekta.
- (6) U ugostiteljskim objektima ne smiju se držati vina koja su bolesna ili imaju manu, te drugi proizvodi od grožđa i vina koji ne zadovoljavaju uvjete za stavljanje u promet.

Član 58.

(Označavanje vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina u prometu moraju biti označeni tako da potrošača informiraju o sadržaju, porijeklu, kvalitetu i sl.

- (2) Prilikom označavanja proizvoda ne smiju se koristiti riječi, pojmovi, slike, oprema, nagrade i sl. koje bi potrošača mogle obmanuti ili ga dovesti u zabludu.

- (3) Zabranjeno je staviti u promet vina i druge proizvode bez oznaka, s nepotpunim oznakama ili oznakama koje ne odgovaraju pravom stanju.

- (4) Sadržaj oznaka propisuje ministar pravilnikom, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 59.

(Stavljanje u promet mladog vina)

Mlado vino može se staviti u promet do 31. decembra u godini berbe.

Član 60.

(Oglašavanje vina)

Dopušteno je oglašavanje vina sa zaštićenim (kontroliranim) geografskim porijeklom putem elektronskih i printanih medija, svih oblika oglasa na javnim mjestima, objektima i sredstvima javnog saobraćaja, na knjigama, časopisima, kalendarima i odjevnim predmetima.

Član 61.

(Lica koja se smiju baviti prometom vina i drugih proizvoda)

- (1) Prometom vina i drugih proizvoda, koji nisu originalno punjeni, smiju se baviti proizvođači iz člana 13. ovog Zakona i ugostiteljski objekti iz člana 51. stav (2) ovog Zakona.
- (2) Prometom originalno punjenih vina mogu se, pored lica iz stava (1) ovog člana, baviti i lica iz drugih djelatnosti koja ispunjavaju propisane uvjete i imaju propisanu dozvolu za obavljanje te djelatnosti.

Član 62.

(Podrumarska evidencija)

- (1) Proizvođači, donjegovatelji ili punioci vina, te ugostiteljski objekti iz člana 51. stav (2) ovog Zakona moraju voditi propisanu podrumarsku evidenciju o proizvodnji, preradi i prometu groždem, moštom, vinom i dr. proizvodima.
- (2) Podrumarska evidencija vodi se tako da su u njoj navedeni bitni podaci o geografskom porijeklu, kvalitetu i količini mošta i vina po pojedinom vinskom podrumu. U podrumskoj evidenciji vodi se i vino, koje je za vlastitu upotrebu.

Član 63.

(Mjesto njegovanja i punjenja vina)

- (1) Vino sa zaštićenim geografskim porijeklom mora biti odnjegovano i punjeno u regiji (rejonu) gdje je grožđe i proizvedeno.
- (2) Suprotno odredbi iz stava (1) ovog člana, na molbu proizvođača grožđa i vina, uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, ministar može za određenu količinu vina kao izuzetak dozvoliti da se odnjeguje, odnosno puni van vinorodne okoline (rejona) gdje je grožđe proizvedeno ili čak izvan Bosne i Hercegovine ako:
- a) u vinskom podrumu na području gdje je grožđe proizvedeno iz objektivnih razloga nije moguće proizvesti, odnosno puniti vino;
 - b) proizvođač proizvodi grožđe na dva ili više susjednih proizvodnih područja.

POGLAVLJE VI. UVOZ I IZVOZ VINA I DRUGIH PROIZVODA**Član 64.
(Uvoz)**

- (1) Vino i drugi proizvodi (grožđe, masulj, mošt), koji se uvoze za prodaju u Bosni i Hercegovini, moraju po kvalitetu i označavanju ispunjavati uvjete po ovom Zakonu i propisima izdatim na osnovu njega, imati certifikat države izvoznice kao i nalaz analize ovlaštene institucije države izvoznice. Ako za određeni proizvod od grožđa, odnosno vina nisu propisani uvjeti propisima Bosne i Hercegovine, takav proizvod mora ispunjavati uvjete koji važe u državi izvoznici.
- (2) Proizvodi iz stava (1) ovog člana moraju pri uvozu imati i certifikat o kvalitetu, izdat od nadležne institucije zemlje proizvođača (izvoznice), a ako ne potiču iz zemalja koje su članice Evropske unije, moraju imati i certifikat o kvalitetu izdat od ovlaštene institucije.
- (3) Uvoznici i korisnici proizvoda iz stava (1) ovog člana dužni su voditi evidenciju o uvozu, doradi, punjenju, zalihama i prodaji.
- (4) Sadržaj i oblik evidencije, te uvjete označavanja i stavljanja u promet uvezenih proizvoda propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (5) Ako se uvozi vino koje nije u bocama, može se staviti u promet krajnjem potrošaču samo u bocama.
- (6) Na certifikatu države izvoznice, odnosno na nalazu analize ovlaštene institucije države izvoznice moraju biti obavezno navedeni sljedeći podaci: država izvoznica, moguća oznaka porijekla, oznaka kvaliteta u skladu sa stepenom kvaliteta, oznaka stepena šećera, volumenski postotak alkohola.
- (7) Prilikom ponude krajnjem potrošaču svako uvezeno vino mora imati sve oznake, propisane ovim Zakonom i propisima izdatim na osnovu njega. Obavezno mora biti označen i uvoznik vina.
- (8) Uvezeno vino i drugi proizvodi od grožđa i vina mogu se i izvoziti s pratećom dokumentacijom i etiketom na kojoj mora biti naznačena zemlja porijekla, a proizvod ne smije nositi oznaku porijekla iz Bosne i Hercegovine.
- (9) Fizička lica mogu, prilikom prelaska granice, bez dokumentacije iz stava (2) ovog člana, uvesti u Bosnu i Hercegovinu najviše 5 litara vina za vlastitu upotrebu.

**Član 65.
(Ocjenjivanje uvezenog vina)**

- (1) Iz svake pošiljke uvezenog vina, osim vina iz člana 64. stav (8) ovog Zakona i vina u bocama do količine koju može pojedinac, u skladu sa carinskim propisima, uvesti bez plaćanja carine, poljoprivredni inspektor službeno uzima uzorak i dostavlja ga na ocjenu ovlaštenoj instituciji, osim ako međunarodnim sporazumom nije drugačije određeno. Ovlaštena institucija ocjenjuje vino po hitnom postupku, najkasnije za četiri radna dana od primanja uzorka.
- (2) Uvoznik ne smije staviti u promet uvezeno vino prije nego što dobije odgovarajuću ocjenu. Ako ocjena vina, koju je dala ovlaštena institucija, u pogledu oznake kvaliteta i geografskog porijekla, ne odgovara certifikatu države izvoznice, odnosno nalazu analize ovlaštene institucije države izvoznice, vino se po izboru uvoznika:
 - a) šalje nazad ili

- b) oprema odgovarajućim certifikatima ili nalazima analize države izvoznice ili
 - c) upotrebljava za proizvodnju drugih proizvoda, ako za to ispunjava uvjete.
- (3) Ako se ocjenom vina pokaže da vino po kvalitetu ne odgovara propisima Bosne i Hercegovine, po izboru uvoznika se:
 - a) vino šalje nazad ili
 - b) upotrebljava za proizvodnju drugih proizvoda ako za to ispunjava uvjete, odnosno uništava.

- (4) Ocjenjivanje uvezenog vina provodi se po postupku i na način koji je ovim Zakonom i propisima, izdatim na osnovu ovog Zakona, određen za vino proizvedeno u Bosni i Hercegovini.

**Član 66.
(Izvoz)**

- (1) Vino za izvoz mora ispunjavati sve uvjete propisane ovim Zakonom i propisima izdatim na osnovu ovog Zakona, te uvjete uvoznika.
- (2) Svaku pošiljku vina za izvoz prati certifikat u kojem ovlaštena institucija upisuje ocjenu vina i navodi njegovo geografsko porijeklo.
- (3) Suprotno stavu (2) ovog člana, bez ocjene za izvoz mogu se izvesti male količine vina, koje su predviđene za jednokratno predstavljanje do zajedničke količine od 100 litara jednakog vina, a zajedno ne više od 500 litara.
- (4) Vrhunsko vino smije se izvoziti samo originalno punjeno. Ta odluka ne važi za primjere iz člana 63. stav (2) ovog Zakona.
- (5) Fizičko lice može za vlastitu upotrebu, prelaskom granice, prevesti količinu vina koju dozvoljava ta država, ali ne više od 5 litara neoriginalno punjenog vina na prijevozno sredstvo, bez propisane dokumentacije. Veće količine neoriginalno punjenog vina za vlastitu upotrebu mora u izvozu pratiti dokumentacija navedena u stavu (2) ovog člana.
- (6) Izuzetak su vino i drugi proizvodi od grožđa i vina koji se mogu izvoziti na osnovu dogovorenog izvoznog kvaliteta navedenog u ugovoru, uz saglasnost Ministarstva i nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (7) Vino iz stava (1) ovog člana, koje se izvozi i označava kao bosanskohercegovački proizvod, mora poticati od grožđa proizvedenog na teritoriji Bosne i Hercegovine i cijeli proces proizvodnje mora biti obavljen na teritoriji Bosne i Hercegovine.
- (8) Vino iz stava (1) ovog člana koje se izvozi mora imati certifikat o kvalitetu izdat od ovlaštene institucije.
- (9) Izvoznik je dužan voditi evidenciju o izvozu vina iz stava (1) ovog člana.
- (10) Način izdavanja i obrazac certifikata iz stava (2) ovog člana, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stava (9) ovog člana pravilnikom propisuje ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

**Član 67.
(Zabrana izvoza i uvoza)**

Zabranjeno je izvoziti, uvoziti i stavlјati u promet grožđe, masulj, vino i druge proizvode od grožđa i vina koji ne

zadovoljavaju propise Evropske unije iz oblasti vinogradarstva i vinarstva, ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega.

Član 68.

(Stimulacija razvoja vinogradarstva i vinarstva)

Stimuliranje razvoja vinogradarstva i vinarstva, kvaliteta i prodaje bosanskohercegovačkog vina, u skladu s ovim Zakonom, obavlja institucija ovlaštena od nadležnog ministarstva

**POGLAVLJE VII. OVLAŠTENJA ZA IZDAVANJE
PODZAKONSKIH PROPISA**

Član 69.

(Podzakonski propisi)

Ministar, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, donosi propise o:

- a) uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena institucija u pogledu kadra, opreme i prostorija;
- b) naknadama troškova za usluge ovlaštene institucije;
- c) uvjetima koje moraju ispunjavati proizvođači i preradivači grožđa i vina, te drugih proizvoda, odnosno punilac i donjegovatelj za obavljanje te djelatnosti;
- d) sadržaju registra i načinu vođenja registratora o postupku i načinu upisa u registar;
- e) sadržaju i načinu vođenja katastra;
- f) imeniku geografskih oznaka vina i drugih proizvoda;
- g) uvjetima koje mora ispunjavati grožđe za preradu u vino, te o dozvoljenim tehnološkim postupcima i enološkim sredstvima za proizvodnju vina;
- h) uvjetima koje mora ispunjavati vino i mošt u pogledu kvaliteta, označavanja i ambalaže u prometu;
- i) podjeli na manja vinogradarska područja (rejonizacija), apsolutnim vinogradarskim zemljištima i dozvoljenim i preporučenim sortama vinove loze;
- j) metodologiji za ocjenjivanje vina i mošta, kao i drugih proizvoda;
- k) ispitu degustatora;
- l) uvjetima koji moraju biti ispunjeni za neposrednu prodaju vina koje nije u bocama krajnjem potrošaču, kod proizvođača, ugostiteljskim objektima, točionicama vina i prodaje vina na saobraćajnicama;
- m) podrumarskom evidentiranju;
- n) ispitu sposobnosti poljoprivrednog inspektora za organoleptičko ocjenjivanje;
- o) načinu uzimanja uzorka i postupku s oduzetim predmetima;
- p) pripremu elaborata za tradicionalno imenovanje vina;
- r) obliku kontrolnog lista, načinu i postupku izdavanja, te cijeni kontrolnog lista i evidenciji o izdavanju kontrolnih listova;
- s) druge propise, potrebne za provođenje ovog Zakona.

**POGLAVLJE VIII. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG
ZAKONA**

Član 70.

(Poljoprivredni i tržišni inspektor)

- (1) Službene kontrole i inspeksijski nadzor provode se u skladu s važećim zakonskim propisima.

(2) Službene kontrole i provođenje odredbi ovog Zakona vrše: Republička uprava za inspeksijske poslove Republike Srpske - inspektorat, posredstvom poljoprivrednih i tržišnih inspektora, Federalna uprava za inspeksijske poslove posredstvom kantonalnih poljoprivrednih i tržišnih inspektora, kao i inspeksijskih službi Vlade Brčko Distrikta BiH.

(3) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa izdatim na osnovu njega može obavljati poljoprivredni inspektor koji ima završen agronomski/poljoprivredni fakultet voćarsko-vinogradarsko-vinarskog, prehrambeno-tehnološkog i općeg smjera ili prehrambeno-tehnološki fakultet prehrambeno-inženjerijskog smjera, uz uvjet da ima položen i ispit sposobnosti za organoleptičko ocjenjivanje.

Član 71.

(Nadležnosti i ovlaštenja inspektora)

- (1) Inspeksijski nadzor i službene kontrole nad proizvodnjom i prometom vina obavljaju entitetski inspektorati.
- (2) Prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora, poljoprivredni inspektor je, osim ovlaštenja po važećim zakonskim propisima o inspekcijama, ovlašten da:
 - a) pregleda: vinograde, preradivačke objekte (podrume, punionice i sl.); skladišta u kojima se skladišti grožđe, vino, odnosno drugi proizvodi; prostorije u kojima se za promet određeno grožđe, vino, mošt i drugi proizvodi i ekološka sredstva proizvode, preraduju odnosno skladište; carinska skladišta uz prisustvo carinskih službenika; objekte u kojima se grožđe, vino ili mošt prodaju krajnjem potrošaču;
 - b) pregleda opremu za proizvodnju, preradu, njegu, punjenje, te prehranjivanje grožđa, mošta i drugih proizvoda, te opremu za točenje vina;
 - c) pregleda grožđe, drop, mošt, vino i druge proizvode u proizvodnom lancu, prijevoznom sredstvu, prometu i ponudi krajnjem potrošaču, enološka sredstva, ambalažu za vino i druge proizvode od grožđa i vina;
 - d) pregleda oznake na ambalaži, nalaze analize, certifikate, svu dokumentaciju koja prati grožđe, vino i druge proizvode određene za promet, podrumarsku evidenciju, registar i katastar vinograda, te drugu dokumentaciju o grožđu, vinu i drugim proizvodima kod proizvođača, preradivača, ugostitelja i trgovaca;
 - e) nadzire postupke ocjenjivanja vina i mošta;
 - f) uzima uzorke grožđa, dropa, mošta, vina i drugih proizvoda, te enoloških sredstava na trošak vlasnika i daje ih na analizu;
 - g) organoleptički testira mošt, vino i druge proizvode.
- (3) Prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora poljoprivredni inspektor može izreći, osim mjera određenih općim propisima o inspekciji, i sljedeće mjere:
 - a) zabraniti sadnju nasada samorodnice i nasada onih sorti vinove loze, koje nisu u sortnom izboru, određenom rejonizacijom, te odrediti uništenje novih nasada samorodnice i nasada loze koja nije u sortnom izboru;
 - b) privremeno, do dobivanja ocjene a najduže pet dana od uzimanja uzorka, zabraniti promet moštom, odnosno vinom, ako sumnja da ne odgovara propisanim uvjetima;

- c) zabraniti promet moštom, odnosno vinom koje ne ispunjava uvjete po ovom Zakonu, odnosno propisima izdatim na osnovu njega, odnosno po međunarodnom sporazumu, ili ako su prilikom proizvodnje bila upotrijebljena sredstva i postupci koji nisu dozvoljeni;
 - d) zaplijeniti pokvareno, odnosno umjetno proizvedeno vino i druge proizvode i odrediti uništenje, odnosno odrediti preradu vina i drugih proizvoda;
 - e) odrediti daljnju njegu, odnosno upotrebu vina s greškom;
 - f) odrediti razvrstavanje vina u niži kvalitet, ako vino ne ispunjava uvjete za deklarirani kvalitet, određen ovim Zakonom, odnosno ako je vino u podrumu bilo miješano suprotno odredbama o zaštiti geografskog porijekla;
 - g) zabraniti promet vinom, ako vino u prometu nije opremljeno dokumentacijom, koja odgovara stranim osobinama vina, odnosno ako originalno punjenje nema kontrolnog lista;
 - h) odrediti rok za sređivanje stanja, odnosno zabraniti obavljanje djelatnosti, ako nisu ispunjeni ovim Zakonom i propisima, izdatim na osnovu njega, određeni uvjeti u pogledu prostorija, opreme odnosno kadra kod proizvođača, prerađivača, gostioničara, trgovaca, punionica, donjegovatelja, ovlaštenih organizacija i drugih;
 - i) zabraniti uvoz, odnosno izvoz, ako vino odnosno drugi proizvodi od grožđa i vina ne ispunjavaju uvjete po ovom Zakonu i propisima donesenim na osnovu njega;
 - j) zabraniti proizvodnju vina od uvezenog grožđa i mošta;
 - k) izreći novčanu kaznu na licu mjesta u slučaju koji određuje ovaj Zakon, predložiti pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijaviti krivično djelo.
- (4) Tržišni inspektor može uzeti uzorke vina i dati ih na analizu na način propisan čl. 79. do 81. ovog Zakona.
 - (5) Ako tržišni inspektor prilikom provođenja nadzora po članu 70. ovog Zakona ustanovi da vino, odnosno drugi proizvodi u prometu ne odgovaraju odredbama ovog Zakona, izdaje rješenje kojim zabranjuje promet takvog vina, odnosno drugih proizvoda.
 - (6) Nadležna inspekcija nadzire izvoz i uvoz proizvoda iz čl. 64., 65., 66. ovog Zakona.
 - (7) Nadležna inspekcija nadzire rad ovlaštenih pravnih lica i predlaže oduzimanje ovlaštenja kad prestanu ispunjavati propisne uvjete.
 - (8) Nadležna inspekcija izvještava nadležne organe uprave o uočenim nepravilnostima i traži provođenje određenog postupka, ako sama nije ovlaštena da direktno postupi.
 - (9) Podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka radi povrede odredbi ovog Zakona.

Član 72.

(Nadzor nad uvoznim vinom)

- (1) Uvoznik mora prethodno najaviti uvoz vina i obavijestiti o mjestu uvoza organizacionu jedinicu poljoprivredne inspekcije, koja je najbliža mjestu uvoza.
- (2) Ako je uvezeno vino u slobodnoj carinskoj zoni, odnosno u carinskom skladištu, poljoprivredni inspektor mora uzeti

uzorak u prisustvu carinika. Postupak počinje i nastavlja se u skladu sa carinskim propisima.

POGLAVLJE IX. NAKNADE TROŠKOVA

Član 73.

- (1) Proizvođači plaćaju naknadu troškova postupka za:
 - a) odobrenje o dodavanju šećera ili koncentriranog mošta iz člana 19. st. (2) i (3) i člana 21. ovog Zakona;
 - b) obavljanje analize iz člana 21. stav (1) ovog Zakona;
 - c) izdavanje oznake kontroliranog porijekla proizvoda iz člana 6. st. (1), (2) i (3) ovog Zakona;
 - d) izradu elaborata o zaštiti kontroliranog porijekla iz člana 7. stav (1) ovog Zakona i dodatka elaborata iz člana 8. stav (3) ovog Zakona;
 - e) izdavanje rješenja o izmjeni iz člana 8. stav (1) ovog Zakona;
 - f) svako godišnje puštanje u promet proizvoda iz člana 49. stav (2) ovog Zakona;
 - g) obavljanje analize i izdavanje mišljenja iz člana 49. stav (2) ovog Zakona;
 - h) za svako godišnje puštanje u promet proizvoda koji nemaju oznaku kontroliranog porijekla;
 - i) izdavanje certifikata iz člana 66. stav (2) i člana 38. stav (2) tačka c) ovog Zakona;
 - j) izdavanje rješenja o puštanju u promet proizvoda koji se uvoze iz člana 48. stav (2), člana 64. stav (2) i člana 65. st. (1) i (2) ovog Zakona.
- (2) Naknade iz stava (1) tačke a), c), e), f), i j) ovog člana prihod su budžeta Bosne i Hercegovine.
- (3) Naknade iz stava (1) tačka h) ovog člana prihod su budžeta općine.
- (4) Naknade iz stava (1) tačke b), d), g) i i) ovog člana prihod su ovlaštenih pravnih lica koja obavljaju usluge za koje se plaća naknada.
- (5) Podnosilac zahtjeva za izdavanje rješenja iz stava (1) tačke c) i f) ovog člana snosi i posebne troškove postupka u skladu sa odredbama člana 107. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04 i 88/07).

POGLAVLJE X. NADZOR

Član 74.

(Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, te nadzor nad radom ovlaštenih pravnih lica obavlja nadležno ministarstvo.

Član 75.

(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor po ovom Zakonu i propisima donesenim na osnovu njega obavljaju poljoprivredni inspektori, a nadzor nad prometom vina i drugih proizvoda od grožđa i vina obavljaju tržišni inspektori nadležnih inspektorata.

Član 76.

(Iskaznica)

Nadležni inspektori imaju posebnu iskaznicu kojom se utvrđuje njihovo službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja.

Član 77.

(Nadležnosti poljoprivredne inspekcije)

- (1) Ako poljoprivredni inspektor u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi da je prekršen ovaj Zakon ili propis donesen na osnovu njega, naredit će da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci uklone u određenom roku.
- (2) Poljoprivredni inspektor u provođenju inspeksijskog nadzora po odredbama ovog Zakona i propisima donesenim na osnovu njega vodi postupak i donosi rješenja.

Član 78.

Pravna i fizička lica čiji rad podliježe nadzoru poljoprivrednog inspektora, dužna su omogućiti i dati potrebne podatke i obavještenja.

Član 79.

(Uzimanje uzoraka)

- (1) Kad poljoprivredni inspektor posumnja da pregledani proizvod ili sredstvo ne odgovaraju uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, uzet će određen broj uzoraka i dostavit će ih na analizu ovlaštenom pravnom licu.
- (2) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

Član 80.

(Superanaliza)

- (1) Proizvođač, uvoznik i korisnik (u daljnjem tekstu: vlasnik) može u roku od osam dana od dana primanja rezultata analize zahtijevati od poljoprivrednog inspektora da drugi primjerak uzorka dostavi na superanalizu.
- (2) Superanalizu može zahtijevati i inspektor u roku iz stava (1) ovog člana, ukoliko posumnja u rezultat analize.
- (3) Nalaz superanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.
- (4) Superanalizu mogu obavljati pravna lica koja za to ovlasti Vijeće ministara BiH u skladu sa Zakonom o hrani ("Službeni glasnik BiH", br. 50/04).
- (5) Lista pravnih lica iz stava (4) ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Član 81.

(Troškovi analize)

- (1) Vlasnik od kojeg je uzet uzorak dužan je dati posude i podmiriti troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka, ako se utvrdi da proizvodi od kojih je uzet uzorak ne odgovaraju propisanim uvjetima.
- (2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka podmiruje organ uprave čiji je poljoprivredni inspektor dostavio uzorke na analizu.
- (3) Vlasnik od kojeg je uzet uzorak proizvoda nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.
- (4) Ako je analizu odnosno superanalizu proizvoda zahtijevalo pravno ili fizičko lice, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzoraka snosi to pravno ili fizičko lice, bez obzira na rezultate analize, odnosno superanalize.

Član 82.

(Privremene mjere)

- (1) Ukoliko poljoprivredni inspektor posumnja da vina i drugi proizvodi od grožđa i vina ili sredstvo iz člana 20. stav (1)

ovog Zakona sadrže supstance štetne za zdravlje ljudi ili da nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, mora zapečatiti posudu u kojoj se nalaze i donijeti privremenu mjeru zabrane upotrebe i stavljanja u promet.

- (2) Privremena mjera iz stava (1) ovog člana traje dok poljoprivredni inspektor ne primi rezultat analize ovlaštenog pravnog lica, a najduže 15 dana.
- (3) Na pismeni zahtjev, poljoprivredni inspektor dužan je omogućiti vlasniku da u slučaju iz stava (1) ovog člana, uz prisustvo poljoprivrednog inspektora, obavi određene radnje radi održavanja zdravstvenog stanja proizvoda.
- (4) Organ uprave, čiji poljoprivredni inspektor izvrši pečačenje posuda, nije odgovoran za štetne posljedice koje nastanu na proizvodu, ako je vlasniku bilo omogućeno obavljanje radnji iz stava (3) ovog člana.

Član 83.

(Obaveze subjekata u poslovanju s vinom)

- (1) Kada poljoprivredni inspektor rješenjem zabrani upotrebu vina ili drugog proizvoda od grožđa i vina zato što nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovog Zakona, propisa donesenih na osnovu njega i člana 25. Zakona o hrani, koji se odnose na obaveze subjekata u poslovanju s hranom (vina i drugih proizvoda od grožđa i vina), može, na osnovu analize ovlaštenog pravnog lica, dopustiti preradu takvog vina ili drugog proizvoda od grožđa i vina u drugi proizvod. Troškove analize i prerade proizvoda snosi vlasnik.
- (2) Vlasnik nema pravo na naknadu štete nastale u slučaju iz stava (1) ovog člana.

POGLAVLJE XI. KAZNE NE ODREDBE

Član 84.

(Patvorenje vina)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako patvori, odnosno poveća količinu masulja, mošta i vina dodavanjem alkohola, vode, šećera, kiseline, vinskog taloga, koncentriranog mošta, suhog grožđa i drugih supstanci i sastojaka (član 20. tačka c) ovog Zakona).
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 800 KM do 1.500 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 5.000 KM.

Član 85.

(Dodatak šećera, etilalkohola, izvoz i uvoz vina)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:
 - a) ako vrhunskom vinu doda šećer, koncentrirani mošt ili bilo koju drugu slatku supstancu (član 20. tačka g) ovog Zakona);
 - b) ako koristi etilalkohol u proizvodnji vina (član 20. tačka e) ovog Zakona),
 - c) ako izveze vino i druge proizvode od grožđa i vina suprotno odredbama člana 66. st. (1), (2), (3), i (4) ovog Zakona;
 - d) ako uveze ili stavlja u promet vino i druge proizvode od grožđa i vina suprotno odredbama čl. 64. i 65. ovog Zakona.

- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 400 KM do 800 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 3.000 KM.

Član 86.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- proizvede proizvode iz člana 25. stav (3), člana 26. stav (1), člana 27. stav (1), člana 28. stav (1), člana 29. stav (1), člana 30., člana 31. stav (1), člana 32. stav (1), člana 33. stav (1), te člana 34. stav (1) ovog Zakona protivno uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu njega;
- u proizvodnji mošta i vina upotrijebi sredstva koja nisu dozvoljena, koja nisu enološki čista ili su štetna za ljudsko zdravlje (član 19. stav (1) ovog Zakona);
- u prostorijama u kojima se proizvodi vino drže sredstva protivno odredbi člana 20. tačka i) ovog Zakona;
- masulju, moštu ili vinu doda supstancu protivno odredbama člana 20. tačke a) i b) ovog Zakona;
- miješa vina protivno odredbi člana 20. tačka d) ovog Zakona;
- zasadi sorte vinove loze protivno odredbi člana 24. st. (1) i (2) ovog Zakona;
- stavi u promet grožde, masulj, vino ili druge proizvode od grožđa i vina koji nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega (član 48. st. (1) i (2) ovog Zakona);
- proizvođač prodaje vino ili druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbi člana 53. stav (1) ovog Zakona;
- prodaje vino koje nije u originalno zatvorenim bocama ili posudama (član 52. stav (1) ovog Zakona);
- u svom ugostiteljskom objektu drži ili prodaje vino protivno odredbi člana 57. stav (1) ovog Zakona;
- u svom ugostiteljskom objektu drži vino ili proizvode od grožđa ili vina koja su bolesna, vina s manom ili koja ne odgovaraju uvjetima za stavljanje u promet za potrošnju (član 57. stav (6) ovog Zakona);
- u prodavnicama u kojima se vrši promet robe na malo drži ili prodaje vino, vinski sirće, koje nije u originalno zatvorenim bocama ili posudama (član 52. ovog Zakona);
- miješa uvezeno grožđe, vino ili druge proizvode od grožđa ili vina s domaćim grožđem, vinom ili drugim proizvodima od grožđa ili vina i označava ih kao domaći proizvod (član 22. ovog Zakona).

- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 150 KM do 400 KM.

- (3) Za prekršaj iz stava (1) tačke a), b), c), d), e), f), g), h) i) i m) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 800 KM do 1.000 KM.

Član 87.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- vrši preradu grožđa na određenom području čiji sok ima manje od 64° Oechsle (član 2. ovog Zakona);
- proizvede grožđe, mošt ili vino, a nije upisano u Registar proizvođača grožđa i vina (član 13. stav (1) ovog Zakona);
- prerađuje grožđe ili proizvodi, doraduje ili njeguje vino postupcima ili sredstvima kojima se mogu pogoršati fizikalna, hemijska, biološka ili organoleptička svojstva mošta ili vina (čl. 17. i 19. ovog Zakona);
- stavi u promet masulj, vino ili druge proizvode od grožđa ili vina bez oznake, s nepotpunim oznakama ili sa oznakom koja ne odgovara stvarnom stanju (član 42. ovog Zakona);
- ne vodi propisanu evidenciju iz člana 62. stav (1) ovog Zakona;
- ne omogući obavljanje nadzora i ne pruži potrebne podatke i obavještenja (čl. 70. i 72. ovog Zakona).

- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 70 KM do 150 KM.

- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 500 KM.

Član 88.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- do određenog roka ne prijavi općinskom organu uprave nadležnom za poslove poljoprivrede količinu berbe grožđa i proizvoda dobivenih od grožđa, te njihovu zalihu iz prethodnih godina (član 18. stav (6) ovog Zakona);
- bere grožđe prije roka koji odredi ovlaštena organizacija (član 18. ovog Zakona);
- ne postupi prema rješenju nadležnog poljoprivrednog inspektora (član 71. stav (3) ovog Zakona).

- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 70 KM.

- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 300 KM.

Član 89.

- (1) Za prekršaje iz člana 84. stav (1), člana 85. stav (1), člana 86. stav (1) i člana 87. stav (1) ovog Zakona, pravnom ili fizičkom licu izreći će se prekršajna sankcija oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni za izvršenje prekršaja ili su pribavljeni ili nastali prekršajem.

- (2) Za prekršaje iz člana 84. stav (1) i člana 85. stav (1) ovog Zakona počinjenog drugi put, fizičkom licu izreći će se uz novčanu kaznu i zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju do jedne godine.

POGLAVLJE XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 90.

(Ovlaštenje ministra)

- (1) Ministar će, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, na osnovu ovoga zakona, donijeti provedbene propise o:

- opremi i stručnom kadru ovlaštenog pravnog lica iz člana 11. stav (2) ovog Zakona;

- b) dopuštenim sredstvima i postupcima u proizvodnji mošta i vina iz člana 19. ovog Zakona;
 - c) sadržaju oznaka iz člana 44., o obrascu certifikata iz člana 66. stav (10) i člana 48. stav (5) ovog Zakona;
 - d) obrascu iskaznice, te načinu i postupku izdavanja iskaznice iz člana 76. ovog Zakona;
- (2) Provedbene propise iz stava (1) ovog člana donijet će ministar u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 91.**(Upisnik u registar)**

- (1) Proizvođači upisani u Registar proizvođača grožđa i vina po stupanja na snagu ovog Zakona dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovog Zakona u roku određenom propisima za provođenje ovog Zakona kojima se utvrđuju pobliže uvjeti za proizvodnju i promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.
- (2) Proizvođači koji ne postupe u skladu s odredbama ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega prestaju s proizvodnjom istekom roka iz stava (1) ovog člana, što će rješenjem utvrditi nadležno ministarstvo.

Član 92.**(Dozvola)**

- (1) Proizvođači, kojima je po propisima do stupanja na snagu ovog Zakona izdata dozvola za označavanje proizvoda s kontroliranim geografskim porijeklom, dužni su u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz člana 69. ovog Zakona pribaviti rješenje iz člana 44. stav (5) ovog Zakona.
- (2) Proizvođačima koji ne pribave rješenje u roku iz stava (1) ovog člana prestaje važnost dozvola izdatih do stupanja na snagu ovog Zakona, što rješenjem utvrđuje Ministarstvo.

Član 93.**(Prijelazne odredbe)**

Do donošenja propisa iz čl. 69. i 90. ovog Zakona ostaju na snazi propisi doneseni na osnovu Zakona o vinu i rakiji ("Službeni list SR BiH", br. 26/89, 29/90), ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Član 94.**(Prestanak važećeg zakona)**

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o vinu i rakiji ("Službeni list SR BiH", br. 26/89, 29/90).

Član 95.**(Stupanje na snagu Zakona)**

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH, broj 171/08
25. februara 2008. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr. **Milorad Živković**, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, s. r.

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 20. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 16. siječnja 2008. godine, i na

12. sjednici Doma naroda, održanoj 25. veljače 2008. godine, usvojila je

ZAKON**O VINU, RAKIJI I DRUGIM PROIZVODIMA OD GROŽĐA I VINA****POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE****Članak 1.****(Sadržaj Zakona)**

Ovim se Zakonom uređuju:

- a) posebnosti čuvanja zemljopisnog podrijetla grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina;
- b) proizvodnja, promet i prerada plemenitog vinskog grožđa za vino;
- c) proizvodnja i promet mošta i vina i drugih proizvoda od grožđa i vina;
- d) zadaće ovlaštene institucije za vinogradarstvo i vinarstvo (u daljnjem tekstu: ovlaštena institucija);
- e) izrada i vođenje vinogradarskog katastra;
- f) druga pitanja važna za provedbu jedinstvenog sustava u vezi s proizvodnjom i prometom grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Članak 2.**(Definicija vina)**

Vino je poljoprivredno-prehrambeni proizvod dobiven potpunim ili djelomičnim alkoholnim vrenjem masulja ili mošta, proizveden od grožđa plemenite vinove loze koje u vrijeme berbe sadrži najmanje 64° Oechsle šećera, ukoliko za pojedine berbe, sorte i proizvodna područja nije drukčije određeno.

Članak 3.**(Definicija grožđa)**

Grožđe je, u smislu ovoga Zakona, zdrav, zrelo, prezreo, prosušen ili prirodno smrznut plod plemenite vinove loze (Vitis vinifera) namijenjen za proizvodnju vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.

Članak 4.**(Rakija i drugi proizvodi od grožđa i vina)**

Prema ovome Zakonu, drugi proizvodi od grožđa i vina (u daljnjem tekstu: drugi proizvodi) su:

- a) niskoalkoholna pića;
- b) proizvodi od grožđa i vina s ili bez djelomičnog vrenja; groždani mošt, groždani mošt djelomičnog vrenja, gusti groždani sok i gusti groždani mošt, rektificirani groždani sok, groždani sok i mistela;
- c) mješavina drugih pića ili biljnih ekstraktata s vinom u kojima je udio vina veći od 50%;
- d) nealkoholizirani proizvodi od vina;
- e) vinske rakije;
- f) vinski ocat;
- g) vina za destiliranje;
- h) proizvodi destilacije alkoholno prevrelih proizvoda od grožđa: rakija (komovica, lozovača, vinovica, droždenka), vinski destilat, vinski alkohol (rafinirani i nerafinirani) i vinjak;

- i) sporedni proizvodi od grožđa i vina: drop, peteljke i proizvodi od sporednih proizvoda - vinski talog, vinski kamen i sjemenje grožđa;
- j) ostali proizvodi od grožđa i vina.

Članak 5.

(Zemljopisno podrijetlo vina i drugih proizvoda)

- (1) Zemljopisno podrijetlo vina i drugih proizvoda označava se prema zemljopisnom području na kojem je grožđe bilo proizvedeno i na kojem su grožđe, vino i drugi proizvodi od grožđa i vina zbog prirodnih ili ljudskih čimbenika dobili određene posebne značajke.
- (2) Oznake zemljopisnog podrijetla vina su:
 - a) zaštićeno zemljopisno podrijetlo (ZZP);
 - b) priznato zemljopisno podrijetlo (PZP).
- (3) Oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla (ZZP) mogu se označiti samo vina iz razreda kvalitetnih i vrhunskih vina, kod kojih je i grožđe i vino proizvedeno na određenom području jednakom ili manjem od vinogorja. Za oznaku zaštićenog zemljopisnog podrijetla vina propisani su imena i uvjeti, a pravna zaštita osigurana je ovim Zakonom i propisima o industrijskom vlasništvu.
- (4) Oznakom priznatog zemljopisnog podrijetla (PZP) mogu se označiti vina iz regije (rajona) za koja je grožđe proizvedeno u određenoj regiji ili na području manjem od regije. Za oznaku priznatog zemljopisnog podrijetla propisani su imena i uvjeti, a pravna zaštita osigurana je ovim Zakonom i propisima o industrijskom vlasništvu.
- (5) Oznaka zemljopisnog podrijetla zajedničko je pravo i njezina je uporaba dopuštena proizvođačima upisanim u registar proizvođača grožđa i vina i drugih proizvoda ako su grožđe, vino i drugi proizvodi proizvedeni na određenom području i ispunjavaju druge propisane uvjete.
- (6) Radi zaštite i kontroliranja zemljopisnog podrijetla vina i drugih proizvoda, sukladno ovome Zakonu, vodi se popis zemljopisnih oznaka vina i drugih proizvoda.

U toj namjeri se:

- a) vinogradska područja Bosne i Hercegovine dijele na uzgojna područja;
 - b) vodi katastar postojećih i mogućih vinogradarskih površina s idealnim vinogradarskim zemljištem (u daljnjem tekstu: katastar vinograda);
 - c) vodi registar proizvođača grožđa i vina (u daljnjem tekstu: registar);
 - d) propisuju preporučene i dopuštene sorte vinove loze te podloge za vinovu lozu (u daljnjem tekstu: trsni izbor);
 - e) prati dozrijevanje grožđa i određuje vrijeme berbe;
 - f) odgovarajuće ograničava urod grožđa po hektaru;
 - g) ocjenjuje i označuje vino i druge proizvode.
- (7) U pogledu oznake podrijetla vina i drugih proizvoda primjenjuju se propisi o industrijskom vlasništvu, samo ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Proizvođač vina čije vino ispunjava uvjete za označavanje podrijetla prema ovome Zakonu uživa pravnu zaštitu prema propisima o industrijskom vlasništvu.

Članak 6.

(Označavanje i zaštita kontroliranog podrijetla, imena i oznake vina)

- (1) Oznaku kontroliranog podrijetla mogu dobiti proizvodi iz vinogradarskog područja s utvrđenim organoleptičnim i kemijskim svojstvima bitnim za ekološke uvjete položaja i sorte ili skupine sorti grožđa s toga područja.
- (2) Na zahtjev proizvođača, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH) i na temelju mišljenja ovlaštene institucije, izdaje rješenje za označavanje oznakom "zaštićeno zemljopisno podrijetlo" (ZZP) ili "priznato zemljopisno podrijetlo" (PZP) vina iz članka 25. st. (1) i (3), iz čl. 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34. i iz članka 35. ovoga Zakona.
- (3) Uz zahtjev iz stavka (2) ovoga članka, proizvođač prilaže elaborat o zaštiti kontroliranog podrijetla (stručnu dokumentaciju), koji izrađuje ovlaštena pravna osoba iz čl. 10. i 11. ovoga Zakona.
- (4) Svako rješenje iz stavka (2) ovoga članka bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH" te entitetskim i službenim glasilima Brčko Distrikta BiH.

Članak 7.

(Elaborat)

Elaborat (stručna dokumentacija) za izdavanje rješenja za proizvode s oznakom kontroliranog podrijetla iz članaka od 25. do 35. ovoga Zakona mora sadržavati:

- a) zemljopisne, ortografske i geološke podatke o vinogradarskom području (regiji, podregiji, vinogorju, odnosno položaju) na kojem bi se proizvodilo grožđe za proizvode za koje se traži rješenje za označavanje kontroliranog podrijetla, te opis područja i površinu vinograda u regiji, podregiji, vinogorju;
- b) podatke o postojećim površinama pod vinogradima (parcela), na temelju zemljišno-knjižnih izvadaka i prijepisa posjedovnog lista;
- c) podatke o sortnom sastavu, agrobiološkim i tehnološkim karakteristikama sorte i podlogama svakog vinograda, iskazane brojučano i u postotku zastupljenosti;
- d) prikaz klimatskih, zemljišnih, temperaturnih i drugih činitelja svojstvenih za dato područje i koji su od bitnoga utjecaja za proizvodnju određene kakvoće grožđa i vina;
- e) podatke o urodu po trsu, jedinici površine i ukupno;
- f) opis agrotehnike, ampelotehnike te zaštite od biljnih bolesti i štetnika koji se primjenjuju, odnosno namjeravaju primjenjivati;
- g) opis načina prerade grožđa, dorade i njege vina te opis sredstava koja se upotrebljavaju u proizvodnji;
- h) opis objekata, tehničkih sredstava i uređaja koji se upotrebljavaju u proizvodnji;
- i) analizu kemijskog sastava mošta i vina te opis organoleptičnih svojstava vina;
- j) opis boce, opreme i oznaka koje će dato vino imati u prometu;
- k) podatke koji se moraju pratiti u svakogodišnjoj proizvodnji, a posebnosti su određenog vina;

- l) druge podatke bitne za ocjenu i postizanje određene kakvoće;
- m) izvadak iz Registra proizvođača grožđa i vina.

Članak 8.**(Izmjena rješenja)**

- (1) Proizvođač je dužan za svaku promjenu iz članka 7. toč. od a) do m) ovoga Zakona zatražiti izmjenu već izdanog rješenja o zaštiti zemljopisnog podrijetla.
- (2) Na zahtjev proizvođača, Ministarstvo, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, izdaje rješenje o izmjeni rješenja iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Uz zahtjev iz stavka (2) ovog članka potrebno je priložiti i dodatak elaborata (aneks) koji se odnosi na zatraženu izmjenu.

Članak 9.**(Promjena kategorije vina)**

Zbog slabije kakvoće ili drugih razloga, vino s oznakom kontroliranog podrijetla u pojedinim se godinama može svrstati u nižu kategoriju, ako je to predviđeno elaboratom iz članka 7. ovoga Zakona ili dodatkom elaborata.

Članak 10.**(Zaštita imena i znaka vina)**

Zaštita imena i znaka vina te drugih proizvoda od grožđa i vina proizvedenih prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provodi se prema odredbama posebnih propisa o zaštiti imena i znaka.

Članak 11.**(Stručne i analitičke zadaće u području vinogradarstva i vinarstva)**

- (1) Stručne, pravne, razvojne i analitičke zadaće u području vinogradarstva i vinarstva koje su posebice značajne za Bosnu i Hercegovinu, a određene su ovim Zakonom te propisima i ustavnim aktom izdanim na temelju njega, obavljaju institucije ovlaštene od nadležnoga Ministarstva (u daljnjem tekstu: ovlaštene institucije).
- (2) Ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: ministar) će pravilnikom propisati način rada i uvjete koje treba ispunjavati pravna osoba iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Radi praćenja učinkovitosti i stanja u vinogradarstvu, ovlaštene institucije dužne su Ministarstvu, nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH najmanje dva puta godišnje podnijeti pisano izvješće o obavljenim poslovima iz svoje djelatnosti.
- (4) Zadaće iz stavka (1) ovoga članka su:
 - a) savjetovanje, izobrazba, osposobljavanje i prijenos znanja do vinogradara i vinara u tehnološkim, gospodarskim, ekološkim i drugim područjima bitnim za razvoj vinogradarstva i vinarstva;
 - b) selekcija i introdukcija vinove loze te genetska banka vinove loze;
 - c) uzgoj i jamstvo dostatnih količina osnovnog matičnog materijala vinove loze i zemljišta;
 - d) vođenje registra proizvođača i prerađivača grožđa i vina;
 - e) vođenje vinogradarskog katastra;
 - f) praćenje propisanih tehnologija i metoda proizvodnje grožđa i vina (praćenje dozrijevanja grožđa);

- g) analiza grožđa i vina te razvrstavanje vina i drugih proizvoda po kakvoći: ocjenjivanje vina i drugih proizvoda (laboratorijske analize i organoleptično ocjenjivanje);
- h) izdavanje dozvola za šećerenje grožđa i mošta;
- i) određivanje vremena za berbu grožđa;
- j) izdavanje odluka o ocjenjivanju vina i drugih proizvoda.

POGLAVLJE II. PRERADA GROŽĐA I VINA**Članak 12.****(Proizvodnja grožđa i vina te prerada vina i drugih proizvoda)**

- (1) Pod proizvodnjom grožđa smatraju se svi radovi u vinogradu, uključujući i berbu grožđa.
- (2) Proizvodnja vina obuhvaća preradu grožđa, i to: odvajanje zrna od peteljke, prešanje grožđa i sve podrumске radove: obrada masulja i mošta, alkoholno vrenje masulja i mošta, njega vina i priprema vina za potrošnju; punjenje vina u originalnu ambalažu te skladištenje vina prije stavljanja u promet.
- (3) Prerada vina i/ili drugih proizvoda tehnološki je postupak u kojem se za sirovinu upotrebljava vino ili drugi proizvodi.

Članak 13.**(Proizvođači grožđa i vina i drugih proizvoda)**

- (1) Proizvodnja vina i drugih proizvoda dopuštena je osobama koje za tu djelatnost ispunjavaju propisane uvjete o stručnoj osposobljenosti, prostorijama i opremi, a upisani su u registar proizvođača grožđa i vina, i to:
 - a) pravne osobe i samostalni poduzetnici;
 - b) fizičke osobe koje se bave proizvodnjom grožđa i vina i drugih proizvoda samo od grožđa koje su sami uzgojili, a nisu samostalni poduzetnici.
- (2) Ministar posebnim aktom propisuje minimalne tehničko-tehnološke uvjete iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Nadležna entitetska (kantonalna) i tijela Brčko Distrikta BiH obavljaju poslove utvrđivanja minimalnih tehničko-tehnoloških uvjeta iz stavka (2) ovoga članka.
- (4) Ministarstvo na prijedlog nadležnih entitetskih (kantonalnih) i tijela Brčko Distrikta BiH utvrđuje i nadzire ispunjavanje uvjeta iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 14.**(Registar proizvođača grožđa i vina)**

- (1) U registar se upisuju pravne i fizičke osobe koje proizvode grožđe (u daljnjem tekstu: proizvođači grožđa), pravne i fizičke osobe koje proizvode vino (u daljnjem tekstu: proizvođači vina), odnosno pravne i fizičke osobe koje proizvode druge proizvode (u daljnjem tekstu: proizvođači drugih proizvoda) ili pravne i fizičke osobe koje prerađuju vino i druge proizvode (u daljnjem tekstu: prerađivači vina i drugih proizvoda).
- (2) Proizvođači grožđa su pravne i fizičke osobe koje proizvode grožđe za vino i druge proizvode koji:
 - a) imaju u vlasništvu, zakupu ili u koncesiji 0,05 ha ili više vinograda na teritoriju Bosne i Hercegovine;
 - b) stalno borave u Bosni i Hercegovini, a u vrijeme stupanja na snagu ovoga Zakona imaju u vlasništvu ili zakupu vinograde u graničnim područjima države koja graniči s Bosnom i Hercegovinom te ukoliko dovezu

grožđe, vino ili druge proizvode na teritorij Bosne i Hercegovine.

- (3) Proizvođači vina su pravne i fizičke osobe koje proizvode vino od grožđa iz vlastite proizvodnje ili od kupljenog grožđa ili vina.
- (4) Prerađivači vina odnosno drugih proizvoda su pravne i fizičke osobe koje prerađuju vino ili druge proizvode u druge proizvode iz vlastite ili iz kupljene robe.
- (5) Proizvođači ili prerađivači koji su pravne osobe ili samostalni poduzetnici upisuju se u registar u upravnoj jedinici u kojoj pravna osoba ili samostalni poduzetnik ima sjedište. Proizvođači grožđa koji su fizičke osobe upisuju se u registar upravne jedinice u kojoj se nalaze njihovi vinogradi ili njihov pretežni dio.
- (6) Ministarstvo objedinjava i vodi glavni registar.

Članak 15.

(Sadržaj registra)

- (1) U registar se upisuju podaci:
 - a) o proizvođačima i prerađivačima iz članka 13. i 14. ovoga Zakona: ime, prezime i adresa, jedinstveni matični broj fizičke osobe, odnosno naziv, sjedište i matični broj pravne osobe ili samostalnog poduzetnika;
 - b) o vinogradima: općina, katastarska općina, broj parcele, katastarski razred, neto- i bruto-površina;
 - c) o vinskom trsu: broj trsova i razmak sadnje, sorta, zemljište, godina sadnje i popunjenost zasada;
 - d) o proizvodu: količina grožđa po sortama, količina vina i drugih proizvoda u domaćoj proizvodnji;
 - e) o otkupu: količina otkupljenog grožđa, mošta odnosno vina po sortama i količinama otkupljenih drugih proizvoda po vrstama;
 - f) ostali podaci.
- (2) Prije početka obavljanja djelatnosti, proizvođač ili prerađivač iz stavka (1) ovoga članka mora predati zamolbu za upis u registar na propisani način, u propisanim rokovima i zajedno s propisanom dokumentacijom.
- (3) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete koje mora zadovoljiti proizvođač za upis u registar ili u vinogradarski katastar, te sadržaj, oblik i način vođenja registra.
- (4) Upravna jedinica vodi registar na propisani način. Upravna jedinica šalje propisane podatke iz registra, u propisanom roku i na propisani način, resornom ministarstvu nadležnom za poljoprivredu i ovlaštenoj instituciji za izradu zbrojnog registra.
- (5) Pravo korištenja podataka iz registra imaju:
 - a) ministarstvo - za praćenje stanja i oblikovanje gospodarske politike u području vinogradarstva i vinarstva;
 - b) ovlaštene institucije - za obavljanje svojih zadaća;
 - c) nadležne inspekcije - za obavljanje svojih zadaća;
 - d) upravno tijelo nadležno za državnu i entitetsku statistiku;
 - e) drugo tijelo ovlašteno zakonom.

Članak 16.

(Katastar postojećih i mogućih vinograda)

- (1) Na temelju zbrojnog registra i drugih baza podataka, ovlaštene institucije izrađuju katastar vinograda kao evidenciju o postojećim i mogućim vinogradima, sukladno članku 11. stavak (4) točka e) ovoga Zakona. Katastar vinograda vodi se povezano sa zemljišnim katastrom.
- (2) Pod mogućim vinogradarskim površinama mogu se evidentirati samo apsolutno vinogradarska zemljišta. Apsolutno vinogradarsko zemljište je zemljište na kojem vinski trs daje kvalitetne i količinski optimalne proizvode, pri čemu je ekonomičnost proizvodnje vinove loze na tome zemljištu veća nego za proizvodnju drugih poljoprivrednih proizvoda.
- (3) U izradi i vođenju katastra vinograda ovlaštena institucija rabi sljedeće podatke:
 - a) o proizvođačima - iz zbrojnog registra proizvođača grožđa i vina, pri čemu se za fizičke osobe mogu upotrijebiti podaci o imenu, prezimenu i adresi te jedinstvenom matičnom broju iz središnjeg registra stanovništva; za pravne osobe i samostalne poduzetnike podaci o imenu, adresi, matičnom broju te drugi javni podaci iz registra poduzeća; a za oboje podaci iz registra teritorijalnih jedinica i evidencije kućnih brojeva;
 - b) o zemljištu - iz zemljišnog katastra, topografskih nacрта, karata i baza;
 - c) o vlasnicima, površinama, katastarskoj kulturi i katastarskom razredu - iz baze podataka zemljišnog katastra Bosne i Hercegovine, uključujući postojeću kompjutorsku obradu;
 - d) o zemljištu i njihovoj rodosti - iz agrokarte, kategoriziranja i razvrstavanja poljoprivrednog zemljišta, iz pedološke i geološke karte, iz aero-fotosnimaka i postojećih satelitskih snimaka, te podatke o sustavnom praćenju i analize rodosti poljoprivrednog zemljišta;
 - e) o podneblju - iz baze podataka Hidrometeorološkog zavoda Bosne i Hercegovine;
 - f) o zagađenosti - iz podataka o sustavnom praćenju zagađenosti poljoprivrednog zemljišta, poljoprivrednog bilja i otpadnih voda.
- (4) Oni koji upravljaju podacima, odnosno vlasnici iz stavka (3) ovoga članka, Ministarstvu besplatno daju podatke, uz mogućnost zaračunavanja neposrednih materijalnih troškova za potrebnu dodatnu dokumentaciju.
- (5) Ovlaštene institucije vode vinogradarski katastar.

Članak 17.

(Grožđe)

- (1) Grožđe predviđeno za prerađivanje u vino može se proizvoditi samo na apsolutno vinogradarskim zemljištima i od određenih preporučenih, odnosno dopuštenih sorti vinove loze za određeno proizvodno područje.
- (2) Grožđe predviđeno za prerađivanje u vino mora biti, glede predviđenog kvalitetnog stupnja vina, proizvedeno odgovarajućom vinogradarskom tehnologijom.
- (3) U proizvodnji grožđa i vina, sa grožđem, dropom, moštom i vinom mora se raditi na način kojim se zadržavaju i razvijaju sve prirodne osobitosti kakvoće grožđa i odnjegovati vino odgovarajuće za promet.

- (4) Zabranjena su sredstva i postupci koji mogu biti štetni za ljudsko zdravlje i okoliš.
- (5) Nije dopuštena proizvodnja vina od uvezenoga grožđa, dropa, odnosno mošta, izuzev stolne kategorije vina bez zaštićenog zemljopisnog podrijetla. Ova odredba ne vrijedi za grožđe koje proizvođači iz članka 13. i članka 14. stavak (2) ovoga Zakona proizvode na svojim zemljištima na pograničnim područjima susjednih zemalja, a sukladno ovome Zakonu i propisima izdanim na temelju njega, dovezu ga u Bosnu i Hercegovinu.

Članak 18.

(Berba)

- (1) Nije dopuštena berba grožđa za proizvodnju mošta i vina prije dana koji odrede ovlaštene institucije za pojedinačna područja i za pojedine sorte plemenite vinove loze i stupnja kakvoće, na temelju podataka o dozrijevanju grožđa. Pojedino područje određeno za berbu može biti manje od vinogradarske predregije.
- (2) Rok za berbu grožđa određuje se na temelju terenskih mjerenja zrenja grožđa, kako bi grožđe za vrijeme berbe imalo, u pravilu, takav stupanj šećera da više nije potrebno doslađivanje vina.
- (3) Iznimno od članka 2. ovoga Zakona, zbog iznimno nepogodnih prilika za dozrijevanje grožđa Ministarstvo, po prethodnom mišljenju ovlaštenih institucija, može dopustiti proizvodnju vina od grožđa koje za vrijeme berbe ima najmanje 52° Oechsle.
- (4) Ovlaštene institucije objavljuje dopušteni rok za berbu na način uobičajen u određenom području.
- (5) Berbu grožđa za vrhunsko vino potrebno je prethodno prijaviti ovlaštenim institucijama. Prije berbe ovlaštene institucije pregledaju količinu i kakvoću grožđa predviđenog za proizvodnju vrhunskog vina iz članka 25. stavak (3) točka d) ovoga Zakona.
- (6) Proizvođač je dužan svake godine, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine, općinskom tijelu uprave nadležnom za poljoprivredu prijaviti količinu obranog grožđa i proizvoda dobivenih od grožđa, te njihovu zalihu iz prethodnih godina.

Članak 19.

(Njega vina)

- (1) U proizvodnji grožđa, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina dopušteni su samo propisani postupci i enološka sredstva.
- (2) Nije dopušteno popravljavanje mošta i vina te doslađivanje grožđa i mošta, osim ako ovlaštene institucije izdaju propisanu dozvolu za doslađivanje dropa i mošta.
- (3) Ovlaštene institucije mogu izdati dozvolu ako su u pojedinim godinama vremenske prilike za rast i razvoj vinove loze bile posebice nepovoljne, pri čemu uzima u obzir proizvodno područje i predviđeni stupanj kakvoće vina i sorti grožđa.
- (4) Ne izdaje se dozvola za doslađivanje ako je masulj ili mošt namijenjen za proizvodnju vrhunskog vina.
- (5) Dozvola iz stavka (4) ovoga članka zajednička je odluka za sve proizvođače grožđa i vina pojedine sorte s određenog proizvodnog područja i izdaje se po službenoj dužnosti.
- (6) Odluka se objavljuje u proizvodnom području na uobičajeni način, a jedan izvadak šalje se poljoprivrednoj inspekciji.

- (7) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje dopuštene postupke i sredstva u proizvodnji.

Članak 20.

(Zabranjeni postupci)

Zabranjeno je:

- a) dodavati šećer, koncentrirani mošt ili druge slatke tvari u masulj, mošt i vino, ako ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega nije drukčije određeno;
- b) popravljati kiselost masulju ili moštu kojem je uz uvjete propisane člankom 19. ovoga Zakona dodan šećer ili koncentrirani mošt i vinu dobivenom od takvog masulja ili mošta;
- c) patvoriti, odnosno povećavati količinu masulja, mošta ili vina dodavanjem alkohola, vode, šećera, kiseline, vinskog taloga, koncentriranog mošta, suhog grožđa i drugih tvari i sastojaka;
- d) miješati:
- 1) stolno, kvalitetno ili vrhunsko vino sa specijalnim vinima,
 - 2) masulj, mošt ili vino od plemenite vinove loze s proizvodima direktno rodni hibrida,
 - 3) zdrava vina s bolesnim vinima i vinima s manom,
 - 4) bijela vina s crnim vinima radi dobivanja ružičastih vina;
- e) rabiti etilni alkohol koji nije vinskog podrijetla u proizvodnji vina i drugih proizvoda;
- f) dodavati koncentrirani mošt vinu kojem je uz uvjete iz članka 19. ovoga Zakona povećavan alkohol;
- g) dodavati koncentrirani mošt, šećer ili bilo koje druge slatke tvari u proizvodnji vrhunskih vina;
- h) dokiseljavati ili otkiseljavati u proizvodnji vrhunskih vina;
- i) držati sredstva koja ne zadovoljavaju uvjete iz članka 19. stavak (1) ovoga Zakona u prostorijama u kojima se proizvode vino i drugi proizvodi od grožđa i vina.

Članak 21.

(Iznimke)

- (1) Iznimno od odredaba članka 20. ovoga Zakona, ovlaštene institucije, na temelju provedene analize, mogu dopustiti proizvođaču da masulju, moštu ili mladom vinu u vrenju doda šećer ili koncentrirani mošt, radi povećanja sadržaja alkohola u vinu, ako je zbog loših vremenskih uvjeta sadržaj groždanog šećera u masulju ili moštu manji od prosječnog sadržaja šećera za tu sortu i to područje.
- (2) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje način i uvjete pod kojima je proizvodima iz stavka (1) ovoga članka dopušteno dodavati šećer ili koncentrirani mošt.

Članak 22.

(Miješanje grožđa, masulja, mošta i vina)

- (1) Za pojedine stupnjeve kakvoće vina, različita godišta i boje grožđa, dopušteno je miješanje grožđa, masulja, mošta ili vina, samo u mjeri određenoj ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega.
- (2) Zabranjeno je miješanje domaćeg vina s uvoznim.

**POGLAVLJE III. PODJELA VINOGRADARSKOG
PODRUČJA NA PROIZVODNA PODRUČJA****Članak 23.****(Proizvodna područja)**

- (1) Prema ekološkim razmjerima (reljef, podneblje, tlo, agro-biološki čimbenici te znanost o plemenitoj vinovoj lozi), glavnim organoleptičnim svojstvima vina te povijesno-tradicionalnim postupcima prerade grožđa i vina, vinogradarska područja Bosne i Hercegovine dijele se na proizvodna područja: zona, regija (rajon), podregija (podrajon), vinogorje i vinorodne položaje.
- (2) Zona je šire zemljopisno područje koje karakteriziraju slične prilike u pogledu podneblja i otapanja snijega, a koje zajedno s agrobiološkim čimbenicima utječu na glavna organoleptična svojstva vina proizvedenog na području vinorodnog kraja.
- (3) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje vinorodna područja iz stavka (1) ovoga članka, s njihovim granicama.

Članak 24.**(Izbor sorti)**

- (1) U pojedinim je regijama (rajonima) dopuštena sadnja i proizvodnja vina samo od sorti koje određuje sortni izbor za pojedinu regiju.
- (2) Sorte vinove loze za proizvodnju vina, u smislu ovoga Zakona, moraju pripadati vrsti *Vitis vinifera* ili križancima *Vitis viniferae* s drugim vrstama roda *Vitis*.
- (3) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, donosi pravilnik o nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze, kojom će biti određene skupine preporučenih i dopuštenih kultivara za pojedina vinogradarska područja.

**POGLAVLJE IV. RAZVRSTAVANJE, OCJENJIVANJE I
OZNAČAVANJE VINA****Odjeljak A. Razvrstavanje vina****Članak 25.****(Razvrstavanje vina po kakvoći)**

- (1) U smislu ovoga Zakona, vina su:
 - a) vina u užem smislu riječi:
 - 1) mirna vina,
 - 2) pjenušava vina,
 - 3) biser vina,
 - 4) gazirana vina;
 - b) specijalna vina:
 - 1) desertna vina,
 - 2) aromatizirana vina,
 - 3) likerska vina,
 - c) po boji, vina se dijele na: bijela, ružičasta (rose, opolo) i crna (crvena).
- (2) Po sadržaju neprevrelog šećera, vina se dijele na:
 - a) mima vina na:
 - 1) suha,
 - 2) polusuha,
 - 3) poluslatka i

4) slatka.

b) pjenušava, biser i gazirana vina na:

- 1) vrlo suha,
- 2) suha i polusuha,
- 3) poluslatka i
- 4) slatka.

(3) Razvrstavanje vina na stupnjeve kakvoće ovisi o dosezanju kakvoće grožđa, o hektarskom prinosu koji ne smije biti veći od propisane količine, o stupnju dobivenog sladora gnječenjem grožđa, o prirodnom alkoholu i drugim supstancijama u vinu te o organoleptičnim svojstvima vina, i to:

- a) Stolno vino bez oznake zemljopisnog podrijetla je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa vinove loze. Stolno vino ne može nositi oznaku sorte.
- b) Stolno vino s oznakom zemljopisnog podrijetla je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa koje potječu iz jedne vinogradarske regije.
- c) Kvalitetno vino s oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla (ZZP) je vino proizvedeno od jedne ili više sorti grožđa koje potječu iz jedne vinogradarske podregije s izraženim kvalitetnim organoleptičnim svojstvima bitnim za ekološke uvjete i sorte određene vinogradarske podregije, vinogorja ili položaja čiju oznaku nosi, koje je odnjegovano u toj podregiji.
- d) Vrhunsko vino s oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla (ZZP) je vino proizvedeno od određene sorte ili skupine sorti grožđa koje potječu iz jednog ili više vinogradarskih položaja u jednom vinogorju s naročito izraženim kvalitetnim, specifičnim organoleptičnim i kemijskim svojstvima bitnim za ekološke uvjete položaja i sorte, odnosno skupine sorti grožđa. To vino mora biti odnjegovano i punjeno u boce u vinogradarskom vinogorju koje obuhvaća određeni položaj.
- e) Ako vino iz st. (1), (2) i (3) ovoga članka nosi oznaku sorte, mora biti proizvedeno od najmanje 85% grožđa sorte čije ime nosi.

Članak 26.**(Predikatna vina)**

- (1) Predikatna vina su vina koja u izuzetnim godinama, u posebnim uvjetima dozrijevanja, načina berbe i prerade daju posebnu kakvoću, a moraju biti proizvedena samo od grožđa preporučenih sorti za pojedino vinogorje.
- (2) Predikatna vina su:
 - a) "Kasna berba"- vino proizvedeno od grožđa ubranog u stanju potpune zrelosti, čiji mošt sadrži najmanje 94° Oechsla;
 - b) "Izborna berba"- vino proizvedeno isključivo od brižno izabranog grožđa, čiji mošt sadrži najmanje 105° Oechsla;
 - c) "Izborna berba bobica"- vino proizvedeno od prezrelih ili plemenitom plijesni napadnutih bobica, čiji mošt sadrži najmanje 127° Oechsla;
 - d) "Izborna berba prosušenih bobica"- vino proizvedeno od prosušenih bobica, čiji mošt sadrži najmanje 154° Oechsla;
 - e) "Ledeno vino"- vino proizvedeno od grožđa ubranog na temperaturi od najmanje -7° C i prerađenog u

smrznutom stanju, a čiji mošt sadrži najmanje 127° Oechsla.

- (3) Entitetsko ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva će na prijedlog nižih razina uprave zaduženih za poslove poljoprivredno-prehrambenog sektora dopustiti proizvodnju i drugih predikatnih vina, na temelju proizvođačke specifikacije, po prethodnom mišljenju ovlaštene pravne osobe iz članka 6. st. (1), (2) i (3) ovoga Zakona.

Članak 27.

(Pjenušava vina)

- (1) Pjenušava vina su vina dobivena prvim i drugim alkoholnim vrenjem svježega grožđa, mošta od grožđa i vina podobnog za dobivanje stolnog vina te kvalitetnog i vrhunskog vina, koja nakon otvaranja posude otpuštaju ugljični dioksid, koji nastaje isključivo vrenjem i ima tlak od najmanje 3 bara kao posljedicu otopljenog ugljičnog dioksida u zatvorenoj posudi na temperaturi od 20 °C.
- (2) Prirodna pjenušava vina mogu biti:
- stolno pjenušavo vino,
 - stolno pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - kvalitetno pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - vrhunsko pjenušavo vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 28.

(Biser vina)

- (1) Biser vina su vina dobivena od stolnog vina, kvalitetnog vina ili proizvoda podobnih za dobivanje stolnog vina ili kvalitetnog vina, pod uvjetom da takva vina ili proizvodi imaju ukupnu alkoholnu jakost ne manju od 9 vol. % ili stvarnu volumensku alkoholnu jakost ne manju od 7 vol. % i koja imaju tlak kao posljedicu u njima nastalog ugljičnog dioksida, ne manji od 1 bara i ne veći od 2,5 bara kada se drži u zatvorenim posudama na temperaturi od 20 °C.
- (2) Biser vina mogu biti:
- stolno biser vino,
 - stolno biser vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - kvalitetno biser vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 29.

(Gazirana vina)

- (1) Gazirana vina su vina dobivena od stolnih vina koja nakon otvaranja posude otpuštaju ugljični dioksid, koji u cijelosti ili djelomično nastaje dodavanjem toga plina i ima tlak od najmanje 3 bara kao posljedicu otopljenog ugljičnog dioksida kada se drži u zatvorenoj posudi na temperaturi od 20 °C.
- (2) Gazirana vina mogu biti:
- stolno gazirano vino,
 - stolno gazirano vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 30.

(Arhivsko vino)

Arhivsko vino je vino koje se u podrumskim uvjetima čuva dulje od njegova optimalnog zrenja, a najmanje pet godina od dana prerade grožđa u vino, od čega najmanje tri godine u boci.

Članak 31.

(Specijalna vina)

- (1) Specijalna vina su vina dobivena posebnim načinom prerade grožđa, mošta ili vina bez dodatka ili s dodatkom određene količine vinskog alkohola, vinskog destilata, šećera, koncentriranog mošta i mirisavih ili drugih dopuštenih tvari biljnog podrijetla.
- (2) Specijalna vina su:
- desertno vino,
 - likersko vino,
 - aromatizirano vino.

Članak 32.

(Desertna vina)

- (1) Desertna vina su specijalna vina dobivena posebnim načinom prerade prezrelog, odnosno prosušenog grožđa, kao i vina dobivena posebnim postupcima dorade mošta i vina.
- (2) Desertno vino mora sadržavati najmanje 15 vol. % stvarnog alkohola.
- (3) Desertna vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kakvoće:
- desertno vino,
 - desertno kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - desertno vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - prošek - desertno kvalitetno ili desertno vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 33.

(Likerska vina)

- (1) Likerska vina su specijalna vina dobivena vrenjem masulja ili mošta uz dodatak ugušćenog mošta, alkoholiziranog mošta, vinskog destilata ili vinskog alkohola.
- (2) Stvarni sadržaj alkohola u likerskim vinima ne smije biti manji od 15 vol. % stvarnog niti veći od 22 vol. % ukupnog alkohola.
- (3) Likerska vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kakvoće:
- likersko vino,
 - likersko kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - likersko vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 34.

(Aromatizirana vina)

- (1) Aromatizirana vina su specijalna vina dobivena posebnim postupkom iz vina uz dodatak alkohola, sladora, kiselina i ekstakta dobivenog maceracijom aromatičnih biljaka.
- (2) Sadržje najmanje 8 vol. % stvarnog alkohola, a najviše 25 vol.% ukupnog alkohola.

- (3) Aromatizirana vina razvrstavaju se u sljedeće kategorije kakvoće:

- a) aromatizirano vino,
- b) aromatizirano kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
- c) aromatizirano vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 35.

(Mlado vino)

- (1) Mlado vino je vino kod kojeg je izvršeno djelomično ili potpuno vrenje i koje nije prošlo cjelovitu tehnološku obradu.
- (2) Mlado vino može biti:
 - a) stolno mlado vino bez zemljopisnog podrijetla,
 - b) stolno mlado vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom,
 - c) kvalitetno mlado vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom.

Članak 36.

Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete za proizvodnju, označavanje i stavljanje u promet vina iz članaka od 25. do 35. ovoga Zakona.

Odjeljak B. Ocjenjivanje vina

Članak 37.

(Obvezno ocjenjivanje vina i mošta prije stavljanja u promet)

- (1) Obvezno je propisano ocjenjivanje vina i mošta prije njihovog stavljanja u promet. Nakon službenog ocjenjivanja zabranjeno je naknadno mijenjanje vina određenog za stavljanje u promet.
- (2) Ako iz bilo kojeg razloga nakon ocjenjivanja dođe do mijenjanja vina, potrebno ga je ponovno ocijeniti prije puštanja u promet.
- (3) Ocjenjivanju podliježu i uvezena vina.
- (4) Bez obzira na stavak (1) ovoga članka, ocjenjivanju ne podliježe vino iz vlastite proizvodnje koje proizvođači iz članka 13. stavak (1) ovoga Zakona sami uporabe za vlastitu potrošnju.

Članak 38.

(Ocjena vina)

- (1) Ocjena vina i mošta podrazumijeva organoleptično ocjenjivanje vina (izgled, miris i okus) i fizikalno-kemijske analize vina i mošta.
- (2) Ocjenom vina i mošta određuje se:
 - a) primjerenost vina i mošta za promet te njegova istovjetnost sa popratnom dokumentacijom,
 - b) stupanj kakvoće vina s obzirom na: zemljopisno podrijetlo vina, uvjete proizvodnje i njege, sadržaj pojedinih tvari i organoleptično ocjenjivanje,
 - c) istovjetnost vina certifikatu države izvoznice i primjerenost za promet u Bosni i Hercegovini.

Članak 39.

(Postupak ocjene vina i mošta)

- (1) Ovlaštene institucije daju ocjenu vina i mošta. Ovlaštene institucije odlučuju o ocjenjivanju i razvrstavanju vina u upravnom postupku.
- (2) Ako vlasnik vina ili mošta nije zadovoljan ocjenom, u roku od osam dana od dana primitka te odluke može uložiti žalbu Ministarstvu i zahtijevati ponovno ocjenjivanje vina ili mošta. Ponovna je ocjena konačna.
- (3) Ovlaštena osoba iz ovlaštene institucije uzima uzorak radi ocjene vina iz razreda zaštićenih vina vrhunske i kvalitetne kategorije proizvedenog u Bosni i Hercegovini.
- (4) Naručitelj šalje uzorak ovlaštenoj instituciji radi ocjene mošta i vina iz razreda stolnog vina proizvedenog u Bosni i Hercegovini.
- (5) Poljoprivredni inspektor daje uzorak za ocjenu uvezenog vina.
- (6) U slučaju naknadne dorade uvezenog vina, ovlaštene institucije daju uzorak i ocjenjuje ga prije puštanja u promet do krajnjeg potrošača.

Članak 40.

(Degustatori)

- (1) Ministar imenuje degustatore za organoleptično ocjenjivanje vina i mošta. Degustator mora prethodno položiti ispit sposobnosti, te poznavati enologiju i propise o vinogradarstvu i vinarstvu.
- (2) Ukoliko je degustator zaposlen u organizaciji koja proizvodi vino i mošt te istodobno i proizvođač ili vlasnik vina i mošta, njegova se ocjena ne zbraja prilikom ocjenjivanja njegovog vina i mošta ili vina i mošta organizacije u kojoj je taj vlasnik zaposlen.

Članak 41.

(Povjerenstvo za ocjenjivanje vina i mošta)

- (1) Organoleptično ocjenjivanje vina obavlja najmanje petočlano povjerenstvo degustatora, koje čine predstavnici proizvođača grožđa i vina, potrošači i stručnjaci iz područja vinogradarstva i vinarstva.
- (2) Prvotni ocjenjivači eliminirani su kod ponovnog ocjenjivanja. Ponovno ocjenjivanje obavlja prošireno devetočlano povjerenstvo.

Odjeljak C. Označavanje vina

Članak 42.

(Označavanje vina i drugih proizvoda)

- (1) Za označavanje vina i drugih proizvoda smiju se rabiti samo propisane oznake i oprema koja potrošača ne dovodi u zabunu glede podrijetla, stupnja kakvoće i sastava vina, sorte grožđa od kojega je vino proizvedeno, mogućih priznanja koje je proizvođač dobio, posebnih postupaka proizvodnje i dr.
- (2) Za imenovanje vina iz razreda kvalitetnih vina ne smiju se rabiti izmišljena imena, osim ako se ne radi o registriranoj robnoj oznaci.
- (3) Vino se može imenovati i po određenim osobama ili danima u godini ako je grožđe brano određenoga dana, odnosno ako je osoba po kojoj se vino naziva povezana s mjestom ili područjem u kojem se proizvodi grožđe.

- (4) Odličje ili priznanje može se označiti samo na količini vina za koju je službena osoba prije ocjenjivanja utvrdila da ga predstavlja odlikovani, odnosno nagrađeni uzorak.

Članak 43.

(Rješenje o stavljanju vina u promet)

- (1) U promet se mogu staviti samo originalno punjena vina koja imaju Rješenje o stavljanju vina u promet.
- (2) Rješenje o stavljanju vina u promet izdaju ovlaštene institucije, na temelju količine vina za koju je proizvođač predložio uzorak za ocjenu i navedene u odluci iz članka 39. stavak (1) ovoga Zakona.
- (3) Ovlaštene institucije vode propisanu evidenciju o izdanim rješenjima.

Članak 44.

(Označavanje zemljopisnog podrijetla bosanskohercegovačkog vina)

- (1) Oznakom zaštićenog zemljopisnog podrijetla smije se označiti samo vino određenog stupnja kakvoće, proizvedeno na određenom proizvodnom području i s važnim značajkama toga proizvodnog područja, a za koje proizvođači prijave tražene podatke u registar proizvođača grožđa i vina.
- (2) Proizvođač stječe pravo na označavanje zemljopisnog podrijetla vina i drugih proizvoda nakon što dobije mišljenje o ocjeni vina.
- (3) Oznaku proizvoda s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom, s kontroliranog i ograničenog vinorodnog područja i kontroliranog i ograničenog specifičnog vinorodnog područja, mogu dobiti vina koja zadovoljavaju uvjete iz stavka (2) ovoga članka i imaju rješenje za označavanje oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla.
- (4) Proizvodi s oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla moraju zadovoljiti sljedeće uvjete:
- a) potjecati s određenog i ograničenog vinorodnog područja;
 - b) biti proizvedeni od određenih sorti ili skupine sorti vinove loze;
 - c) imati propisan najmanji prirodni sadržaj alkohola;
 - d) nije premašen dopušteni prirod po hektaru;
 - e) imati kemijski sastav i organoleptična (senzorna) svojstva karakteristična za proizvod s toga područja;
 - f) biti evidentirani u registru.
- (5) Na prijedlog ovlaštene institucije, Ministarstvo, u suradnji sa nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, donosi rješenje o dopuštenju označavanja vina oznakom zaštićenog (kontroliranog) zemljopisnog podrijetla.
- (6) Kategoriju kakvoće vina s oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla određuju kemijski sastav i organoleptična (senzorna) svojstva vina.
- (7) Ovlaštene institucije vode registar oznaka kontroliranog zemljopisnog podrijetla vina, uključujući tradicionalne i homonimne oznake.
- (8) Ministar pravilnikom propisuje uvjete koje mora zadovoljiti proizvođač i proizvod za dobivanje rješenja o označavanju vina oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla i postupak zaštite.

- (9) Za oznaku zemljopisnog podrijetla određenog proizvodnog područja mogu biti uporabljena samo propisana imena proizvodnih područja.

- (10) Označavanje vina jednog kvalitetnog razreda imenom određenog proizvodnog područja isključuje uporabu istog imena za označavanje vina drugog kvalitetnog razreda.

- (11) Oznaka zemljopisnog podrijetla vina mora biti vidljiva oznaka na ambalaži.

- (12) Ukoliko je robnom oznakom vina na bilo koji način, izravno ili neizravno, istaknuto zemljopisno obilježje, takva se robna oznaka smije uporabiti samo ako je vino proizvedeno na području koje je u toj robnoj oznaci izravno ili neizravno istaknuto.

- (13) Osim oznake zemljopisnog podrijetla vina, na svakom originalnom punjenju vina proizvedenom u Bosni i Hercegovini mora biti navedeno i da je vino proizvedeno u Bosni i Hercegovini. U slučaju jednakih zemljopisnih imena, potrebno je točno odrediti oba zemljopisna područja i osigurati da ne dođe do zabune.

- (14) Ako vlasnik vinograda ili vinskog pogona smještenog na pograničnom području susjedne države, u blizini granice s Bosnom i Hercegovinom, tu obrađuje ili proizvede vino, Ministarstvo određuje oznaku vina donošenjem rješenja u upravnom postupku. Postupak počinje na zahtjev stranke. To rješenje vrijedi za određenu količinu grožđa ili vina, može biti sadržajno i vremenski ograničeno te poništeno ukoliko bi bilo u suprotnosti s međunarodnim sporazumom, odnosno ako ga vlasnik krši.

- (15) U slučaju povrede prava iz st. (1) i (2) ovoga članka, korisnik oznake kontroliranog zemljopisnog podrijetla ima pravo na sudsku zaštitu, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju oznake zemljopisnog podrijetla proizvoda i usluga.

Članak 45.

(Zabrana označavanja vina)

U označavanju bosanskohercegovačkog i uvezenog vina zabranjeno je:

- a) prevođenje zemljopisnih oznaka,
- b) označavanje vina na način kojim se dovodi u zabunu glede njegova zemljopisnog podrijetla. Pod zabunom se smatra opisno i slikovno navođenje područja na kojem nije uzgojeno grožđe za to vino ili uporaba riječi: "sličan kao, vrstan, tip, stil, postupak, kao i sl.", odnosno uporaba imena koja mogu dovesti u zabunu svojom fonetičnom sličnošću.

Članak 46.

(Označavanje drugih proizvoda)

Oznakom zemljopisnog podrijetla mogu se označavati i drugi proizvodi samo ako grožđe ili vino od kojeg su proizvedeni u cijelosti potječe s označenog područja, a za to postoje propisani dokazi. Postupak za dobivanje naziva zemljopisnog podrijetla za druge proizvode te sudska zaštita proistječe iz propisa o industrijskom vlasništvu.

Članak 47.

(Mjere zbog miješanja vina)

- (1) Ukoliko proizvođač miješa vina s različitim zemljopisnim podrijetlom, i to bosanskohercegovačko vino sa stranim ili vino iz različitih vinorodnih krajeva, cijela količina vina koja bude stavljen u promet može se označiti kao stolno

vino s nezaštićenim zemljopisnim podrijetlom nakon što se utvrdi miješanje u njegovom podrumu.

- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka ne vrijede za primjere iz članka 14. stavak (2) točka b) ovoga Zakona.

POGLAVLJE V. PROMET

Članak 48.

(Promet)

- (1) Pod prometom groždem, moštom, vinom i drugim proizvodima, prema ovome Zakonu, podrazumijevaju se svi postupci nakon završene proizvodnje grožđa, mošta ili vina i drugih proizvoda nastalih skladištenjem, prijevozom, razdjeljivanjem i prodajom grožđa, mošta, vina i drugih proizvoda, kao i njihovim izvozom ili uvozom, osim skladištenja za proizvođačevu vlastitu upotrebu.
- (2) Dopušteno je stavljanje u promet grožđa, mošta, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina koji su proizvedeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega i za koja je izdano Rješenje za stavljanje u promet.
- (3) Proizvod iz stavka (1) ovoga članka u prometu je kada je dovršen postupak njegove dorade i izdano Rješenje za stavljanje u promet.
- (4) Prema ovome Zakonu, u promet se ubraja i ponuda vina ugostiteljskim objektima, kućanstvima koja se bave turizmom ili sličnim kućanstvima, točionicama vina, prometnicama i drugim oblicima neposredne ponude krajnjem potrošaču.
- (5) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete za stavljanje u promet proizvoda iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 49.

(Organoleptično ocjenjivanje vina)

- (1) Rješenje za stavljanje u promet proizvoda iz članka 48. stavak (1) ovoga Zakona donose ovlaštene institucije, po ovlasti Ministarstva.
- (2) Rješenje ovlaštene institucije za stavljanje u promet vina utemeljeno je na nadzoru prerade grožđa, uvidu u podrumarsku evidenciju, fizikalno-kemijskoj analizi i organoleptičnom (senzorskom) ocjenjivanju.
- (3) Uz rješenje o stavljanju upakovanog vina u promet, ovlaštene institucije izdaju markice, odnosno vrpce kojima će proizvod u prometu biti obilježen.
- (4) Ministar pravilnikom propisuje analitičke metode, opremu i druge uvjete za provođenje analiza.
- (5) Ministar imenuje članove Povjerenstva za organoleptično ocjenjivanje vina i drugih proizvoda od grožđa i vina (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) pri Ministarstvu.
- (6) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje način organoleptičnog (senzornog) ocjenjivanja, uvjete i način rada Povjerenstva.

Članak 50.

(Vino i drugi proizvodi čiji je promet zabranjen)

- (1) Zabranjen je promet:
- a) vinom od grožđa samorodne loze i drugih proizvoda te loze koji sadrže alkohol;
- b) pokvarenim vinom i vinom s greškom, te vinom i drugim proizvodima koji ne odgovaraju propisanoj kvaliteti, odnosno nisu pogodni za ljudsku prehranu;

- c) neocijenjenim vinom;
- d) vinom čije strane značajke, odnosno zemljopisno podrijetlo ne odgovara deklaraciji;
- e) nepopisno označenim vinima i drugim proizvodima od grožđa i vina,
- f) vinom i drugim proizvodima od grožđa i vina koji nemaju rješenje za stavljanje u promet.

- (2) Proizvođači vina i drugi koji vino stavljaju u promet moraju posebice označiti posudu s pokvarenim vinom, a količinu takvog vina odmah prijaviti poljoprivrednom inspektoratu.

Članak 51.

(Oblici ponude vina glede punjenja)

- (1) Dopušteno je stavljanje u promet do krajnjeg potrošača samo originalno punjenog vina. Originalno punjeno vino je vino punjeno u propisanu ambalažu i označeno na propisani način.
- (2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, u promet do krajnjeg potrošača može biti stavljen i vino koje nije originalno punjeno, pod propisanim sljedećim uvjetima:
- a) ako po ovom Zakonu registrirani proizvođači grožđa i vina nude vino ili mošt iz vlastite proizvodnje grožđa i vina u svojem proizvodnom podrumu, u specijaliziranim prodavaonicama i trgovinama koje imaju propisane uvjete za prodaju i imaju dozvolu upravne jedinice;
- b) ako ugostiteljski objekti koji ispunjavaju propisane uvjete na određenom proizvodnom području nude vino iz tog proizvodnog područja.

Članak 52.

(Prodaja vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina smiju se prodavati samo u originalno zatvorenim bocama ili u drugim posudama koje čuvaju kakvoću upakiranog proizvoda.
- (2) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete i način pakiranja vina i drugih proizvoda od grožđa i vina

Članak 53.

(Prodaja vina u rinfuzi)

- (1) Proizvođači upisani u registar mogu prodavati mošt, vino i druge proizvode od grožđa i vina kao otvorenu robu (u rinfuzi) u prostorijama u kojima obavljaju proizvodnju, preradu i doradu ili u svojim specijaliziranim prodavaonicama i trgovinama koje ispunjavaju propisane uvjete za prodaju vina.
- (2) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje uvjete i način prodaje proizvoda iz stavka (1) ovoga članka kao otvorene robe.

Članak 54.

(Kakvoća vina)

- (1) Za kakvoću vina i drugih proizvoda od grožđa i vina u prometu, osim proizvoda iz članka 57. stavak (3) ovoga Zakona ukoliko su prevezena i skladištena sukladno članku 55. stavak (1) ovoga Zakona, odgovoran je proizvođač pod čijim je imenom proizvod stavljen u promet.
- (2) Za kakvoću uvezenog vina i drugih proizvoda od grožđa i vina odgovara uvoznik.
- (3) Ako je uvoznik uveo proizvode iz stavka (1) ovoga članka za račun druge pravne ili fizičke osobe koja

prerađuje ili dorađuje navedene proizvode (korisnik), za kakvoću proizvoda na tržištu odgovorna je pravna ili fizička osoba koja prerađuje ili dorađuje navedene proizvode.

- (4) Ako je vino ili drugi proizvod od grožđa i vina proizveo jedan proizvođač, a drugi ga je proizvođač doradio i punio, za kakvoću proizvoda na tržištu odgovoran je punitelj.

Članak 55.

(Prijevoz vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina moraju se prevoziti i skladištiti na način kojim mu se čuvaju fizikalno-kemijska, mikrobiološka i organoleptična (senzorna) svojstva.
- (2) Vino i vinski mošt u prijevozu mora pratiti odgovarajuća dokumentacija.
- (3) Najveća količina neoriginalno punjenog vina koje se može prevoziti bez odgovarajuće dokumentacije ne smije biti veća od 50 litara po prijevoznom sredstvu, osim kada proizvođač prevozi vino iz vlastite proizvodnje od svojega podruma do stalnog prebivališta.
- (4) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje dokumente koji prate vino i druge proizvode od grožđa i vina u prijevozu.

Članak 56.

(Prodaja vina)

U prodavaonicama koje prometuju robom na malo, vino i drugi proizvodi od grožđa i vina mogu se držati i prodavati samo u originalno zatvorenim bocama i posudama, ukoliko nemaju propisane uvjete za prodaju vina u rinfuzi iz članka 53. ovoga Zakona.

Članak 57.

(Vino u ugostiteljskim objektima)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina drže se u ugostiteljskim objektima samo u originalno zatvorenim bocama i posudama.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, stolno vino, stolno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom i kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom mogu se držati u staklenim bocama ili posudama od drugog materijala koji osigurava kakvoću vina glede fizikalno-kemijskih i organoleptičnih (senzornih) svojstava, do 60 litara volumena i prodavati kao otvorena roba.
- (3) Za kakvoću vina koja se prodaju u ugostiteljskim objektima kao otvorena roba odgovoran je vlasnik ugostiteljskog objekta.
- (4) Prodaja vina i drugih proizvoda od grožđa i vina na čaše iz originalno zatvorenih posuda do 5 litara volumena ne smatra se prodajom otvorene robe.
- (5) Kakvoća proizvoda iz stavka (4) ovoga članka u pogledu fizikalno-kemijskih, mikrobioloških i organoleptičnih (senzornih) svojstava mora biti jednaka onima u originalno zatvorenim posudama, a za eventualne razlike odgovoran je vlasnik ugostiteljskog objekta.
- (6) U ugostiteljskim se objektima ne smiju držati bolesna vina ili vina s manom te drugi proizvodi od grožđa i vina koji ne zadovoljavaju uvjete za stavljanje u promet.

Članak 58.

(Označavanje vina)

- (1) Vino i drugi proizvodi od grožđa i vina u prometu moraju biti označeni tako da potrošača informiraju o sadržaju, podrijetlu, kakvoći i sl.
- (2) U označavanju proizvoda ne smiju se rabiti riječi, pojmovi, slike, oprema, nagrade i sl. koje bi potrošača mogle obmanuti ili ga dovesti u zabludu.
- (3) Zabranjeno je staviti u promet vina i druge proizvode bez oznaka, s nepotpunim oznakama ili oznakama koje ne odgovaraju pravom stanju.
- (4) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje sadržaj oznaka.

Članak 59.

(Stavljanje u promet mladog vina)

Mlado vino može se staviti u promet do 31. prosinca u godini berbe.

Članak 60.

(Oglašavanje vina)

Dopušteno je oglašavanje vina sa zaštićenim (kontroliranim) zemljopisnim podrijetlom u pisanim i elektronskim medijima, u svim oblicima oglasa na javnim mjestima, na objektima i prometnim sredstvima, knjigama, časopisima, kalendarima i objeavnim predmetima.

Članak 61.

(Osobe koje se smiju baviti prometom vina i drugih proizvoda)

- (1) Prometom vina i drugih proizvoda koji nisu originalno punjeni smiju se baviti proizvođači iz članka 13. ovoga Zakona i ugostiteljski objekti iz članka 51. stavak (2) ovoga Zakona.
- (2) Prometom originalno punjenih vina, osim osoba iz stavka (1) ovoga članka, mogu se baviti i osobe koje se bave drugom djelatnošću, za što ispunjavaju propisane uvjete i imaju propisanu dozvolu za obavljanje te djelatnosti.

Članak 62.

(Podrumarska evidencija)

- (1) Proizvođači, donjegovatelji ili punitelji vina, te ugostiteljski objekti iz članka 51. stavak (2) ovoga Zakona moraju voditi propisanu podrumarsku evidenciju o proizvodnji, preradi i prometu groždem, moštom, vinom i drugim proizvodima.
- (2) Podrumarska evidencija vodi se tako da su u njoj navedeni bitni podaci o zemljopisnom podrijetlu, kakvoći i količini mošta i vina po pojedinom vinskom podrumu. U podrumarskoj evidenciji vodi se i vino za vlastitu upotrebu.

Članak 63.

(Mjesto njege i punjenja vina)

- (1) Vino sa zaštićenim zemljopisnim podrijetlom mora biti odnjevavano i punjeno u regiji (rajonu) u kojoj je proizvedeno grožđe.
- (2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ministar na zamolbu proizvođača grožđa i vina te uz suglasnost nadležnih entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH može dozvoliti njegu ili punjenje određene količine vina izvan vinorodnog okoliša regije (rajona) u kojoj je grožđe proizvedeno ili čak izvan Bosne i Hercegovine:

- a) ako u vinskom podrumu na području na kojem je grožđe proizvedeno iz objektivnih razloga nije moguće proizvesti ili puniti vino;
- b) ako proizvođač proizvodi grožđe na dvjema ili više susjednih proizvodnih područja.

POGLAVLJE VI. UVOZ I IZVOZ VINA I DRUGIH PROIZVODA

Članak 64.

(Uvoz)

- (1) Vino i drugi proizvodi (grožđe, masulj, mošt) koji se uvoze radi prodaje u Bosni i Hercegovini moraju ispunjavati uvjete iz ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega u pogledu kakvoće i označavanja, imati certifikat države izvoznice i nalaz analize ovlaštene institucije države izvoznice. Ako propisima Bosne i Hercegovine nisu utvrđeni uvjeti za određeni proizvod od grožđa ili vina, takav proizvod mora ispunjavati uvjete koji vrijede u državi izvoznici.
- (2) Proizvodi iz stavka (1) ovoga članka pri uvozu moraju imati certifikat o kakvoći, izdat od nadležne institucije zemlje proizvođača (izvoznice), a ako ne potječu iz zemalja koje su članice Europske unije, moraju imati i certifikat o kakvoći izdat od ovlaštene institucije.
- (3) Uvoznici i korisnici proizvoda iz stavka (1) ovoga članka dužni su voditi evidenciju o uvozu, doradi, punjenju, zalihama i prodaji.
- (4) Sadržaj i oblik evidencije, te uvjete u pogledu označavanja i stavljanja u promet uvezenih proizvoda propisuje ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH.
- (5) U slučaju uvoza neflaširanog vina, u promet do krajnjeg potrošača može se staviti samo vino u bocama.
- (6) Na certifikatu države izvoznice ili na nalazu analize ovlaštene institucije države izvoznice obvezno moraju biti navedeni sljedeći podaci: država izvoznica, moguća oznaka podrijetla, oznaka kakvoće sukladno stupnju kakvoće, oznaka stupnja šećera, volumenski postotak alkohola.
- (7) Za uvezeno vino stavljeno u promet do krajnjeg potrošača obvezne su sve oznake propisane ovim Zakonom i propisima izdanim na temelju njega uz obveznu naznaku uvoznika vina.
- (8) Dopušten je izvoz uvezenog vina i drugih proizvoda od grožđa i vina s pratećom dokumentacijom i etiketom, na kojoj mora biti naznačena zemlja podrijetla, a proizvod ne smije nositi oznaku podrijetla iz Bosne i Hercegovine.
- (9) Fizičkim osobama koje prelaze državnu granicu dopušten je uvoz u Bosnu i Hercegovinu najviše 5 litara vina za vlastitu upotrebu, bez dokumentacije iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 65.

(Ocjenjivanje uvezenog vina)

- (1) Iz svake pošiljke uvezenog vina, osim vina iz članka 64. stavak (8) ovoga Zakona i vina u bocama do količine koju pojedinac, sukladno carinskim propisima, može uvesti bez plaćanja carine, poljoprivredni inspektor službeno uzima uzorak i dostavlja ga na ocjenu ovlaštenoj instituciji, osim ako međunarodnim sporazumom nije drukčije određeno. Ovlaštena institucija ocjenjuje to vino po žurnom postupku, najkasnije u roku od četiri radna dana od primitka uzorka.

- (2) Zabranjeno je uvozniku stavljanje u promet uvezenog vina prije nego što dobije odgovarajuću ocjenu. Ako ocjena vina koju je dala ovlaštena institucija ne odgovara certifikatu države izvoznice u pogledu oznake kakvoće i zemljopisnog podrijetla, odnosno nalazu analize ovlaštene institucije države izvoznice, po izboru uvoznika vino se:

- a) pošalje natrag, ili
- b) opremi odgovarajućim certifikatima ili nalazima analize države izvoznice, ili
- c) upotrijebi za proizvodnju drugih proizvoda, ako za to ispunjava uvjete.

- (3) Ukoliko se ocjenjivanjem utvrdi da vino po kakvoći ne odgovara propisima Bosne i Hercegovine, po izboru uvoznika vino se:

- a) pošalje natrag ili
- b) upotrijebi za proizvodnju drugih proizvoda, ako za to ispunjava uvjete, ili ga uništi.

- (4) Ocjenjivanje uvezenog vina provodi se po postupku i na način određen ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega za vino proizvedeno u Bosni i Hercegovini.

Članak 66.

(Izvoz)

- (1) Vino za izvoz mora ispunjavati sve uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, te uvjete uvoznika.
- (2) Svaku pošiljku vina za izvoz prati certifikat u kojem ovlaštena institucija upisuje ocjenu vina i navodi zemljopisno podrijetlo vina.
- (3) Iznimno od stavka (2) ovoga članka, bez ocjene za izvoz dopušten je izvoz malih količina vina predviđenih za jednokratno predstavljanje, do zajedničke količine od 100 litara istog vina, a zajedno ne više od 500 litara.
- (4) Dopušten je izvoz samo originalno punjenog vrhunskog vina, osim vina iz članka 63. stavak (2) ovoga Zakona.
- (5) Fizička osoba na prijelazu granice može prevesti bez propisane dokumentacije količinu vina za vlastitu upotrebu koju dozvoljava ta država, ali ne više od 5 litara neoriginalno punjenog vina po prijevoznom sredstvu. Za izvoz veće količine neoriginalno punjenog vina za vlastitu upotrebu obvezna je popratna dokumentacija navedena u stavku (2) ovoga članka.
- (6) Iznimno dopušten je izvoz vina i drugih proizvoda od grožđa i vina na temelju ugovorene izvozne kakvoće navedene u ugovoru, uz suglasnost Ministarstva i nadležnih entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH.
- (7) Vino iz stavka (1) ovoga članka koji se izvozi i označava kao bosanskohercegovački proizvod mora potjecati od grožđa proizvedenog na teritoriju Bosne i Hercegovine i cjelokupan proces proizvodnje mora biti obavljen na teritoriju Bosne i Hercegovine.
- (8) Vino iz stavka (1) ovoga članka koje se izvozi mora imati certifikat o kakvoći izdat od ovlaštene institucije.
- (9) Izvoznik je dužan voditi evidenciju o izvozu vina iz stavka (1) ovoga članka.
- (10) Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, pravilnikom propisuje način izdavanja i obrazac certifikata iz stavka (2) ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja evidencije iz stavka (9) ovoga članka.

Članak 67.
(Zabrana izvoza i uvoza)

Zabranjen je izvoz, uvoz i stavljanje u promet grožđa, masulja, vina i drugih proizvoda od grožđa i vina koji ne zadovoljavaju propise Europske unije iz područja vinogradarstva i vinarstva, ovog Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Članak 68.
(Poticaj razvoja vinogradarstva i vinarstva)

Institucija koju ovlasti nadležno ministarstvo potiče razvoj vinogradarstva i vinarstva, kakvoće i prodaje bosanskohercegovačkog vina, u skladu s ovim Zakonom.

**POGLAVLJE VII. OVLAST ZA IZDAVANJE
PODZAKONSKIH AKATA**

Članak 69.
(Podzakonski akti)

Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH donosi sljedeće propise:

- a) o uvjetima koje mora ispunjavati ovlaštena institucija u pogledu kadra, opreme i prostorija;
- b) o naknadama troškova za usluge ovlaštene institucije;
- c) o uvjetima koje moraju ispunjavati proizvođači i prerađivači grožđa i vina i drugih proizvoda, odnosno punitelji i donjegovatelji za obavljanje te djelatnosti;
- d) o sadržaju registra i načinu vođenja registratora? o postupku i načinu upisa u registar;
- e) o sadržaju i načinu vođenja katastra;
- f) o imeniku zemljopisnih oznaka vina i drugih proizvoda;
- g) o uvjetima koje mora ispunjavati grožđe za preradu u vino, te o dopuštenim tehnološkim postupcima i enološkim sredstvima za proizvodnju vina;
- h) o uvjetima koje mora ispunjavati vino i mošt u pogledu kakvoće, označavanja i ambalaže u prometu;
- i) o podjeli na manja vinogradarska područja (rajonizacija), o apsolutnim vinogradarskim zemljištima i o dopuštenim i preporučenim sortama vinove loze;
- j) o metodologiji za ocjenjivanje vina i mošta i drugih proizvoda;
- k) o ispitu degustatora;
- l) o uvjetima koje moraju ispuniti proizvođač, ugostiteljski objekti, točionice vina i prodavac vina na prometnicama za neposrednu prodaju neflaširanog vina krajnjem potrošaču;
- m) o podrumarskom evidentiranju;
- n) o ispitu sposobnosti poljoprivrednog inspektora za organoleptično ocjenjivanje;
- o) o načinu uzimanja uzorka i postupku s oduzetim predmetima;
- p) o pripremi elaborata za tradicionalno imenovanje vina;
- r) o obliku kontrolnog lista, o načinu i postupku izdavanja te cijeni kontrolnog lista i o evidenciji o izdavanju kontrolnih listova;
- s) druge propise potrebne za provedbu ovoga Zakona.

**POGLAVLJE VIII. NADZOR NAD PROVOĐENJEM
OVOGA ZAKONA**

Članak 70.
(Poljoprivredni i tržišni inspektor)

- (1) Službene kontrole i inspekcijski nadzor provode se u skladu s valjanim zakonskim propisima.
- (2) Službene kontrole i primjenu odredaba ovoga Zakona obavljaju: Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske - inspektorat uz posredovanje poljoprivrednih i tržišnih inspektora, Federalna uprava za inspekcijske poslove uz posredovanje kantonalnih poljoprivrednih i tržišnih inspektora, kao i inspekcijskih službi Vlade Brčko Distrikta BiH.
- (3) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega može obavljati poljoprivredni inspektor sa završenim agronomskim/poljoprivrednim fakultetom voćarsko-vinogradarsko-vinarskog, prehrambeno-tehnološkog i općeg smjera ili sa završenim prehrambeno-tehnološkim fakultetom prehrambeno-inženjerskog smjera, uz uvjet da ima i položen ispit sposobnosti za organoleptično ocjenjivanje.

Članak 71.
(Nadležnosti i ovlasti inspektora)

- (1) Inspekcijski nadzor i službene kontrole nad proizvodnjom i prometom vina obavljaju entitetski inspektorati.
- (2) Poljoprivredni inspektor za obavljanje inspekcijskog nadzora uz ovlasti po važećim zakonskim propisima o inspekcijama ima i sljedeće ovlasti:
 - a) pregledavati: vinograde, prerađivačke objekte (podrume, punionice i sl.); skladišta u kojima se skladišti grožđe, vino i drugi proizvodi; objekte u kojima se proizvode, prerađuju ili skladište grožđe, vino, mošt i drugi proizvodi i ekološka sredstva određeni za promet; carinska skladišta u nazočnosti carinskih službenika; objekti u kojima se grožđe, vino ili mošt prodaju krajnjem potrošaču;
 - b) pregledavati opremu za proizvodnju, preradu, njegu, punjenje, te prehranjivanje grožđa, mošta i drugih proizvoda, te opremu za točenje vina;
 - c) pregledavati grožđe, drop, mošt, vino i druge proizvode u proizvodnom lancu, u prijevoznom sredstvu, u prometu i u ponudi krajnjem potrošaču, enološka sredstva, ambalažu za vino i druge proizvode od grožđa i vina;
 - d) pregledavati oznake na ambalaži, nalaze, analize, certifikate, svu popratnu dokumentaciju za grožđe, vino i druge proizvode određene za promet, podrumarsku evidenciju, registar i katastar vinograda, te drugu dokumentaciju o grožđu, vinu i drugim proizvodima kod proizvođača, prerađivača, ugostitelja i trgovaca;
 - e) nadzirati postupke ocjenjivanja vina i mošta;
 - f) uzimati uzorke grožđa, dropa, mošta, vina i drugih proizvoda, te enoloških sredstava na trošak vlasnika i dati ih na analizu;
 - g) organoleptično testirati mošt, vino i druge proizvode.
- (3) U obavljanju inspekcijskog nadzora poljoprivredni inspektor, osim mjera određenih općim propisima o inspekciji, može izreći i sljedeće mjere:

- a) zabraniti sadnju nasada samorodnice i nasada onih sorti vinove loze koje nisu u sortnom izboru, određenom rajonizacijom, te odrediti uništenje novih nasada samorodnice i nasada loze koja nije u sortnom izboru;
 - b) privremeno, do dobivanja ocjene a najdulje pet dana od uzimanja uzorka, zabraniti promet moštom ili vinom ako sumnja da ne odgovara propisanim uvjetima;
 - c) zabraniti promet moštom ili vinom koje ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona ili propise donesene na temelju njega, iz međunarodnog sporazuma, ili ako su tijekom proizvodnje bila uporabljena nedopuštena sredstva i postupci;
 - d) zaplijeniti pokvareno ili umjetno stvoreno vino i druge proizvode te odrediti uništenje, odnosno preradu vina i drugih proizvoda;
 - e) odrediti daljnju njegu ili upotrebu vina s manom;
 - f) odrediti razvrstavanje vina u nižu kakvoću ukoliko ono ne ispunjava uvjete određene ovim Zakonom za deklariranu kakvoću, odnosno ako je vino u podrumu bilo miješano suprotno odredbama o zaštiti zemljopisnog podrijetla;
 - g) zabraniti promet vinom ako je stavljeno u promet bez popratne dokumentacije koja odgovara stranim značajkama vina ili ako originalno punjenje nema kontrolni list;
 - h) odrediti rok za sređivanje stanja, odnosno zabraniti obavljanje djelatnosti ako nisu ispunjeni uvjeti određeni ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega u pogledu prostorija, opreme ili kadra kod proizvođača, prerađivača, gostioničara, trgovaca, punionica, donjegovatelja, ovlaštenih organizacija i drugih;
 - i) zabraniti uvoz ili izvoz ako vino ili drugi proizvodi od grožđa i vina ne ispunjavaju uvjete određene ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega;
 - j) zabraniti proizvodnju vina od uvezenog grožđa i mošta;
 - k) izreći novčanu kaznu na licu mjesta u slučaju određenom ovim Zakonom, predložiti pokretanje prekršajnog postupka, odnosno prijaviti kazneno djelo.
- (4) Tržišni inspektor može uzeti uzorke vina i dati ih na analizu propisanu čl. 79. do 81. ovog Zakona.
- (5) Ako tržišni inspektor tijekom obavljanja nadzora iz članka 70. ovoga Zakona ustanovi da vino ili drugi proizvodi u prometu ne odgovaraju odredbama ovoga Zakona, izdaje rješenje kojim zabranjuje promet tim vinom ili drugim proizvodima.
- (6) Nadležna inspekcija nadzire izvoz i uvoz proizvoda iz čl. 64, 65. i 66. ovoga Zakona.
- (7) Nadležna inspekcija nadzire rad ovlaštenih pravnih osoba i predlaže oduzimanje ovlasti kada prestanu ispunjavati propisane uvjete.
- (8) Nadležna inspekcija izvješćuje nadležna tijela uprave o uočenim nepravilnostima i traži provođenje određenog postupka, ako sama nije ovlaštena izravno postupiti.
- (9) Podnosi zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka radi kršenja odredaba ovoga Zakona.

Članak 72.

(Nadzor nad uvoznim vinom)

- (1) Uvoznik je dužan organizacijskoj jedinici poljoprivredne inspekcije najbližoj mjestu uvoza prethodno najaviti uvoz vina i obavijestiti je o mjestu uvoza.
- (2) Ako je uvezeno vino u slobodnoj carinskoj zoni, odnosno u carinskom skladištu, poljoprivredni inspektor dužan je uzeti uzorak u nazočnosti carinika. Postupak počinje i nastavlja se u skladu s carinskim propisima.

POGLAVLJE IX. NAKNADE TROŠKOVA

Članak 73.

- (1) Proizvođači plaćaju naknadu troškova postupka za:
 - a) odobrenje dodavanja šećera ili koncentriranog mošta iz članka 19. st. (2) i (3) i članka 21. ovoga Zakona;
 - b) obavljanje analize iz članka 21. stavak (1) ovoga Zakona;
 - c) izdavanje oznake kontroliranog podrijetla proizvoda iz članka 6. st. (1), (2) i (3) ovoga Zakona;
 - d) izradu elaborata o zaštiti kontroliranog podrijetla iz članka 7. stavak (1) ovoga Zakona i dodatka elaborata iz članka 8. stavak (3) ovoga Zakona;
 - e) izdavanje rješenja o izmjeni iz članka 8. stavak (1) ovoga Zakona;
 - f) svako godišnje stavljanje u promet proizvoda iz članka 49. stavak (2) ovoga Zakona;
 - g) obavljanje analize i izdavanje mišljenja iz članka 49. stavak (2) ovoga Zakona;
 - h) svako godišnje stavljanje u promet proizvoda koji ne nose oznaku kontroliranog podrijetla;
 - i) izdavanje certifikata iz članka 66. stavak (2) i članka 38. stavak (2) točka c) ovoga Zakona;
 - j) izdavanje rješenja o stavljanju u promet proizvoda koji se uvoze iz članka 48. stavak (2), članka 64. stavak (2) i članka 65. st. (1) i (2) ovoga Zakona.
- (2) Naknade iz stavka (1) toč. a), c), e), f), i i j) ovoga članka prihod su proračuna Bosne i Hercegovine.
- (3) Naknade iz stavka (1) točke h) ovoga članka prihod su proračuna općine.
- (4) Naknade iz stavka (1) toč. b), d), g) i i) ovoga članka prihod su ovlaštenih pravnih osoba koji pružaju usluge za koje se plaća naknada.
- (5) Podnositelj zahtjeva snosi i posebne troškove postupka za izdavanje rješenja iz stavka (1) toč. c) i f) ovoga članka, sukladno odredbi članka 107. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04 i 88/07).

POGLAVLJE X. NADZOR

Članak 74.

(Upravni nadzor)

Nadležno ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, te nadzor nad radom ovlaštenih pravnih osoba.

Članak 75.

(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor, prema ovome Zakonu i propisima donesenim na temelju njega, obavljaju poljoprivredni inspektori, a nadzor nad prometom vina i drugih proizvoda od

grožđa i vina obavljaju tržišni inspektori nadležnih inspektorata.

**Članak 76.
(Iskaznica)**

Nadležni inspektori imaju posebnu iskaznicu kojom se utvrđuje njegovo službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

**Članak 77.
(Nadležnosti poljoprivredne inspekcije)**

- (1) Ako poljoprivredni inspektor u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi da je prekršen ovaj Zakon ili propis donesen na temelju njega, naložit će uklanjanje utvrđenih nepravilnosti ili nedostataka u određenom roku.
- (2) Poljoprivredni inspektor u provođenju inspeksijskog nadzora, prema odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, vodi postupak i donosi rješenja.

Članak 78.

Pravne i fizičke osobe čiji rad podliježe nadzoru poljoprivrednog inspektora dužne su omogućiti i dati potrebne podatke i obavijesti.

**Članak 79.
(Uzimanje uzoraka)**

- (1) Kada poljoprivredni inspektor posumnja da pregledani proizvod ili sredstvo ne odgovaraju uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega, uzet će određeni broj uzoraka i dostaviti ih na analizu ovlaštenoj pravnoj osobi.
- (2) Uzorci za analizu dostavljaju se pod šifrom.

**Članak 80.
(Nadanaliza)**

- (1) Proizvođač, uvoznik i korisnik (u daljnjem tekstu: vlasnik) u roku od osam dana od dana primitka rezultata analize može zahtijevati od poljoprivrednog inspektora da dostavi drugi primjerak uzorka na nadanalizu.
- (2) Nadanalizu može zahtijevati i inspektor u roku iz stavka (1) ovoga članka ukoliko posumnja u rezultat analize.
- (3) Nalaz nadanalize konačan je i može se pobijati samo pod uvjetima i na način propisan za pobijanje javnih isprava.
- (4) Nadanalizu mogu obavljati pravne osobe koje za to ovlasti Vijeće ministara BiH, sukladno Zakonu o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).
- (5) Popis pravnih osoba iz stavka (4) ovoga članka bit će objavljen u "Službenom glasniku BiH".

**Članak 81.
(Troškovi analize)**

- (1) Vlasnik od kojega je uzet uzorak dužan je dati posude i podmiriti troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka ako se utvrdi da proizvodi od kojih je uzet uzorak ne odgovaraju propisanim uvjetima.
- (2) Ako se analizom utvrdi da uzorci odgovaraju odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzorka podmiruje tijelo uprave čiji je poljoprivredni inspektor dostavio uzorke na analizu.
- (3) Vlasnik od kojega je uzet uzorak proizvoda nema pravo na naknadu vrijednosti uzorka.

- (4) Ako je analizu ili nadanalizu proizvoda zahtijevala pravna ili fizička osoba, troškove pakiranja, prijevoza i analize uzoraka snosi ta pravna ili fizička osoba, bez obzira na rezultate analize ili supervizije.

**Članak 82.
(Privremene mjere)**

- (1) Ukoliko poljoprivredni inspektor posumnja da vina i drugi proizvodi od grožđa i vina ili sredstva iz članka 20. stavak (1) ovoga Zakona sadrže tvari štetne za zdravlje ljudi ili da nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, mora zapečatiti posudu u kojoj se nalaze i donijeti privremenu mjeru zabrane uporabe i stavljanja u promet.
- (2) Privremena mjera iz stavka (1) ovoga članka traje dok poljoprivredni inspektor ne primi rezultat analize ovlaštene pravne osobe, a najdulje 15 dana.
- (3) Na pismeni zahtjev, poljoprivredni inspektor dužan je omogućiti vlasniku da u slučaju iz stavka (1) ovoga članka, u nazočnosti poljoprivrednog inspektora, obavi određene radnje kako bi održao zdravstveno stanje proizvoda.
- (4) Tijelo uprave čiji poljoprivredni inspektor zapečati posude nije odgovorno za štetne posljedice koje nastanu na proizvodu ako je vlasniku bilo omogućeno obavljanje radnji iz stavka (3) ovoga članka.

**Članak 83.
(Obveze subjekata u poslovanju s vinom)**

- (1) Kada poljoprivredni inspektor rješenjem zabrani uporabu vina ili drugog proizvoda od grožđa i vina zato što nisu proizvedeni sukladno odredbama ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju njega i članka 25. Zakona o hrani koji se odnose na obveze subjekata u poslovanju sa hranom (vina i drugih proizvoda od grožđa i vina), može dopustiti preradu takvog vina ili drugog proizvoda od grožđa i vina u drugi proizvod, na temelju analize ovlaštene pravne osobe. Troškove analize i prerade proizvoda podmiruje vlasnik.
- (2) Vlasnik nema pravo na naknadu štete nastalu u slučaju iz stavka (1) ovoga članka.

POGLAVLJE XI. KAZNENE ODREDBE

**Članak 84.
(Patvorenje vina)**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako patvori, odnosno poveća količinu masulja, mošta i vina dodavanjem alkohola, vode, šećera, kiseline, vinskog taloga, koncentriranog mošta, suhog grožđa i drugih tvari i sastojaka (članak 20. točka c) ovoga Zakona).
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 800 KM do 1.500 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 5.000 KM.

**Članak 85.
(Dodatak šećera, etilnog alkohola, izvoz i uvoz vina)**

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
 - a) ako vrhunskom vinu doda šećer, koncentrirani mošt ili bilo koju drugu slatku tvar (članak 20. točka g) ovoga Zakona);

- b) ako koristi etilni alkohol u proizvodnji vina (članak 20. točka e) ovoga Zakona);
 - c) ako izveze vino i druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbama članka 66. st. (1), (2), (3) i (4) ovoga Zakona;
 - d) ako uveze ili stavlja u promet vino i druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbama čl. 64. i 65. ovoga Zakona;
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 400 KM do 800 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 3.000 KM.

Članak 86.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
- a) ako proizvede proizvode iz članka 25. stavak (3), članka 26. stavak (1), članka 27. stavak (1), članka 28. stavak (1), članka 29. stavak (1), članka 30, članka 31. stavak (1), članka 32. stavak (1), članka 33. stavak (1) i članka 34. stavak (1) ovoga Zakona protivno uvjetima propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega;
 - b) ako u proizvodnji mošta i vina upotrijebi nedopuštena sredstva, sredstva koja nisu enološki čista ili koja su štetna za ljudsko zdravlje (članak 19. stavak (1) ovoga Zakona);
 - c) ako u prostorijama u kojima se proizvodi vino drži sredstva protivno odredbi članka 20. točka i) ovoga Zakona;
 - d) ako masulju, moštu ili vinu doda tvari protivno odredbama članka 20. toč. a) i b) ovoga Zakona;
 - e) ako miješa vina protivno odredbi članka 20. točke d) ovoga Zakona;
 - f) ako zasađi sorte vinove loze protivno odredbi članka 24. st. (1) i (2) ovoga Zakona;
 - g) ako stavi u promet grožđe, masulj, vino ili druge proizvode od grožđa i vina koji nisu proizvedeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega (članak 48. st. (1) i (2) ovoga Zakona);
 - h) ako proizvođač prodaje vino ili druge proizvode od grožđa i vina protivno odredbi članka 53. stavak (1) ovoga Zakona;
 - i) ako prodaje vino koje nije u originalno zatvorenim bocama ili posudama (članak 52. stavak (1) ovoga Zakona);
 - j) ako u svojem ugostiteljskom objektu drži ili prodaje vino protivno odredbi članka 57. stavak (1) ovoga Zakona;
 - k) ako u svojem ugostiteljskom objektu drži vino ili proizvode od grožđa ili vina koja su bolesna, vina s manom ili koja ne odgovaraju uvjetima za stavljanje u promet za potrošnju (članak 57. stavak (6) ovoga Zakona);
 - l) ako u prodavaonicama u kojima prometuje robom na malo drži ili prodaje vino, vinski ocat, koje nije u

originalno zatvorenim bocama ili posudama (članak 52. ovoga Zakona);

- m) ako miješa uvezeno grožđe, vino ili druge proizvode od grožđa ili vina s domaćim grožđem, vinom ili drugim proizvodima od grožđa ili vina i označava ih kao domaći proizvod (članak 22. ovoga Zakona).
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 150 KM do 400 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) toč. a), b), c), d), e), f), g), h), i) i m) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 800 KM do 1.000 KM.

Članak 87.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 1.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
- a) ako prerađuje grožđe na određenom području čiji sok ima manje od 64°Oechsle (članak 2. ovoga Zakona);
 - b) ako proizvede grožđe, mošt ili vino, a nije upisana u Registar proizvođača grožđa i vina (članak 13. stavak (1) ovoga Zakona);
 - c) ako prerađuje grožđe ili proizvodi, doraduje ili njeguje vino postupcima ili sredstvima kojima se mogu pogoršati fizikalna, kemijska, biološka ili organoleptična svojstva mošta ili vina (čl. 17. i 19. ovoga Zakona);
 - d) ako stavi u promet masulj, vino ili druge proizvode od grožđa ili vina bez oznake, s nepotpunim oznakama ili s oznakom koja ne odgovara stvarnom stanju (članak 42. ovoga Zakona);
 - e) ako ne vodi propisanu evidenciju iz članka 62. stavak (1) ovoga Zakona;
 - f) ako ne omogući obavljanje nadzora i ne pruži potrebne podatke i obavijesti (čl. 70. i 72. ovoga Zakona).
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 70 KM do 150 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 500 KM.

Članak 88.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 500 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba:
- a) ako do određenog roka ne prijavi općinskom tijelu uprave nadležnom za poslove poljoprivrede količinu obranog grožđa i proizvoda dobivenih od grožđa te njihovu zalihu iz prethodnih godina (članak 18. stavak (6) ovoga Zakona);
 - b) ako bere grožđe prije roka koji odredi ovlaštena organizacija (članak 18. ovoga Zakona);
 - c) ako ne postupi po rješenju nadležnog poljoprivrednog inspektora (članak 71. stavak (3) ovoga Zakona).
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 70 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 200 KM do 300 KM.

Članak 89.

- (1) Za prekršaje iz članka 84. stavak (1); članka 85. stavak (1); članka 86. stavak (1) te članka 87. stavak (1) ovoga Zakona, pravnoj ili fizičkoj osobi bit će izrečena prekršajna sankcija oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni za počinjenje prekršaja ili su pribavljeni ili nastali prekršajem.
- (2) Za prekršaje iz članka 84. stavak (1) i članka 85. stavak (1) ovoga Zakona počinjenog drugi puta, fizičkoj osobi će uz novčanu kaznu biti izrečena i zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju do jedne godine.

POGLAVLJE XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 90.

(Ovlasti ministra)

Ministar, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, na temelju će ovoga Zakona donijeti sljedeće provedbene propise:

- a) o opremi i stručnom osoblju ovlaštene pravne osobe iz članka 11. stavak (2) ovoga Zakona;
 - b) o dopuštenim sredstvima i postupcima u proizvodnji mošta i vina iz članka 19. ovoga Zakona;
 - c) o sadržaju oznaka iz članka 44., o obrascu sertifikata iz članka 66. stavak (10) i članka 48. stavak (5) ovoga Zakona;
 - d) o obrascu iskaznice te o načinu i postupku izdavanja iskaznice iz članka 76. ovoga Zakona
- (2) Ministar će donijeti provedbene propise iz stavka (1) ovoga članka u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 91.

(Upisnik u registar)

- (1) Proizvođači upisani u Registar proizvođača grožđa i vina dužni su nakon stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje poslovanje s odredbama ovoga Zakona u roku određenom propisima za provedbu ovoga Zakona kojima se pobliže utvrđuju uvjeti za proizvodnju i promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina.
- (2) Proizvođači koji ne postupe sukladno odredbama ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega prestaju proizvoditi istekom roka iz stavka (1) ovoga članka, što će rješenjem utvrditi nadležno ministarstvo.

Članak 92.

(Dozvola)

- (1) Proizvođači kojima je prema propisima do stupanja na snagu ovoga Zakona izdana dozvola za označavanje proizvoda oznakom kontroliranog zemljopisnog podrijetla dužni su u roku od godine dana od dana stupanja na snagu propisa iz članka 69. ovoga Zakona pribaviti rješenje iz članka 44. stavak (5) ovoga Zakona.
- (2) Proizvođačima koji ne pribave rješenje u roku iz stavka (1) ovoga članka, prestaje valjanost dozvola izdanih do stupanja na snagu ovoga Zakona, što rješenjem utvrđuje Ministarstvo.

Članak 93.

(Prijelazne odredbe)

Do donošenja propisa iz čl. 69 i 90. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o vinu i rakiji ("Službeni list SRBiH", br. 26/89 i 29/90) ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Članak 94.

(Prestanak važećeg Zakona)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o vinu i rakiji ("Službeni list SRBiH", br. 26/89 i 29/90).

Članak 95.

(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PS BiH broj 171/08
25. veljače 2008. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine
dr. Milorad Živković, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine
Sulejman Tihić, v. r.

На основу члана IV 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 20. сједници Представничког дома, одржаној 16. јануара 2008. године, и на 12. сједници Дома народа, одржаној 25. фебруара 2008. године, усвојила је

ЗАКОН

О ВИНУ, РАКИЈИ И ДРУГИМ ПРОИЗВОДИМА ОД ГРОЖЉА И ВИНА

ГЛАВА I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Садржај Закона)

Овим Законом уређују се:

- a) посебности чувања географског поријекла грожђа, вина и других производа од грожђа и вина;
- b) производња, промет и прерада племенитог винског грожђа за вино;
- c) производња и промет мошта и вина и других производа од грожђа и вина;
- d) задаци овлашћене институције за виноградарство и винарство (у даљњем тексту: овлашћена институција);
- e) израда и вођење виноградарског катастра;
- f) друга питања важна за спровођење јединственог система у вези са производњом и прометом грожђа, вина и других производа од грожђа и вина.

Члан 2.

(Дефиниција вина)

Вино је пољопривредно-прехрамбени производ, добијен потпуним или дјелимичним алкохолним врењем масуља или мошта, произведен од грожђа племените винове лозе, које у вријеме бербе садржи најмање 64 степена Oechsle шећера, уколико није за поједине бербе, сорте и производна подручја другачије одређено.

Члан 3.

(Дефиниција грожђа)

Грожђе је, у смислу овог Закона, здрав, зрео, презрео, просушен или природно смрзнут плод племените винове лозе (*Vitis vinifera*) намијењен за производњу вина и других производа од грожђа и вина.

Члан 4.

(Ракија и други производи од грозђа и вина)

Према овом Закону, други производи од грозђа и вина (у даљњем тексту: други производи) јесу:

- a) нискоалкохолна пића;
- b) производи од грозђа и вина без или са дјелимичним врењем, грозђани мошт, грозђани мошт дјелимичног врења, густе грозђани сок и густе грозђани мошт, ректификовани грозђани сок, грозђани сок и мистела;
- c) мјешавина других пића, односно биљних екстраката са вином, у којима је удио вина већи од 50%;
- d) неалкохолни производи од вина;
- e) винске ракије;
- f) винско сирће;
- g) вина за дестилацију;
- h) производи дестилације алкохолно преврелих производа од грозђа: ракија (комовица, лозовача, виновица, дрожденка), вински дестилат, вински алкохол (рафинисани и нерафинисани) и вињак;
- i) споредни производи од грозђа и вина: друп, петелке и производи од споредних производа: вински талог, вински камен и сјемене грозђа;
- j) остали производи од грозђа и вина.

Члан 5.

(Географско поријекло вина и других производа)

- (1) Географско поријекло вина и других производа означава се по географском подручју, гдје је грозђе било произведено и гдје су грозђе, вино, односно други производи од грозђа и вина добили, због природних или људских фактора, одређена, посебна својства.
- (2) Врсте ознака географског поријекла вина су следеће:
 - a) заштићено географско поријекло (ЗГП);
 - b) признато географско поријекло (ППП).
- (3) Ознаком заштићено географско поријекло (ЗГП) могу се означити само вина из разреда квалитетних и врхунских вина, код којих је и грозђе и вино произведено на одређеном подручју, које је једнако или мање од виногорја. Имена и услови за заштићено географско поријекло вина су прописани, а правна заштита обезбијеђена је овим Законом и прописима о индустријском власништву.
- (4) Ознаком признатог географског поријекла (ППП) могу се означити вина регије (рејона) за која је све грозђе произведено у одређеној регији или мањем подручју од регије. Имена и услови за признату географску ознаку су прописани, а правна заштита обезбијеђена је овим Законом и прописима о индустријском власништву.
- (5) Ознака географског поријекла је заједничко право и смију га користити они који су уписани у регистар произвођача грозђа и вина, за вино и друге производе, ако су грозђе, вино и други производи произведени на одређеном подручју и испуњавају друге прописане услове.
- (6) Ради заштите и контролисања географског поријекла вина и других производа води се, у складу са овим Законом, листа географских ознака вина и других производа.

У тој намери се:

- a) виноградска подручја Босне и Херцеговине дијеле на узгојна подручја;
 - b) води катастар постојећих и могућих виноградских површина са идеалним виноградским земљиштем (у даљњем тексту: катастар винограда);
 - c) води регистар произвођача грозђа и вина (у даљњем тексту: регистар);
 - d) прописују препоручене и дозвољене сорте винове лозе и подлоге за винову лозу (у даљњем тексту: трсни избор);
 - e) прати дозријевање грозђа и одређује вријеме бербе;
 - f) одговарајуће ограничава хектарски урод грозђа;
 - g) оцјењује и означава вино и друге производе.
- (7) У погледу ознаке поријекла вина и других производа примјењују се прописи о индустријском власништву само ако овим Законом није другачије одређено. Произвођач вина чије вино испуњава услове за означавање поријекла по овом Закону ужива правну заштиту према прописима о индустријском власништву.

Члан 6.

(Означавање и заштита контролисаног поријекла, имена и ознаке вина)

- (1) Ознаку контролисаног поријекла могу добити производи са виноградског подручја са утврђеним органолептичким и хемијским својствима значајним за еколошке услове положаја и сорте или групе сорти грозђа тог подручја.
- (2) На захтјев произвођача, Министарство спољне трговине и економских односа БиХ (у даљњем тексту: Министарство), у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Брчко Дистрикт БиХ) и на основу мишљења овлашћене институције, издаје рјешење за означавање вина ознаком "заштићено географско поријекло" (ЗГП) или "признато географско поријекло" (ППП) вина из члана 25. став (1) и став (3), чл. 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. и 35. овог Закона.
- (3) Уз захтјев из става (2) овог члана, произвођач прилаже елаборат о заштити контролисаног поријекла (стручну документацију) који израђује овлашћено правно лице из чл.10. и 11. овог Закона.
- (4) Свако рјешење из става (2) овог члана објављују се у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Члан 7.

(Елаборат)

Елаборат (стручна документација) за издавање рјешења за производе са ознаком контролисаног поријекла из члана 25. до члана 35. овог Закона мора садржавати:

- a) географске, ортографске и геолошке податке о виноградском подручју (регији, подрегији, виногорју, односно положају) на којем би се производило грозђе за производе за које се тражи рјешење за означавање контролисаног поријекла, те опис подручја и површину винограда у регији, подрегији, виногорју;
- b) податке о постојећим површинама под виноградима (парцела) на основу земљишнокњижних извода и преписа посједовног листа;

- c) податке о сортном саставу, агробиолошким и технолошким карактеристикама сорте и подлогама сваког винограда, исказано бројчано и у проценту заступљености;
- d) приказ климатских, земљишних, температурних и других фактора који су својствени за одређено подручје и који су од битног утицаја за производњу одређеног квалитета грозђа и вина;
- e) податке о уроду по трсу, јединици површине и укупно;
- f) опис агротехнике, ампелотехнике и заштите од биљних болести и наметника, који се примјењују, односно намјеравају примјењивати;
- g) опис начина прераде грозђа, дораде и њега вина и опис средстава која се употребљавају у производњи;
- h) опис објеката, техничких средстава и уређаја који се употребљавају у производњи;
- i) анализу хемијског састава мошта и вина, те опис органолептичких својстава вина;
- j) опис боце, опреме и ознака које ће дато вино имати у промету;
- k) податке који се морају пратити у производњи сваке године, а представљају специфичност одређеног вина;
- l) друге податке значајне за оцјену и постицање одређеног квалитета;
- m) извод из регистра произвођача грозђа и вина.

Члан 8.

(Измјена рјешења)

- (1) Произвођач је дужан да затражи код сваке промјене из члана 7. тачке од а) до м) овог Закона измјену већ издатог рјешења о заштити географског поријекла.
- (2) На захтјев произвођача, Министарство у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ издаје рјешење о измјени рјешења из става (1) овог члана.
- (3) Захтјеву из става (2) овог члана треба приложити додатак елабората (анекс) који се односи на затражену измјену.

Члан 9.

(Промјена категорије вина)

Вино са ознаком контролисаног поријекла може се у појединим годинама због слабијег квалитета или других разлога сврстати у нижу категорију, ако је то предвиђено елаборатом из члана 7. или анексом елабората овог Закона.

Члан 10.

(Заштита имена и знака вина)

Заштита имена и знака вина и других производа од грозђа и вина произведених према одредбама овог Закона и прописа донесених на основу њега спроводи се према одредбама посебних прописа о заштити имена и знака.

Члан 11.

(Стручни и аналитички задаци у области виноградарства и винарства)

- (1) Стручне, правне, развојне и аналитичке задатке у области виноградарства и винарства који су посебно значајни за Босну и Херцеговину, а одређени су овим Законом и на основу њега издатим прописима и уставним актом, обављају институције овлашћене од надлежног министарства (у даљњем тексту: овлашћене институције).

- (2) Министар спољне трговине и економских односа БиХ (у даљњем тексту: министар) ће правилником прописати начин рада и услове које треба да испуњава правно лице из става (1) овог члана.
- (3) Ради праћења дјелотворности и стања у виноградарству овлашћена институција дужна су да о обављеним пословима из своје дјелатности, најмање два пута годишње, поднесу писани извјештај Министарству и надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
- (4) Задаци из става (1) овог члана су:
 - a) савјетовање, едукација, оспособљавање и пренос знања до виноградарца и винара на технолошким, привредним, еколошким и другим подручјима важним за развој виноградарства и винарства;
 - b) селекција и интродукција винове лозе и генетска банка винове лозе;
 - c) узгој и јемство довољних количина основног матичног материјала винове лозе и земљишта;
 - d) вођење регистра произвођача и прерађивача грозђа и вина;
 - e) вођење виноградарског катастра;
 - f) праћење прописаних технологија и метода производње грозђа и вина (праћење дозријевања грозђа);
 - g) анализа грозђа и вина и разврставање вина и других производа према квалитету: оцјењивања вина и других производа (лабораторијске анализе и органолептичка оцјена);
 - h) издавање дозвола за шећерење грозђа и мошта;
 - i) одређивање времена бербе грозђа;
 - j) доношење одлука о оцјењивању вина и других производа.

ГЛАВА II - ПЕРЕРАДА ГРОЗЂА И ВИНА

Члан 12.

(Производња грозђа и вина, те прерада вина и других производа)

- (1) Производњом грозђа сматрају се сви радови у винограду укључујући и бербу грозђа.
- (2) Производња вина обухвата прераду грозђа и то: одвајање зрна од петелјке; пресовање грозђа и све подрумске радове: обрада масуља и мошта, алкохолно врење масуља и мошта, њега вина и припремање вина за потрошњу; пуњење вина у оригиналну амбалажу, те складиштење вина прије стављања у промет.
- (3) Прерада вина и/или других производа технолошки је поступак у којем се као сировина употријеби вино или други производи.

Члан 13.

(Произвођачи грозђа, вина и других производа)

- (1) Вино и друге производе смију производити лица која за ту дјелатност испуњавају прописане услове у погледу стручне оспособљености, просторија и опреме, а уписани су у регистар произвођача грозђа и вина и то:
 - a) правна лица и самостални предузетници;
 - b) физичка лица која се баве производњом грозђа, вина и других производа, а нису самостални предузетници, али само од сопственог узгоја грозђа.

- (2) Министар посебним прописом прописује минималне техничко-технолошке услове из става (1) овог члана.
- (3) Надлежни органи ентитета (кантони) и Брчко Дистрикта БиХ обављају послове утврђивања минималних техничко-технолошких услова из става (2) овог члана.
- (4) Министарство, на предлог надлежних органа ентитета (кантони) и Брчко Дистрикта БиХ, утврђује и контролише испуњавање услова из става (2) овог члана.

Члан 14.

(Регистар произвођача грозђа и вина)

- (1) У регистар се уписују правна и физичка лица која производе грозђе (у даљњем тексту: произвођачи грозђа), правна и физичка лица која производе вино (у даљњем тексту: произвођачи вина) и правна и физичка лица која производе друге производе (у даљњем тексту: произвођачи других производа), или правна и физичка лица која прерађују вино и друге производе (у даљњем тексту: прерађивачи вина и других производа).
- (2) Произвођачи грозђа су правна и физичка лица која производе грозђе за вино и друге производе и:
 - a) имају у власништву, закупу, односно у концесији 0,05 хектара или више винограда на територији Босне и Херцеговине;
 - b) имају стални боравак у Босни и Херцеговини, а у вријеме ступања на снагу овог Закона имају винограде у власништву или закупу у граничним подручјима државе која граничи са Босном и Херцеговином, уколико донесу грозђе, вино или друге производе на територију Босне и Херцеговине.
- (3) Произвођачи вина су правна и физичка лица која производе вино од грозђа из сопствене производње или од купљеног грозђа или вина.
- (4) Прерађивачи вина односно других производа су правна и физичка лица која прерађују вино, односно друге производе из сопствене, односно купљене робе, у друге производе.
- (5) Произвођачи, односно прерађивачи који су правна лица, односно самостални предузетници, уписују се у регистар у управној јединици, у којој правно лице, односно самостални предузетник има сједиште. Произвођачи грозђа који су физичка лица уписују се у регистар управне јединице у којој се налазе њихови виноградни, односно њихови већи дио.
- (6) Министарство води обједињавање регистра и главни регистар.

Члан 15.

(Садржај регистра)

- (1) У регистар се уписују следећи подаци:
 - a) о произвођачима и прерађивачима из чл. 13. и 14. овог Закона: име, презиме и адреса, јединствени матични број физичког лица, односно име, сједишта и матични број правног лица, односно самосталног предузетника;
 - b) о виноградима: општина, катастарска општина, број парцеле, катастарски разред, нето и бруто површина;
 - c) о винском трсу: број трсова и раздаљина садње, сорта, земљиште, година садње, попуњеност засада;
 - d) о производу: количина грозђа по сортама, количина вина и других производа у домаћој производњи;

- e) о откупу: количина откупљеног грозђа, мошта односно вина по сортама и количинама откупљених других производа по врстама;
 - f) остали подаци.
- (2) Произвођач, односно прерађивач из става (1) овог члана, прије почетка обављања активности на прописан начин, у прописаним роковима и заједно са прописаном документацијом, мора предати захтјев за упис у регистар.
 - (3) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује услове које мора задовољити произвођач за упис у регистар, односно виноградарски катастар, те садржај, облик и начин вођења регистра.
 - (4) Управна јединица води регистар на прописан начин. Управна јединица прописане податке из регистра у прописаном року и на прописан начин шаље ресорном министарству надлежном за пољопривреду и овлашћеној институцији за израду збирног регистра.
 - (5) Право на коришћење података из регистра имају:
 - a) министарство за праћење стања и обликовање привредне политике у области виноградарства и винарства;
 - b) овлашћена институције за обављање својих задатака;
 - c) надлежне инспекције за обављање својих задатака;
 - d) управни орган надлежан за државну и ентитетску статистику,
 - e) други органи овлашћени законом.

Члан 16.

(Катастар постојећих и могућих винограда)

- (1) На основу збирног регистра и других база података, овлашћена институција, у складу са чланом 11. став (4) тачка е) овог Закона, прави катастар винограда као евиденцију о постојећим и могућим виноградима. Катастар винограда води се повезано са земљишним катастром.
- (2) Као могуће виноградарске површине могу се евидентирати само апсолутно виноградарска земљишта. Апсолутно виноградарско земљиште је земљиште на којем вински трс даје квалитетно и количински оптималне производе, при чему је економичност производње винове лозе на том земљишту већа него што би била приликом производње других пољопривредних производа.
- (3) При изради и вођењу катастра винограда, овлашћена институција користи податке о:
 - a) произвођачима из збирног регистра произвођача грозђа и вина, при чему се за физичка лица могу користити, у погледу имена, презимена и адресе те јединственог матичног броја лица, подаци из централног регистра становништва; а за правна лица и самосталне предузетнике, у погледу имена, адресе, матичног броја те других јавних података, подаци из регистра предузећа; а за обоје и подаци из регистра територијалних јединица и евиденције кућних бројева;
 - b) земљишту из земљишног катастра, топографских нацрта, карата и база;
 - c) власницима, површинама, катастарској култури и катастарском разреду из базе података земљишног катастра Босне и Херцеговине, укључујући постојећу компјутерску обраду;

- d) земљишту и њиховој родности из агрокарте, категоризовања и разврставања пољопривредног земљишта, из педолошке и геолошке карте, из аеро-фото снимака и постојећих сателитских снимака, те систематског праћења и анализе родности пољопривредног земљишта;
 - e) поднебљу из базе података Хидрометеоролошког завода Босне и Херцеговине;
 - f) загађености на основу систематског праћења загађености пољопривредног земљишта, пољопривредног биља и отпадних вода.
- (4) Они који управљају подацима, односно власници из става (3) овог члана дају Министарству податке бесплатно, а могу зарачунати непосредне материјалне трошкове за потребну додатну документацију.
- (5) Овлашћене институције воде виноградарски катастар.

Члан 17.**(Грожђе)**

- (1) Грожђе које је предвиђено за прераду у вино може се производити само на апсолутно виноградарским земљиштима и од одређених препоручених, односно дозвољених сорти винове лозе за одређено производно подручје.
- (2) Грожђе које је предвиђено за прераду у вино мора бити, у погледу предвиђеног степена квалитета вина, произведено одговарајућом виноградарском технологијом.
- (3) У производњи грожђа и вина мора се радити са грожђем, дропом, моштом и вином тако да се задрже и развију све природне особине квалитета грожђа и да се однегује одговарајуће вино за промет.
- (4) Средства и поступци који могу бити штетни за људско здравље и животну средину су забрањени.
- (5) Из увезеног грожђа, дропа, односно мошта, није дозвољена производња вина, изузев стоне категорије вина без заштићеног географског поријекла. Ова одредба не вриједи за грожђе које произвођачи из члана 13. и члана 14. став (2) овог Закона производе на својим земљиштима на пограничним подручјима сусједних држава, а у складу са овим Законом и прописима издатим на основу њега доведу у Босну и Херцеговину.

Члан 18.**(Берба)**

- (1) Берба грожђа за производњу мошта и вина није дозвољена прије дана који, по појединачним подручјима за поједине сорте племените винове лозе и степену квалитета на основу података о дозријевању грожђа, одреда овлашћена институција. Поједино подручје које је одређено за бербу може бити мање од виноградарске подрегије.
- (2) Рок за бербу грожђа одређује се на основу теренских мјерења зрења грожђа, тако да грожђе за вријеме бербе има толики степен шећера да дослађивање вина више није потребно.
- (3) Без обзира на члан 2. овог Закона, Министарство може због изузетно непогодних прилика за дозријевање грожђа, а по претходном мишљењу овлашћених институција, дозволити производњу вина од грожђа које за вријеме бербе има најмање 52 степена Oechsle.
- (4) Овлашћена институције објављују дозвољени рок за бербу на начин који је уобичајен у одређеном крају.

- (5) Бербу грожђа за врхунско вино треба претходно пријавити овлашћеним институцијама. Прије бербе овлашћена институција прегледају количину и квалитет грожђа које је предвиђено за производњу врхунског вина из члана 25. став (3) тачка d) овог Закона.
- (6) Произвођач је дужан да сваке године, најкасније до 31. децембра текуће године, пријави општинском органу управе надлежном за пољопривреду количину бербе грожђа и производа добијених од грожђа, те њихову залиху из претходних година.

Члан 19.**(Њега вина)**

- (1) У производњи грожђа, вина и других производа од грожђа и вина дозвољени су само прописани поступци и енолошка средства.
- (2) Поправљање мошта и вина, те дослађивање грожђа и мошта није дозвољено, осим ако за то овлашћена институција издају прописану дозволу за дослађивање дропа и мошта.
- (3) Овлашћена институција могу издати дозволу ако су у одређеним годинама временске прилике за раст и развој винове лозе биле посебно неповољне, а при томе узима у обзир производно подручје и предвиђени степен квалитета вина и сорту грожђа.
- (4) Дозвола за дослађивање не смије се издати ако је масуљ, односно мошт намијењен за производњу врхунског вина.
- (5) Дозвола из става (4) овог члана заједничка је одлука за све произвођаче грожђа и вина поједине сорте са одређеног производног подручја и издаје се по службеној дужности.
- (6) Одлука се објављује у производном подручју на уобичајен начин, а један извод шаље се пољопривредној инспекцији.
- (7) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује дозвољене поступке и средства у производњи.

Члан 20.**(Забрањени поступци)**

Забрањено је:

- a) масуљ, мошту и вину додавати шећер, концентровани мошт или друге слатке супстанце, ако овим Законом и прописима донесеним на основу њега није другачије одређено,
- b) масуљ или мошту, којем је уз услове прописане чланом 19. овог Закона додат шећер или концентровани мошт и вину добијеном од таквог масуља, односно мошта, поправљати киселост,
- c) патворити, односно повећавати количину масуља, мошта или вина додавањем алкохола, воде, шећера, киселине, винског талоба, концентрованог мошта, сувог грожђа и других супстанци и састојака,
- d) мијешати:
 - 1) стоно, квалитетно или врхунско вино са специјалним винима,
 - 2) масуљ, мошт или вино од племените винове лозе са производима директно родних хибрида,
 - 3) здрава вина са болесним винима и винима са маном,
 - 4) бијела вина са црним винима ради добијања ружичастих вина,

- e) у производњи вина и других производа користити етилни алкохол који није винског поријекла,
- f) вину којем је уз услове из члана 19. овог Закона повећаван алкохол додавати концентровани мошт,
- g) у производњи врхунских вина додавати концентровани мошт, шећер или било које друге слатке супстанце,
- h) докисељавање или откисељавање у производњи врхунских вина,
- i) држати средства која не испуњавају услове из члана 19. став (1) овог Закона, у просторијама у којима се производи вино и други производи од грозђа и вина.

Члан 21.

(Изузеци)

- (1) Изузетно од одредаба члана 20. овог Закона, овлашћене институције могу дозволити произвођачу да на основу спроведене анализе, масуљу, мошту или младом вину у врењу дода шећер или концентровани мошт, ради повећања садржаја алкохола у вину, ако је због лоших временских услова садржај грозђаног шећера у масуљу или мошту мањи од просјечног садржаја шећера за ту сорту и то подручје.
- (2) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује услове и начин под којим је производима из става (1) овог члана дозвољено додавати шећер или концентровани мошт.

Члан 22.

(Мијешање грозђа, масуља, мошта и вина)

- (1) Мијешање грозђа, масуља, мошта односно вина дозвољено је за поједине степене квалитета вина, за различита годишта и боје грозђа, само у оквиру које одређује овај Закон и прописи издати на основу њега.
- (2) Забрањено је мијешање домаћег вина са увозним.

ГЛАВА III - ПОДЈЕЛА ВИНОГРАДАРСКОГ ПОДРУЧЈА НА ПРОИЗВОДНА ПОДРУЧЈА

Члан 23.

(Производна подручја)

- (1) У погледу еколошких размјера (рељеф, поднебље, тло, агробиолошки фактори, те наука о племенитој виновој лози), главним органолептичким својствима вина, те историјско-традиционалним поступцима прераде грозђа и вина, виноградарска подручја Босне и Херцеговине дијеле се на производна подручја: зону, регију (рејон), подрегију (подрејон), виногорје и винородне положаје.
- (2) Зона је шире географско подручје које има сличне прилике што се тиче поднебља и отапања снијега које заједно са агробиолошким факторима утичу на главна органолептичка својства вина произведеног на подручју винородног краја.
- (3) Винородна подручја из става (1) овог члана, са њиховим границама, правилником прописује министар у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Члан 24.

(Избор сорти)

- (1) У појединим регијама (рејонима) смије се садити и производити вино само из оних сорти које одређује сортни избор за поједину регију.

- (2) Сорте винове лозе за производњу вина у смислу овог Закона морају припадати врсти *Vitis vinifera* или укрштањем *Vitis vinifera* са другим врстама рода *Vitis*.
- (3) Министар у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ доноси правилник о националној листи признатих култивара винове лозе којим ће се одредити и групе препоручених и дозвољених култивара за поједина виноградарска подручја.

ГЛАВА IV - РАЗВРСТАВАЊЕ, ОЦЈЕЊИВАЊЕ И ОЗНАЧАВАЊЕ ВИНА**Одјељак А. Разврставање вина**

Члан 25.

(Разврставање вина према квалитету)

- (1) Вина у смислу овог Закона су:
 - a) вина у ужем смислу ријечи:
 - 1) мирна вина,
 - 2) пјенушава вина,
 - 3) бисер вина,
 - 4) газирана вина;
 - b) специјална вина:
 - 1) десертна вина,
 - 2) ароматизирана вина,
 - 3) ликерска вина;
 - c) по боји, вина се дијеле на бијела, ружичаста (*rose, opolo*) и црна (црвена).
- (2) По садржају непревредог шећера, вина се дијеле на:
 - a) мирна вина:
 - 1) сува,
 - 2) полусува,
 - 3) полуслатка и
 - 4) слатка;
 - b) пјенушава, бисер и газирана вина:
 - 1) врло сува,
 - 2) сува, полусува,
 - 3) полуслатка и
 - 4) слатка.
- (3) Разврставање вина на степене квалитета зависи од достизања квалитета грозђа, хектарског приноса који не смије бити већи од прописане количине, степена сладора који се добије код гњечења грозђа, природног алкохола и других супстанци вина, те органолептичких својстава вина и то:
 - a) Стоно вино без ознаке географског поријекла је вино произведено од једне или више сорти грозђа винове лозе. Стоно вино не може носити ознаку сорте.
 - b) Стоно вино са ознаком географског поријекла је вино произведено од једне или више сорти грозђа које потичу из једне виноградарске регије.
 - c) Квалитетно вино са ознаком заштићеног географског поријекла (ЗГП) јесте вино произведено од једне или више сорти грозђа које потичу из једне виноградарске подрегије са израженим квалитетним органолептичким својствима значајним за еколошке услове и сорте одређене виноградарске подрегије,

виногорја или положаја чију ознаку носи, које је одњеговано у тој подрегији.

- d) Врхунско вино са ознаком заштићеног географског поријекла (ЗГП) јесте вино произведено од одређене сорте или групе сорти грозђа које потичу из једног или више виноградарских положаја у оквиру једног виногорја са изузетно израженим квалитетним, специфичним органолептичким и хемијским својствима значајним за еколошке услове положаја и сорте, односно групе сорти грозђа. То вино мора бити одњеговано и пуњено у боце у виноградарском виногорју који обухвата одређени положај.
- e) Ако вино из ст. (1), (2) и (3) овога члана носи ознаку сорте, мора бити произведено од најмање 85% грозђа сорте чије име носи.

Члан 26.

(Предикатна вина)

- (1) Предикатна вина су вина која у изузетним годинама у посебним условима дозријевања, начина бербе и прераде дају посебан квалитет, а морају бити произведена само од грозђа препоручених сорти за поједино виногорје.
- (2) Предикатна вина су:
- a) "Касна берба"- вино произведено од грозђа које је убрано у стању потпуне зрелости и чији мошт има најмање 94° Oechsle.
- b) "Изборна берба"- вино произведено искључиво од брижно изабраног грозђа, чији мошт садржи најмање 105° Oechsle.
- c) "Изборна берба бобица" - вино произведено од презрелих или племенитом плијесни нападнутих бобица чији мошт садржи најмање 127° Oechsle.
- d) "Изборна берба просушених бобица"- вино произведено од просушених бобица чији мошт садржи најмање 154° Oechsle.
- e) "Ледено вино"- вино произведено од грозђа које је убрано на температури од најмање -7° C и прерађено у смрзнутом стању, а чији мошт садржи најмање 127° Oechsle.
- (3) Ентитетско министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, на предлог нижих нивоа управе задужених за послове пољопривредно-прехранбеног сектора, дозволиће производњу и других предикатних вина на основу произвођачке спецификације по претходном мишљењу овлашћеног правног лица из члана 6. ст. (1), (2) и (3) овог Закона.

Члан 27.

(Пјенушава вина)

- (1) Пјенушава вина су вина добијена првим и другим алкохолним врењем свјежег грозђа, мошта од грозђа и вина подобног за добијање стоног вина као и квалитетног и врхунског вина, која када се отвори посуда отпуштају угљен-диоксид, који потиче искључиво од врења и има притисак од најмање 3 бара као посљедицу отопљеног угљен-диоксида при температури затворене посуде од 20° C.
- (2) Природна пјенушава вина могу бити:
- a) стоно пјенушаво вино,
- b) стоно пјенушаво вино са контролисаним географским поријеклом,

- c) квалитетно пјенушаво вино са контролисаним географским поријеклом,

- d) врхунско пјенушаво вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 28.

(Бисер вина)

- (1) Бисер вина су вина добијена од стоног вина, квалитетног вина или производа подобних за добијање стоног вина или квалитетног вина под условом да таква вина или производи имају укупну алкохолну јачину не мању од 9% вол. или стварну волумну алкохолну јачину не мању од 7% вол. и која имају притисак због насталог угљен-диоксида не мањи од 1 бара и не већи од 2,5 бара када се држи на температури од 20° C у затвореним посудама.
- (2) Бисер вина могу бити:
- a) стоно бисер вино,
- b) стоно бисер вино са контролисаним географским поријеклом,
- c) квалитетно бисер вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 29.

(Газирана вина)

- (1) Газирана вина су вина добијена од стоних вина, која када је посуда отворена отпуштају угљен-диоксид који потпуно или дјелимично потиче од додавања тог гаса и који има притисак од најмање 3 бара као посљедицу отопљеног угљен-диоксида, када се држи у затвореној посуди на температури од 20° C.
- (2) Газирана вина могу бити:
- a) стоно газирано вино,
- b) стоно газирано вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 30.

(Архивско вино)

Архивско вино је вино које се у подрумским условима чува дуже од његовог оптималног зрења, а најмање пет година од дана прераде грозђа у вино, од чега најмање три године у боци.

Члан 31.

(Специјална вина)

- (1) Специјална вина су вина добијена посебним начином прераде грозђа, мошта или вина без додатка или са додатком одређене количине винског алкохола, винског дестилата, шећера, концентрованог мошта и мирисавих или других дозвољених супстанци биљног поријекла.
- (2) Специјална вина су:
- a) десертно вино,
- b) ликерско вино,
- c) ароматизирано вино.

Члан 32.

(Десертна вина)

- (1) Десертна вина су специјална вина добијена посебним начином прераде презрелог, односно просушеног грозђа, као и вина добијена посебним поступцима дораде мошта и вина.

- (2) Десертно вино мора садржавати најмање 15% вол. стварног алкохола.
- (3) Десертна вина разврставају се у следеће категорије квалитета:
- а) десертно вино,
 - б) десертно квалитетно вино са контролисаним географским поријеклом,
 - с) десертно врхунско вино са контролисаним географским поријеклом,
 - д) прошек је десертно квалитетно или десертно врхунско вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 33.**(Ликерска вина)**

- (1) Ликерска вина су специјална вина добијена врењем масуља или мошта уз додатак згуснутог мошта, алкохолног мошта, винског дестилата или винског алкохола.
- (2) Стварни садржај алкохола у ликерским винима не смије бити мањи од 15% вол. стварног нити већи од 22% вол. укупног алкохола.
- (3) Ликерска вина разврставају се у следеће категорије квалитета:
- а) ликерско вино,
 - б) ликерско квалитетно вино са контролисаним географским поријеклом,
 - с) ликерско врхунско вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 34.**(Ароматизована вина)**

- (1) Ароматизована вина су специјална вина добијена из вина посебним поступком уз додатак алкохола, сладора, киселина и екстракта добијеног мацерацијом ароматичних биљака.
- (2) Садрже најмање 8% вол. стварног алкохола, а највише 25% вол. укупног алкохола.
- (3) Ароматизована вина разврставају се у следеће категорије квалитета:
- а) ароматизовано вино,
 - б) ароматизовано квалитетно вино са контролисаним географским поријеклом,
 - с) ароматизовано врхунско вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 35.**(Младо вино)**

- (1) Младо вино је вино код којег је извршено дјелимично или потпуно врење и које није прошло цијелу технолошку обраду.
- (2) Младо вино може бити:
- а) стоно младо вино без географског поријекла,
 - б) стоно младо вино са контролисаним географским поријеклом,
 - с) квалитетно младо вино са контролисаним географским поријеклом.

Члан 36.

Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује услове за

производњу, означавање и стављање у промет вина из чл. од 25. до 35. овог Закона.

Одјељак В. Оцјењивање вина**Члан 37.****(Обавезно оцјењивање вина и мошта прије стављања у промет)**

- (1) Вино и мошт одређени за стављање у промет морају бити оцјењени на прописан начин прије стављања у промет. Послије службеног оцјењивања вина одређеног за промет није дозвољено накнадно мијењање.
- (2) Ако се вино након оцјењивања из било којег разлога промијени, треба га прије пуштања у промет поново оцјенити.
- (3) Оцјењено мора бити и увезено вино.
- (4) Без обзира на став (1) овог члана није потребно оцјенити вино из сопствене производње које произвођачи из члана 13. став (1) овог Закона сами употребе за сопствену потрошњу.

Члан 38.**(Оцјена вина)**

- (1) Оцјена вина и мошта подразумева органолептичку оцјену вина у коју иде изглед, мирис и окус вина и физикално-хемијска анализа вина и мошта.
- (2) Оцјеном вина и мошта одређује се:
- а) примјереност вина и мошта за промет и његова истовјетност са документацијом која га прати,
 - б) степен квалитета вина с обзиром на: географско поријекло вина, услове производње и њега, садржај појединих супстанци и органолептичку оцјену,
 - с) истовјетност вина с обзиром на сертификат државе извознице и примјереност за промет тог вина у Босни и Херцеговини.

Члан 39.**(Поступак оцјене вина и мошта)**

- (1) Овлашћене институције дају оцјену вина и мошта. О оцјењивању и разврставању вина овлашћене институције одлучују у управном поступку.
- (2) Ако власник вина, односно мошта није задовољан оцјеном, може у року од осам дана од дана пријема те одлуке уложити жалбу Министарству и захтијевати понављање оцјењивања вина односно мошта. Резултат поновљене оцјене је коначан.
- (3) Овлашћено лице овлашћене институције узима узорак за оцјену вина из разреда заштићених вина врхунске и квалитетне категорије, произведеног у Босни и Херцеговини.
- (4) Наручилац шаље овлашћеној организацији за оцјену мошта и вина узорак за оцјену мошта и вина из разреда стоног вина произведеног у Босни и Херцеговини
- (5) Пољопривредни инспектор даје узорак за оцјену увезеног вина.
- (6) Ако се увезено вино касније доради, прије пуштања у промет крајњем потрошачу, оцјењује га и узорак даје овлашћена институција.

Члан 40.**(Дегустатори)**

- (1) Министар именује дегустаторе за органолептичко оцјењивање вина и мошта. Дегустатор мора претходно

проћи испит способности, познавања енологије и прописа о виноградарству и винарству.

- (2) Ако је дегустатор уједно и произвођач вина односно мошта или власник а запослен је у организацији која производи вино односно мошт, његова оцјена не збраја се у случају када се оцјењује његово вино и мошт или вино и мошт организације у којој је тај власник запослен.

Члан 41.

(Комисија за оцјењивање вина и мошта)

- (1) Органолептичко оцјењивање вина обавља најмање петочлана комисија дегустатора коју чине представници произвођача грожђа и вина, потрошачи и стручњаци у области виноградарства и винарства.
- (2) Првобитни оцјењивачи су код поновне оцјене елиминисани. Поновну оцјену даје проширена деветочлана комисија.

Одјељак С. Означавање вина

Члан 42.

(Означавање вина и других производа)

- (1) За означавање вина и других производа смију се употребити само прописане ознаке и таква опрема која потрошача не доводи у забуну о поријеклу, степену квалитета и саставу вина, сорте грожђа од којег је вино произведено, о могућим одликовањима произвођача, посебним поступцима производње и о другом.
- (2) За именовање вина из разреда квалитетних вина не смију се употребљавати измишљена имена, осим ако се не ради о регистрованој робној ознаци.
- (3) Вино се може именовати и према одређеним лицима или данима у години, ако је грожђе брано одређеног датума, односно ако је лице по којем се вино именује повезано са мјестом или крајем у којем се производи грожђе.
- (4) Одликовање, односно признање, може се означити само на количини вина за које је службено лице прије оцјењивања утврдило да га представља одликовани, односно, награђени узорак.

Члан 43.

(Рјешење о пуштању вина у промет)

- (1) Сва оригинално пуњена вина у промету морају имати Рјешење о пуштању вина у промет.
- (2) Произвођачу вина Рјешење о пуштању вина у промет издају овлашћена институције на основу количине вина за које је произвођач предложио узорак за оцјену и наведена је у одлуци из члана 39. став (1) овог Закона.
- (3) Овлашћене институције воде прописану евиденцију о издатим рјешењима.

Члан 44.

(Означавање географског поријекла босанскохерцеговачког вина)

- (1) Ознаком заштићеног географског поријекла смије се означавати само вино одређеног степена квалитета, произведеног на одређеном производном подручју и са важним карактеристикама овог производног подручја за које произвођачи пријаве тражене податке у регистар произвођача грожђа и вина.
- (2) Произвођач стиче право на означавање географског поријекла вина и других производа након добијања мишљења о оцјени вина.

- (3) Ознаку производа са контролисаним географским поријеклом, са контролисаног и ограниченог винородног подручја и контролисаног и ограниченог специфичног винородног подручја, могу добити вина која задовољавају услове из става (2) овог члана и која имају рјешење за означавање ознаком контролисаног географског поријекла.
- (4) Производи са ознаком контролисаног географског поријекла морају задовољити услове да:
 - a) потичу са одређеног и ограниченог винородног подручја,
 - b) потичу од одређених сорти или група сорти винове лозе,
 - c) имају прописан најмањи природни садржај алкохола,
 - d) није премашен допуштени природ по хектару,
 - e) имају хемијски састав и органолептичка (сензорска) својства карактеристична за производ са тог подручја,
 - f) су евидентирани у регистру.
- (5) Министарство, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, на предлог овлашћене институције, доноси рјешење о дозволи означавања вина ознаком заштићеног (контролисаног) географског поријекла.
- (6) Хемијски састав и органолептичка (сензорска) својства вина одређују категорију квалитета вина са ознаком контролисаног географског поријекла.
- (7) Овлашћена институција води регистар ознака контролисаног географског поријекла вина, укључујући традиционалне и хомонимне ознаке.
- (8) Министар прописује правилником услове које морају задовољити произвођач и производ за добијање рјешења о означавању вина ознаком контролисаног географског поријекла, те поступак заштите.
- (9) За ознаку географског поријекла по производном подручју могу се користити само прописана имена производних подручја.
- (10) Означавање вина једног квалитетног разреда именом одређеног производног подручја искључује употребу истог имена за означавање вина другог квалитетног разреда.
- (11) Ознака географског поријекла вина мора бити истакнута на видном мјесту на амбалажи.
- (12) Ако робна ознака вина садржи било какво непосредно или посредно истицање географског обиљежја, таква робна ознака смије се употребити само ако је вино произведено на подручју које је у тој робној ознаци посредно или непосредно садржано.
- (13) Осим географског поријекла вина, на сваком оригиналном пуњењу вина произведеног у Босни и Херцеговини мора бити наведено и да је вино произведено у Босни и Херцеговини. У случају истих географских имена, потребно је тачно одредити оба географска подручја и обезбиједити да не може довести до забуне.
- (14) Ако власник винограда или винског погона у пограничном подручју сусједне државе, у близини границе са Босном и Херцеговином, обрађује, односно произведе вино на таквом пограничном подручју, тада Министарство одређује ознаку вина доношењем рјешења у управном поступку. Поступак почиње на захтјев странке. Рјешење важи за одређену количину грожђа односно вина, и може бити

садржајно и временски ограничено и може се поништити ако би било у супротности са међународним споразумом, односно ако га власник крши.

- (15) У случају повреде права из става (1) и (2) овог члана, корисник ознаке контролисаног географског поријекла има право на судску заштиту, у складу са одредбама закона којим се уређују ознаке географског поријекла производа и услуга.

Члан 45.

(Забрана приликом означавања вина)

Приликом означавања босанскохерцеговачког и увезеног вина забрањено је:

- а) превођење географских ознака,
- б) означавање вина које би на било који начин доводило у забуну о његовом географском поријеклу. Забуном се сматра и описно и сликовно навођење подручја из којег не долази грожђе за то вино или коришћење ријечи: "сличан као, врстан, тип, стил, поступак као и сл.", односно употреба имена која могу довести у забуну својом фонетичком сличношћу.

Члан 46.

(Означавање других производа)

Други производи могу се означавати географским поријеклом само ако грожђе, односно вино од којег су произведени, потиче у цјелини из означеног подручја, а зато постоје прописани докази. Поступак за добијање назива географског поријекла других производа, те судска заштита, произлази из прописа о индустријском власништву.

Члан 47.

(Мјере због мијешања вина)

- (1) Уколико произвођач мијеша вина са различитим географским поријеклом, и то босанскохерцеговачко вино са страним, односно вино из различитих винородних крајева, може се цијела количина вина која се нађе у промету, кад се утврди мијешање у његовом подруму, означити као стано вино са незаштићеним географским поријеклом.
- (2) Одредбе става (1) овог члана не важе за примјере из члана 14. став (2) тачка б) овог Закона.

ГЛАВА V - ПРОМЕТ

Члан 48.

(Промет)

- (1) Прометом грожђа, мошта, вина и других производа сматрају се по овом Закону сви поступци након завршене производње грожђа, мошта, односно вина и других производа, који су настали складиштењем, превозом, раздјељивањем и продајом грожђа, мошта, вина и других производа, као и њиховим извозом или увозом, осим складиштења за личну употребу произвођача.
- (2) У промет се смију ставити грожђе, мошт, вино и други производи од грожђа и вина који су произведени у складу са одредбама овог Закона и прописа донесених на основу њега и који имају Рјешење о стављању у промет.
- (3) Производ из става (1) овог члана у промету је када је довршен поступак његове дораде и издато Рјешење о стављању у промет.
- (4) У промет се по овом Закону убраја и понуда вина угоститељским објектима, домаћинствима која се баве туризмом или сличним домаћинствима, точионицама вина,

на саобраћајницама и другим облицима непосредне понуде крајњем потрошачу.

- (5) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује услове за стављање у промет производа из става (1) овог члана.

Члан 49.

(Органолептичко оцјењивање вина)

- (1) Рјешење за стављање у промет производа из члана 48. став (1) овог Закона доносе, по овлашћењу Министарства, овлашћене институције.
- (2) Рјешење овлашћене институције за стављање у промет вина заснива се на надзору прераде грожђа, увида у подрумску евиденцију, физикално-хемијској анализи и органолептичкој (сензорској) оцјени.
- (3) Уз рјешење о стављању пакованог вина у промет, овлашћена институција издају маркице, односно врпце којима ће производ у промету бити обиљежен.
- (4) Министар правилником прописује аналитичке методе, опрему и друге услове за спровођење анализа.
- (5) Министар именује чланове Комисије за органолептичко оцјењивање вина и других производа од грожђа и вина (у даљњем тексту: Комисија) при Министарству.
- (6) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује начин органолептичког (сензорског) оцјењивања, услове и начин рада Комисије.

Члан 50.

(Вино и други производи чији промет је забрањен)

- (1) Забрањен је промет:
 - а) вина од грожђа самородне лозе и других производа те лозе који садрже алкохол;
 - б) поквареног вина и вина са грешком, те вина и других производа који не одговарају прописаном квалитету, односно нису одговарајући за људску исхрану;
 - в) неоцијењеног вина;
 - г) вина којем стране особине, односно географско поријекло не одговара декларацији;
 - д) неисправно означених вина и других производа од грожђа и вина,
 - е) вина и других производа од грожђа и вина који немају рјешење за стављање у промет.
- (2) Произвођачи вина и други који стављају вино у промет морају посуду са поквареним вином посебно означити а количину таквог вина одмах пријавити пољопривредном инспектору.

Члан 51.

(Облици понуде вина у погледу пуњења)

- (1) Само оригинално пуњено вино смије се пустити у промет крајњем потрошачу. Оригинално пуњено вино је вино пуњено у прописану амбалажу и означено на прописан начин.
- (2) Супротно ставу (1) овог члана, могу по прописаним условима дати у промет крајњем потрошачу вино које није оригинално пуњено:
 - а) произвођачи грожђа и вина регистровани према овом Закону, ако нуде вино односно мошт из сопствене производње грожђа и вина у свом производном

подруму, специјализованим продавницама и трговинама које имају прописане услове за продају а имају дозволу управне јединице;

- b) угоститељски објекти који испуњавају прописане услове, ако на одређеном производном подручју нуде вино из тог производног подручја.

Члан 52.

(Продаја вина)

- (1) Вино и други производи од грозђа и вина смију се продавати само у оригинално затвореним боцама или другим посудама које чувају квалитет упакованог производа.
- (2) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује услове и начин паковања вина и других производа од грозђа и вина.

Члан 53.

(Продаја вина у ринфузи)

- (1) Произвођачи уписани у регистар могу мошт, вино и друге производе од грозђа и вина продавати као отворену робу (ринфузу) у просторијама у којима обављају производњу, прераду и дораду или у својим специјализованим продавницама и трговинама које испуњавају прописане услове за продају вина.
- (2) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује услове и начин продаје производа из става (1) овог члана као отворену робу.

Члан 54.

(Квалитет вина)

- (1) За квалитет вина и других производа од грозђа и вина у промету осим производа из члана 57. став (3) овог Закона, а уколико су превезена и складиштена у складу са чланом 55. став (1) овог Закона, одговоран је произвођач под чијим именом је производ стављен у промет.
- (2) За квалитет увезеног вина и других производа од грозђа и вина одговара увозник.
- (3) Ако је увозник увезао производе из става (1) овог члана за рачун другог правног или физичког лица, које обавља прераду или дораду наведених производа (корисник), за квалитет производа на тржишту одговорно је правно или физичко лице које обавља прераду или дораду наведених производа.
- (4) Ако је вино или други производ од грозђа и вина произвео један произвођач, а други произвођач га је дорадио и пунио, за квалитет производа на тржишту одговоран је пунилац.

Члан 55.

(Превоз вина)

- (1) Вино и други производи од грозђа и вина морају се превозити и складиштити на начин да му се сачувају физикално-хемијска, микробиолошка и органолептичка (сензорска) својства.
- (2) Вино и вински мошт морају се превозити уз одговарајућу документацију.
- (3) Највећа количина неоригинално пуњеног вина, које се може превозити без одговарајуће документације, не смије бити већа од 50 литара по превозном средству, осим приликом превоза сопствене производње вина, из

сопственог подрума, до сталног пребивалишта произвођача.

- (4) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује документе који прате вино и друге производе од грозђа и вина који се превозе.

Члан 56.

(Продаја вина)

У продавницама у којима се обавља промет робе на мало, вино и други производи од грозђа и вина могу се држати и продавати само у оригинално затвореним боцама и посудама, уколико немају прописане услове за продају вина у ринфузи из члана 53. овог Закона.

Члан 57.

(Вино у угоститељским објектима)

- (1) Вино и други производи од грозђа и вина у угоститељским објектима држе се само у оригинално затвореним боцама и посудама.
- (2) Изузетно од одредбе става (1) овог члана, стоно вино, стоно вино са контролисаним географским поријеклом и квалитетно вино с контролисаним географским поријеклом могу се држати у стакленим боцама или посудама од другог материјала који осигурава квалитет вина у погледу физикално-хемијских и органолептичких (сензорских) својстава, до 60 литара волумена и продавати као отворена роба.
- (3) За квалитет вина која се у угоститељским објектима продају као отворена роба одговоран је власник угоститељског објекта.
- (4) Продајом као отворене робе не сматра се продаја вина и других производа од грозђа и вина на чаше из оригинално затворених посуда до 5 литара волумена.
- (5) Квалитет производа из става (4) овог члана у погледу физикално-хемијских, микробиолошких и органолептичких (сензорских) својстава мора бити једнака онима у оригинално затвореним посудама, а за евентуалне разлике одговоран је власник угоститељског објекта.
- (6) У угоститељским објектима не смију се држати вина која су болесна или имају ману, те други производи од грозђа и вина који не испуњавају услове за стављање у промет.

Члан 58.

(Означавање вина)

- (1) Вино и други производи од грозђа и вина у промету морају бити означени тако да потрошача информишу о садржају, поријеклу, квалитету и сл.
- (2) У означавању производа не смију се користити ријечи, појмови, слике, опрема, награде и сл. које би потрошача могле обманути или га довести у заблуду.
- (3) Забрањено је ставити у промет вина и друге производе без ознака, са непотпуним ознакама или ознакама које не одговарају правом стању.
- (4) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, правилником прописује садржај ознака.

Члан 59.

(Стављање у промет младог вина)

Младо вино може се ставити у промет до 31. децембра у години бербе.

Члан 60.

(Оглашавање вина)

Дозвољено је оглашавање вина са заштићеним (контролисаним) географским поријеклом путем електронских и принтаних медија, свих облика оглашавања на јавним мјестима, објектима и у средствима јавног саобраћаја, на књигама, часописима, календарима и одјевним предметима.

Члан 61.

(Лица које се смију бавити прометом вина и других производа)

- (1) Прометом вина и других производа, који нису оригинално пуњени, смију се бавити произвођачи из члана 13. овог Закона и угоститељски објекти из члана 51. став (2) овог Закона.
- (2) Прометом оригинално пуњених вина могу се, осим лица из става (1) овог члана, бавити и лица друге дјелатности која испуњавају за њу прописане услове и имају прописану дозволу за обављање те дјелатности.

Члан 62.

(Подрумарска евиденција)

- (1) Произвођачи, доњеговатељи или пуниоци вина, те угоститељски објекти из члана 51. став (2) овог Закона морају водити прописану подрумарску евиденцију о производњи, преради и промету грозђем, моштом, вином и другим производима.
- (2) Подрумарска евиденција води се тако да се у њој наведу битни подаци о географском поријеклу, квалитету и количини мошта и вина по поједином винском подруму. У подрумарској евиденцији води се и вино, које је за личну употребу.

Члан 63.

(Мјесто његовања и пуњења вина)

- (1) Вино са заштићеним географским поријеклом мора бити одњеговано и пуњено у регији (рејону) гдје је грозђе било и произведено.
- (2) Супротно одредби из става (1) овог члана, министар може на молбу произвођача грозђа и вина, уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, за одређену количину вина као изузетак дозволити одњеговање, односно пуњење ван винородне околине (рејона) гдје је грозђе било произведено или чак ван Босне и Херцеговине:
 - a) ако у винском подруму на подручју гдје је грозђе произведено из објективних разлога није могуће произвести односно пунити вино;
 - b) ако произвођач производи грозђе на двјема или више сусједних производних подручја.

ГЛАВА VI - УВОЗ И ИЗВОЗ ВИНА И ДРУГИХ ПРОИЗВОДА

Члан 64.

(Увоз)

- (1) Вино и други производи (грозђе, масуљ, мошт) који се увозе за продају у Босни и Херцеговини морају по квалитету и означавању испуњавати услове по овом Закону и прописима издатим на основу њега, бити опремљени сертификатом државе извознице, налазом анализе овлашћене институције државе извознице. Ако за одређени производ од грозђа односно вина прописима Босне и Херцеговине нису прописани услови, такав производ мора испуњавати услове који важе у држави извознице.

- (2) Производи из става (1) овог члана морају при увозу имати сертификат о квалитету, издат од надлежне институције државе произвођача (извознице), а ако не потичу из држава чланица Европске уније, морају имати и сертификат о квалитету издат од овлашћене институције.
- (3) Увозници и корисници производа из става (1) овог члана дужни су да воде евиденцију о увозу, доради, пуњењу, залихама и продаји.
- (4) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, прописује садржај и облик евиденције, те услове означавања и стављања у промет увезених производа.
- (5) Ако се увози вино које није у боцама, може се ставити у промет крајњем потрошачу само у боцама.
- (6) На сертификату државе извознице односно на налазу анализе овлашћене институције државе извознице морају бити обавезно наведени следећи подаци: држава извозница, могућа ознака поријекла, ознака квалитета у складу са степеном квалитета, ознака степена шећера, волуменски проценат алкохола.
- (7) Свако увезено вино мора имати приликом понуде крајњем потрошачу све ознаке, прописане овим Законом и прописима издатим на основу овог Закона. Обавезно мора бити означен и увозник вина.
- (8) Увезено вино и други производи од грозђа и вина могу се и извозити са пратећом документацијом и етикетом, на којој мора бити назначена земља поријекла, а производ не смије носити ознаку поријекла из Босне и Херцеговине.
- (9) Физичка лица могу приликом прелаза преко границе без документације из става (2) овог члана увести у Босну и Херцеговину највише пет литара вина за сопствену употребу.

Члан 65.

(Оцјењивање увезеног вина)

- (1) Из сваке пошиљке увезеног вина, осим вина из члана 64. става (8) овог Закона и вина у боцама до количине коју може појединац, у складу са царинским прописима, увести без плаћања царине, пољопривредни инспектор службено узима узорак и доставља га на оцјену овлашћеној институцији, осим ако међународним споразумом није одређено другачије. Овлашћена институција оцјењује то вино по хитном поступку, најкасније за четири радна дана од примања узорка.
- (2) Увозник не смије ставити у промет увезено вино прије него добије одговарајућу оцјену. Ако оцјена вина, коју је дала овлашћена институција, у погледу ознаке квалитета и географског поријекла, не одговара сертификату државе извознице, односно налазу анализе овлашћене институције државе извознице, вино се по избору увозника:
 - a) шаље назад или
 - b) опреми са одговарајућим сертификатима или налазима анализе државе извознице или
 - c) употреби за производњу других производа, ако за то испуњава услове.
- (3) Ако се оцјеном вина покаже, да вино по квалитету не одговара прописима Босне и Херцеговине, по избору увозника се:
 - a) вино шаље назад или

b) употријеби за производњу других производа ако за то испуњава услове, односно се уништи.

- (4) Оцјењивање увезеног вина проводи се по поступку и на начин који је овим Законом и прописима, издатим на основу овог Закона, одређено за вино произведено у Босни и Херцеговини.

**Члан 66.
(Извоз)**

- (1) Вино за извоз мора испуњавати све услове, прописане овим Законом и прописима издатим на основу њега, те услове узвозника
- (2) Сваку пошиљку вина за извоз прати сертификат у којем овлашћена институција уписује оцјену вина и наведе географско поријекло вина.
- (3) Супротно ставу (2) овог члана, без оцјене за извоз могу се извести мале количине вина, предвиђене за једнократно представљање до заједничке количине 100 литара истог вина, а заједно не више од 500 литара.
- (4) Врхунско вино смије се извозити само оригинално пуњено. Та одлука не важи за примјере из члана 63. став (2) овог Закона.
- (5) Физичко лице може за сопствену употребу, преласком границе, превести количину вина коју дозвољава та држава, али не више од пет литара неоригинално пуњеног вина на превозно средство, без прописане документације. Веће количине неоригинално пуњеног вина за сопствену употребу мора приликом извоза пратити документација наведена у ставу (2) овог члана.
- (6) Изузетно, вино и други производи од грозђа и вина могу се извозити на основу уговореног извозног квалитета наведеног у уговору, уз сагласност Министарства и надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
- (7) Вино из става (1) овог члана, која се извози и означава као босанско-херцеговачки производ, мора потицати од грозђа произведеног на територији Босне и Херцеговине и цијели процес производње мора бити обављен на територији Босне и Херцеговине.
- (8) Вино из става (1) овог члана, које се извози, мора имати сертификат о квалитету издат од овлашћене институције.
- (9) Извозник је дужан да води евиденцију о извозу вина из става (1) овог члана.
- (10) Начин издавања и образац сертификата из става (2) овог члана, те садржај, облик и начин вођења евиденције из става (9) овог члана, правилником прописује министар у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

**Члан 67.
(Забрана извоза и увоза)**

Забрањено је извозити, увозити и стављати у промет грозђе, масуљ, вино и друге производе од грозђа и вина који не задовољавају прописе Европске уније из области виноградарства и винарства, овог Закона и прописа донесених на основу њега.

**Члан 68.
(Подстицање развоја виноградарства и винарства)**

Подстицање развоја виноградарства и винарства, квалитета и продаје босанско-херцеговачког вина, обавља

институција овлашћена од надлежног министарства, у складу са овим Законом.

**ГЛАВА VII - ОВЛАШЋЕЊА ЗА ИЗДАВАЊЕ
ПОДЗАКОНСКИХ ПРОПИСА**

**Члан 69.
(Подзаконски прописи)**

Министар у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ доноси прописе о:

- a) условима које мора испуњавати овлашћена институција у погледу кадра, опреме и просторија;
- b) накнадама трошкова за услуге овлашћене институције;
- c) условима које морају испуњавати произвођачи и прерађивачи грозђа и вина, те других производа, односно пунилац и доњеговатељи за обављање те дјелатности;
- d) садржају регистра и начину вођења регистратора о поступку и начину уписа у регистар;
- e) садржају и начину вођења катастра;
- f) именику географских ознака вина и других производа;
- g) условима које мора испуњавати грозђе за прераду у вино, те о дозвољеним технолошким поступцима и енолошким средствима за производњу вина;
- h) условима које морају испуњавати вино и мошт у погледу квалитета, означавања и амбалаже у промету;
- i) подјели на мања виноградарска подручја (рејонизација), апсолутним виноградарским земљиштима и дозвољеним и препорученим сортама винове лозе;
- j) методологији за оцјењивање вина и мошта и других производа;
- k) испиту дегустатора;
- l) условима који морају бити испуњени за непосредну продају вина које није у боцама крајњем потрошачу, код произвођача, угоститељским објектима, точионицама вина и продаје вина на саобраћајницама;
- m) подрумарском евидентирању;
- n) испиту способности пољопривредног инспектора за органолептичко оцјењивање;
- o) начину узимања узорка и поступању са одузетим предметима;
- p) припреми елабората за традиционално именовање вина;
- г) облику контролног листа, начину и поступку издавања, те о цијени контролног листа и евиденцији о издавању контролних листова;
- s) друге прописе потребне за спровођење овог Закона.

**ГЛАВА VIII - НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ОВОГ
ЗАКОНА**

**Члан 70.
(Пољопривредни и тржишни инспектор)**

- (1) Службене контроле и инспекцијски надзор спроводе се у складу са важећим законским прописима.
- (2) Службене контроле и спровођење одредаба овог Закона врше: Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске - инспекторат, путем пољопривредних и тржишних инспектора, Федерална управа за инспекцијске

послове преко кантоналних пољопривредних и тржишних инспектора, као и инспекцијске службе Владе Брчко Дистрикта БиХ.

- (3) Инспекцијски надзор над спровођењем овог Закона и прописа издатим на основу њега може вршити пољопривредни инспектор који има завршен агрономски/пољопривредни факултет воћарско-виноградско-винарског, прехранбено-технолошког и општег смјера или прехранбено-технолошки факултет прехранбено-инжењерског смјера, уз услов да има положен и испит способности за органолептичко оцјењивање.

Члан 71.

(Надлежности и овлашћења инспектора)

- (1) Инспекцијски надзор и службене контроле над производњом и прометом вина обављају ентитетски инспекторати.
- (2) У обављању инспекцијског надзора, пољопривредни инспектор, осим овлашћења према важећим законским прописима о инспекцијама, овлашћен је и да:
- прегледа винограде, прерађивачке објекте (подруме, пунионице и сл.); складишта у којима се складишти грожђе, вино и други производи; просторије у којима се за промет одређено грожђе, вино, мошт и други производи и еколошка средства производе, прерађују односно складиште; царинска складишта, уз присуство царинских службеника; објекте у којима се грожђе, вино или мошт продају крајњем потрошачу;
 - прегледа опрему за производњу, прераду, његу, пуњење, те прехранивање грожђа, мошта и других производа, те опрему за точење вина;
 - прегледа грожђе, друп, мошт, вино и друге производе у производном ланцу, превозном средству, промету и понуди крајњем потрошачу, еколошка средства, амбалажу за вино и друге производе од грожђа и вина;
 - прегледа ознаке на амбалажи, налазе анализе, сертификате, сву документацију која прати грожђе, вино и друге производе одређене за промет, подрумарску евиденцију, регистар и катастар винограда, те другу документацију о грожђу, вину и другим производима код произвођача, прерађивача, угоститеља и трговаца;
 - надзире поступке оцјењивања вина и мошта;
 - узима узорке грожђа, дропа, мошта, вина и других производа, те еколошких средстава на трошак власника и даје их на анализу;
 - органолептички тестира мошт, вино и друге производе.
- (3) Приликом обављања инспекцијског надзора, пољопривредни инспектор, осим изрицања мјера одређених општим прописима о инспекцији, може и да:
- забрани садњу насада самороднице и насада оних сорти винове лозе које нису у сортном избору, одређеном рејонизацијом, те да одреди уништење нових насада самороднице и насада лозе која није у сортном избору;
 - привремено, до добијања оцјене а најдуже пет дана од узимања узорка, забрани промет моштом односно вином, ако сумња да не одговара прописаним условима;
 - забрани промет моштом односно вином које не испуњава услове по овом Закону, односно прописима

издатим на основу њега, односно по међународном споразуму, или ако су код производње била употребљена средства и поступци који нису дозвољени;

- заплијени покварено, односно умјетно створено вино и друге производе и одреди уништење, односно одреди прераду вина и других производа;
 - одреди даљу његу, односно употребу вина са грешком;
 - одреди разврставање вина у нижи квалитет, ако вино не испуњава услове за декларисани квалитет, одређен овим Законом, односно ако је вино у подруму било мијешано супротно одредбама о заштити географског поријекла;
 - забрани промет вином, ако вино у промету није опремљено документацијом која одговара страним особинама вина, односно ако оригинално пуњење нема контролни лист;
 - одреди рок за сређивање стања, односно забрани обављање дјелатности, ако нису испуњени услови одређени овим Законом и прописима издатим на основу њега, у погледу просторија, опреме односно кадра код произвођача, прерађивача, гостионичара, трговаца, пунионица, доњеговатеља, овлашћених организација и других;
 - забрани увоз односно извоз, ако вино односно други производи од грожђа и вина не испуњавају услове према овом Закону и прописима издатим на основу њега;
 - забрани производњу вина од увезеног грожђа и мошта;
 - изрекне новчану казну на лицу мјеста у случају који одређује овај Закон, предложи увођење прекршајног поступка, односно пријави кривично дјело.
- (4) Тржишни инспектор може узети узорке вина и дати их на анализу на начин прописан чл. 79. до 81. овог Закона.
- (5) Ако тржишни инспектор током надзора по члану 70. овог Закона установи да вино односно други производи у промету не одговарају одредбама овог Закона, издаје рјешење којим забрањује промет таквог вина, односно других производа.
- (6) Надлежна инспекција надзире извоз и увоз производа из чл. 64, 65. и 66. овог Закона.
- (7) Надлежна инспекција надзире рад овлашћених правних лица и предлаже одузимање овлашћења кад престану испуњавати прописане услове.
- (8) Надлежна инспекција извјештава надлежна тијела управе о уоченим неправилностима и тражи спровођење одређеног поступка, ако сама није овлашћена да директно поступи.
- (9) Подноси захтјев за покретање прекршајног поступка ради повреде одредаба овог Закона.

Члан 72.

(Надзор над увозним вином)

- Увозник мора претходно најавити увоз вина и обавијестити о мјесту увоза организациону јединицу пољопривредне инспекције која је најближа мјесту увоза.
- Ако је увезено вино у слободној царинској зони, односно у царинском складишту, пољопривредни инспектор мора узети узорак у присуству цариника. Поступак почиње и наставља се у складу са царинским прописима.

ГЛАВА IX - НАКНАДЕ ТРОШКОВА

Члан 73.

- (1) Произвођачи плаћају накнаду трошкова поступка за:
- одобрење о додавању шећера или концентрованог мошта из члана 19. става (2) и (3) и члана 21. овог Закона;
 - обављање анализе из члана 21. став (1) овог Закона;
 - издавање ознаке контролисаног поријекла производа из члана 6. ст. (1), (2) и (3) овог Закона;
 - израду елабората о заштити контролисаног поријекла из члана 7. став (1) овог Закона и додатка елабората из члана 8. став (3) овог Закона;
 - издавање рјешења о измјени из члана 8. става (1) овог Закона;
 - свако годишње пуштање у промет производа из члана 49. став (2) овог Закона;
 - обављање анализе и издавање мишљења из члана 49. став (2) овог Закона;
 - за свако годишње пуштање у промет производа који не носе ознаку контролисаног поријекла;
 - издавање сертификата из члана 66. став (2) и члана 38. став (2) тачка с) овог Закона;
 - издавање рјешења о пуштању у промет производа који се увозе из члана 48. став (2), члана 64. став (2) и члана 65. ст. (1) и (2) овог Закона.
- (2) Накнаде из става (1) тачке а), с), е), ф), и ј) овог члана приход су Буџета Босне и Херцеговине.
- (3) Накнаде из става (1) тачке h) овог члана приход су буџета општине.
- (4) Накнаде из става (1) тачке b), d), g), и i) овог члана приход су овлашћених правних лица која обављају услуге за које се плаћа накнада.
- (5) Подносилац захтјева за издавање рјешења из става (1) тачке с) и f) овог члана сноси и посебне трошкове поступка у складу са одредбама члана 107. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04 и 88/07).

ГЛАВА X - НАДЗОР

Члан 74.

(Управни надзор)

Управни надзор над спровођењем овог Закона и прописа донесених на основу њега, те надзор над радом овлашћених правних лица обавља надлежно министарство.

Члан 75.

(Инспекцијски надзор)

Инспекцијски надзор према овом Закону и прописима донесеним на основу њега обављају пољопривредни инспектори, а надзор над прометом вина и других производа од грозђа и вина обављају тржишни инспектори надлежних инспектората.

Члан 76.

(Исказница)

Надлежни инспектори имају посебну исказницу којом се утврђује њихово службено својство, идентитет и овлашћења.

Члан 77.

(Надлежности пољопривредне инспекције)

- Ако пољопривредни инспектор у поступку инспекцијског надзора утврди да је повријеђен овај Закон или пропис донесен на основу њега, наредиће да се утврђене неправилности односно недостаци уклоне у одређеном року.
- Пољопривредни инспектор у спровођењу инспекцијског надзора према одредбама овог Закона и прописима донесеним на основу њега води поступак и доноси рјешења.

Члан 78.

Правна и физичка лица чији рад подлијеже надзору пољопривредног инспектора, дужна су да омогуће и дају потребне податке и обавјештења.

Члан 79.

(Узимање узорка)

- Кад пољопривредни инспектор посумња да прегледани производ или средство не одговарају условима прописаним овим Законом и прописима донесеним на основу њега, узмеће одређени број узорка и доставиће их на анализу овлашћеном правном лицу.
- Узорци за анализу достављају се под шифром.

Члан 80.

(Суперанализа)

- Произвођач, увозник и корисник (у даљем тексту: власник) може у року од осам дана од дана пријема резултата анализе захтијевати од пољопривредног инспектора да други примјерак узорка достави на суперанализу.
- Суперанализу може захтијевати и инспектор у року из става (1) овог члана, уколико посумња у резултат анализе.
- Налаз суперанализе коначан је и може се побијати само под условима и на начин прописан за побијање јавних исправа.
- Суперанализу могу обављати правна лица која за то овласти Савјет министара БиХ у складу са Законом о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04).
- Списак правних лица из става (4) овог члана објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Члан 81.

(Трошкови анализе)

- Власник од којег је узет узорак дужан је дати посуде и подмирити трошкове паковања, превоза и анализе узорка, ако се утврди да производи чији је узорак узет не одговарају прописаним условима.
- Ако се анализом утврди да узорци одговарају одредбама овог Закона и прописа донесених на основу њега, трошкове паковања, превоза и анализе узорка подмирује тијело управе чији је пољопривредни инспектор доставио узорке на анализу.
- Власник од којег је узет узорак производа нема право на накнаду вриједности узорка.
- Ако је анализу односно суперанализу производа захтијевало правно или физичко лице, трошкове паковања, превоза и анализе узорка сноси то правно или физичко лице, без обзира на резултате анализе, односно суперанализе.

Члан 82.

(Привремене мјере)

- (1) Ако пољопривредни инспектор посумња да вина и други производи од грозђа и вина или средство из члана 20. став (1) овог Закона садрже супстанце штетне за здравље људи или да нису произведени у складу са одредбама овог Закона и прописа донесених на основу њега, мора запечатити посуду у којој се налазе и донијети привремену мјеру забране употребе и стављања у промет.
- (2) Привремена мјера из става (1) овог члана траје док пољопривредни инспектор не прими резултат анализе овлашћеног правног лица, а најдуже 15 дана.
- (3) На захтјев у писаном облику, пољопривредни инспектор је дужан да омогући власнику да у случају из става (1) овог члана, уз присуство пољопривредног инспектора, обави одређене радње ради одржавања здравственог стања производа.
- (4) Орган управе чији пољопривредни инспектор изврши печатење посуда није одговоран за штетне посљедице које настану на производу, ако је власнику било омогућено обављање радњи из става (3) овог члана.

Члан 83.

(Обавезе субјеката у пословању са вином)

- (1) Када пољопривредни инспектор рјешењем забрани употребу вина или другог производа од грозђа и вина зато што нису произведени у складу са одредбама овог Закона, прописа донесених на основу њега и члана 25. Закона о храни, које се односе на обавезе субјеката у пословање са храном (вина и других производа од грозђа и вина), може, на основу анализе овлашћеног правног лица, дозволити прераду таквог вина или другог производа од грозђа и вина у други производ. Трошкове анализе и прераде производа подмирује власник.
- (2) Власник нема право на накнаду штете настале у случају из става (1) овог члана.

ГЛАВА XI - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 84.

(Патворење вина)

- (1) Новчаном казном у износу од 5.000 КМ до 10.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако патвори, односно повећа количину масуља, мошта и вина додавањем алкохола, воде, шећера, киселине, винског талога, концентрованог мошта, сувог грозђа и других супстанци и састојака (члан 20. тачка с) овог Закона);
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 800 КМ до 1.500 КМ;
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 5.000 КМ.

Члан 85.

(Додатак шећера, етил-алкохола, извоз и увоз вина)

- (1) Новчаном казном у износу од 3.000 КМ до 5.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:
 - a) ако врхунском вину дода шећер, концентровани мошт или било коју другу слатку супстанцу (члан 20. тачка g) овог Закона);
 - b) ако користи етил-алкохол у производњи вина (члан 20. тачка е) овог Закона),

- c) ако извезе вино и друге производе од грозђа и вина супротно одредбама члана 66. ст. (1), (2), (3), и (4) овог Закона;
- d) ако увезе или ставља у промет вино и друге производе од грозђа и вина супротно одредбама чл. 64. и 65. овог Закона.

- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 400 КМ до 800 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 2.000 КМ до 3.000 КМ.

Члан 86.

- (1) Новчаном казном у износу од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:
 - a) ако произведе производе из члана 25. став (3), члана 26. став (1), члана 27. став (1), члана 28. став (1), члана 29. став (1), члана 30. члана 31. став (1), члана 32. став (1), члана 33. став (1), те члана 34. став (1) овог Закона противно условима прописаним овим Законом и прописима донесеним на основу њега;
 - b) ако у производњи мошта и вина употреби средства која нису дозвољена, која нису енолошки чиста или која су штетна за људско здравље (члан 19. став (1) овог Закона);
 - c) ако у просторијама у којима се производи вино држе средства противно одредби члана 20. тачка i) овог Закона;
 - d) ако масуљу, мошту или вину дода супстанца противно одредбама члана 20. тачке а) и b) овог Закона;
 - e) ако мијеша вина противно одредби члана 20. тачка d) овог Закона;
 - f) ако засади сорте винове лозе противно одредби члана 24. става (1) и (2) овог Закона;
 - g) ако стави у промет грозђе, масуљ, вино или друге производе од грозђа и вина који нису произведени у складу са одредбама овог Закона и прописа донесених на основу њега (члан 48. став (1) и (2) овог Закона);
 - h) ако произвођач продаје вино или друге производе од грозђа и вина противно одредби члана 53. став (1) овог Закона;
 - i) ако продаје вино које није у оригинално затвореним боцама или посудама (члан 52. став (1) овог Закона);
 - j) ако у свом угоститељском објекту држи или продаје вино противно одредби члана 57. став (1) овог Закона;
 - k) ако у свом угоститељском објекту држи вино или производе од грозђа или вина која су болесна, вина с маном или која не одговарају условима за стављање у промет за потрошњу (члан 57. став (6) овог Закона);
 - l) ако у продавницама у којима се врши промет роба на мало држи или продаје вино, винско сирће, које није у оригинално затвореним боцама или посудама (члан 52. овог Закона);
 - m) ако мијеша увезено грозђе, вино или друге производе од грозђа или вина са домаћим грозђем, вином или другим производима од грозђа или вина и означава их као домаћи производ (члан 22. овог Закона).

- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 150 КМ до 400 КМ.

- (3) За прекршај из става (1) тачке а), б), с), д), е), ф), г), х) и) и м) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 800 КМ до 1.000 КМ.

Члан 87.

- (1) Новчаном казном у износу од 500 КМ до 1.000 КМ казниће се за прекршај правно лице:
- а) ако врши прераду грозђа на одређеном подручју чији сок има мање од 64° Oechsle (члан 2. овог Закона);
 - б) ако произведе грозђе, мошт или вино, а није уписано у регистар произвођача грозђа и вина (члан 13. став (1) овог Закона);
 - с) ако прерађује грозђе или производи, дорађује или његује вино поступцима или средствима којима се могу погоршати физикална, хемијска, биолошка или органолептичка својства мошта или вина (члан 17. и 19. овог Закона);
 - д) ако стави у промет масуљ, вино или друге производе од грозђа или вина без ознаке, са непотпуним ознакама или са ознаком која не одговара стварном стању (члан 42. овог Закона);
 - е) ако не води прописану евиденцију из члана 62. став (1) овог Закона;
 - ф) ако не омогући обављање надзора и не пружи потребне податке и обавјештења (члан 70. и 72. овог Закона).
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 70 КМ до 150 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 300 КМ до 500 КМ.

Члан 88.

- (1) Новчаном казном од 300 КМ до 500 КМ казниће се за прекршај правно лице:
- а) ако до одређеног рока не пријави општинском тијелу управе надлежном за послове пољопривреде количину бербе грозђа и производа добијених од грозђа, те њихову залиху из претходних година (члан 18. став (6) овог Закона);
 - б) ако бере грозђе прије рока који одреди овлашћена организација (члан 18. овог Закона);
 - с) ако не поступи по рјешењу надлежног пољопривредног инспектора (члан 71. став (3) овог Закона).
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 50 КМ до 70 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се физичко лице новчаном казном у износу од 200 КМ до 300 КМ.

Члан 89.

- (1) За прекршаје из члана 84. став (1), члана 85. став (1), члана 86. став (1) и члана 87. став (1) овог Закона правном или физичком лицу изрећи ће се прекршајна санкција одузимања предмета који су употребљени за извршење прекршаја или су прибављени или настали прекршајем.
- (2) За прекршаје из члана 84. става (1) и члана 85. става (1) овог Закона почињене други пут, физичком лицу изрећи ће се уз новчану казну и заштитна мјера одузимања дозволе за обављање дјелатности у трајању до једне године.

ГЛАВА XII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 90.

(Овлашћење министра)

- (1) Министар, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, на основу овог Закона донијеће следеће прописе о спровођењу:
- а) о опреми и стручном кадру овлашћеног правног лица из члана 11. став (2) овог Закона;
 - б) о дозвољеним средствима и поступцима у производњи мошта и вина из члана 19. овог Закона;
 - с) садржају ознака из члана 44; о обрасцу сертификата из члана 66. став (10) и члана 48. став (5) овог Закона;
 - д) о обрасцу исказнице, те начину и поступку издавања исказнице из члана 76. овог Закона.
- (2) Прописе о спровођењу из става (1) овог члана донијеће министар у року од једне године од дана ступања на снагу овог Закона.

Члан 91.

(Уписник у регистар)

- (1) Произвођачи уписани у регистар произвођача грозђа и вина, након ступања на снагу овог Закона, дужни су да ускладе своје пословање са одредбама овог Закона у року одређеном прописима о спровођењу овог Закона којим се ближе утврђују услови за производњу и промет вина и других производа од грозђа и вина.
- (2) Произвођачи који не поступе у складу са одредбама овог Закона и прописа донесених на основу њега, престају са производњом истеком рока из става (1) овог члана, што ће рјешењем утврдити надлежно министарство.

Члан 92.

(Дозвола)

- (1) Произвођачи којима је према прописима до ступања на снагу овог Закона издата дозвола за означавање производа са контролисаним географским поријеклом, дужни су да у року од годину дана од дана ступања на снагу прописа из члана 69. овог Закона, прибавити рјешење из члана 44. став (5) овог Закона.
- (2) Произвођачима који не прибаве рјешење у року из става (1) овог члана, престаје важност дозвола издатих до ступања на снагу овог Закона, што рјешењем утврђује Министарство.

Члан 93.

(Прелазне одредбе)

До доношења прописа из чл. 69. и 90. овог Закона остају на снази прописи донесени на основу Закона о вину и ракији ("Службени лист СР БиХ", бр. 26/89, 29/90), ако нису у супротности са овим Законом.

Члан 94.

(Престанак важења Закона о вину и ракији)

Ступањем на снагу овог Закона престаје да важи Закон о вину и ракији ("Службени лист СРБиХ", бр. 26/89, 29/90).

Члан 95.

(Ступање на снагу Закона)

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ број 171/08
25. фебруара 2008. године
Сарајево

Предсједавајући Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ др Милорад Живковић , с. р.	Предсједавајући Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Сулејман Тихић , с. р.
---	--

203

Na osnovu člana IV. 4. (e) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 141. stav (1) Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 91/06 i 91/07) i člana 148. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06 i 91/07), Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je, na 12. sjednici Doma naroda, održanoj 25. februara 2008. godine, i na 23. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 18. marta 2008. godine, usvojila **Rezoluciju o spremnosti Bosne i Hercegovine za NATO integracije.**

Uzimajući u obzir činjenicu da će od 2. do 4. aprila 2008. godine u Bukureštu, Rumunija, biti održan sljedeći sastanak šefova država i vlada članica NATO-a (Samit NATO-a), u namjeri da istakne značaj ovog događaja i jasno iskaže svoja očekivanja, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine donosi

REZOLUCIJU

O SPREMNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE ZA NATO INTEGRACIJE

Delegati i poslanici Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine:

- **Konstatiraju** sa zadovoljstvom da je prvo održavanje Samita NATO-a u jugoistočnoj Evropi značajan i dobrodošao događaj, pri čemu vjeruju da će šefovi država i vlada iskoristiti ovu jedinstvenu priliku, podići ukupan nivo odnosa sa zainteresiranim državama iz regiona na kvalitetno viši nivo i time poslati jasne i pozitivne poruke državama, narodima i građanima našeg prostora;
- **Napominju** da su očekivanja posljedica suštinskog i stvarnog napretka ostvarenog u državama pojedinačno i u regionu u cjelini i mišljenja su da je od krucijalnog značaja za mir i stabilnost evroatlantskog prostora da su države Jugoistočne Evrope članice, kandidati ili partneri Saveza, s perspektivom daljnjeg i dubljeg integriranja u Savez, u skladu sa svojim željama i mogućnostima;
- **Ubijedeni** da je otvorenost NATO-a za ovaj proces snažan podsticaj skladnih, na budućnost orijentiranih i dobrosusjedskih odnosa, ali i pretpostavka cjelovite, slobodne i sigurne Evrope;
- **Konstatiraju** sa zadovoljstvom da je Bosna i Hercegovina u prvoj godini članstva u Programu NATO-a Partnerstvo za mir sačinila Prezentacioni dokument, a nakon toga razvila i provodi Individualni partnerski program (IPP). Osim toga, provela je proceduru Pregleda odbrane (PARP), utvrdila i

partnerske ciljeve (PG), te je počela procedura izrade Individualnog partnerskog akcionog programa (IPAP). Posebno je značajno zaključivanje Sporazuma o razmjeni tajnih podataka s NATO-om i početak njihove razmjene. U toku je procedura ratifikacije Sporazuma o statusu snaga (SOFA);

- **Ističu** da je van svake sumnje da reforme u BiH, a naročito reforma odbrane zadržavaju dobar pravac i potreban tempo i kao logičan i naredni viši nivo naših odnosa vide zaključivanje Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP);
- **Duboko svjesni** stalnih obaveza Bosne i Hercegovine u vezi s punom saradnjom s Međunarodnim sudom za zločine počinjene na prostoru bivše Jugoslavije, još jednom pozivaju sve nadležne institucije na pojačane napore;
- **Ubijedeni** da eventualni poziv za članstvo u NATO-u zahtijeva svesrdnu podršku građana te konzistentnu posvećenost i kooperaciju svih parlamentarnih političkih faktora;
- **Izražavaju** posebno zadovoljstvo iskazanim nivoom podrške Bosni i Hercegovini generalnog sekretara NATO-a i njegovog osoblja, kao i predsjednika delegacija i članova Parlamentarne skupštine NATO-a, te naglašavaju istinski partnerski odnos domaćih institucija sa Štabom NATO-a u Sarajevu u skladu s novom ulogom NATO-a u našoj državi;
- **Opredijeljeni** da ulože dodatni napor kako bi se neophodni zakonski akti na vrijeme donijeli i počeli primjenjivati, te da pomognu institucijama BiH u pravovremenom ispunjavanju preuzetih obaveza na putu ka NATO integracijama i primjereno, pravovremeno informiraju građane Bosne i Hercegovine o prednostima ovih integracija, a u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i vanjskopolitičkim strateškim opredjeljenjem Bosne i Hercegovine.

PSBiH broj 172/08
18. marta 2008. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr. Milorad Živković , s. r.	Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Sulejman Tihić , s. r.
--	--

Temeljem članka IV.4.(e) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 141. stavak (1) Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 91/06 i 91/07) i članka 148. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 33/06, 41/06, 81/06, 91/06 i 91/07), Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 12. sjednici Doma naroda, održanoj 25. veljače 2008. godine, i na 23. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 18. ožujka 2008. godine, usvojila je **Rezoluciju o spremnosti Bosne i Hercegovine za NATO integracije.**

Uzimajući u obzir činjenicu da će u razdoblju od 2. do 4. travnja 2008. u Bukureštu, Rumunjska, biti održan sljedeći sastanak šefova država i vlada članica NATO-a (Samit NATO-a), u namjeri da istakne značaj ovoga događaja i jasno